18
2008

NA DVD: ANGLIČTINA A 100 PROGRAMŮ ZDARMA

Počítačový časopis pro celou rodinu
www.ppk.cz
Cena: 55 Kč / 89 Sk / 2,95 €
(Cena v eurech platí pouze v SR.)

počítač pro každého

NAVIGACE do auta i do přírody

Vyberte si nejlepší model GPS ▶ 10

TEST

VŠESTRANNÉ TISKÁRNY

Nejlevnější multifunkční zařízení ▶ 16

RADY A TIPY

Ochraňte své PC

PŘED VIRY, ČERVY & SPOL. ▶ 38

Zrychlete Windows

JAK ZDARMA ZLEPŠIT VÝKON PC ▶ 35

PŘEDSTAVUJEME

10 milionů bodů za 7 000 Kč

VÝKONNÉ FOTOAPARÁTY DO KAPSY ▶ 34

JAK NA TO

13 STRAN NÁVODŮ

- Jak správně psát e-maily
- Vista a vypalování CD a DVD
- Začínáme s MS Excelem
- Jak uložit dokument do PDF
- Kopírujeme soubory a složky

15. 9. 2008 Cena: 55 Kč / 89 Sk / 2,95 €
Pro předplatitele: 39,80 Kč / 72 Sk / 2,39 € (Ceny v eurech platí pouze v SR.)

JAK NEZABLOUDIT S NAVIGACÍ

Vážení čtenáři, v tomto vydání vám představíme několik navigačních zařízení, která jsou vhodná pro různé příležitosti. I když to nejdůležitější – satelitní navigační systém GPS – mají všechna tato zařízení společné, každý typ se hodí k trochu jiným účelům a liší se jak použitými mapami, tak další výbavou. Před nákupem takového zařízení, ostatně stejně jako před každou jinou investicí, se vyplatí dobře si rozmyslet, co vlastně potřebujete, a pak si vybrat takový přístroj, který nejlépe splní vaše požadavky. Navigační zařízení budou pravděpodobně jedním z největších hitů letošního podzimu a ze všech stran na vás určitě zaútočí různé nabídky a reklamy. Naše rady by vám měly pomoci k tomu, abyste se v nabídkách lépe orientovali, vybrali si to správné zařízení a nekupovali něco, co nepotřebujete a co nakonec třeba ani nevyužijete.

NEJLEVNĚJŠÍ MULTIFUNKČNÍ TISKÁRNY

Barevnou inkoustovou tiskárnu se zabudovaným skenerem dneska seženete i za cenu kolem dvou tisíc korun. Takové multifunkční zařízení je výhodné, když potřebujete občas něco vytisknout nebo zkopírovat a čas od času také uložit digitalizovanou podobu nějakého papírového dokumentu do počítače. Tyto činnosti zvládne kombinované zařízení, které na stole nezabere moc místa a nezatíží váš rodinný rozpočet ani vysokými pořizovacími náklady. Přečtěte si recenze dvou tiskáren, které patří do nejnižší cenové kategorie a pocházejí z dílen renomovaných značek.

ZLEPŠETE SI ANGLIČTINU

Mnozí z nás letos o dovolené určitě vyrazili za hranice. Při té příležitosti jste možná podobně jako já zjistili, že bez potřebných jazykových znalostí to není ono. Nejlepší je ovládat jazyk té země, po které cestujete, ale málokdo se dokáže naučit tolik řečí, aby se domluvil ve všech zemích Evropy, o dalších světadílech nemluvě. Je tedy třeba zvolit nějaký kompromis. Pro nás, kteří se stěží domluvíme jednou cizí řečí, bude asi nejlepší volbou angličtina. Tímto „univerzálním“ jazykem se aspoň trochu domluvíte téměř všude na světě.

Na přiloženém dévédéčku najdete výukový program, který vám pomůže rozšířit anglickou slovní zásobu a zlepšit výslovnost. Jsou tu dvě knížky, které můžete zároveň číst i poslouchat. Jejich texty jsou provázány s třetí částí programu – s anglickým výkladovým slovníkem. Nejde tedy o klasickou učebnici gramatiky a základních slovíček. Program spíše pomůže zdokonalit angličtinu těm z vás, kteří ji už alespoň trochu ovládají.

Pro zvídavé děti – a možná i pro žáky, kteří mají na základní škole problémy s fyzikou – je na DVD ještě další bonus: plná verze multimediální encyklopedie Jak se věci pohybují. Dva tucty témat pokrývají látku z fyziky pro 6. až 9. třídu základních škol.

Zmíněné dva bonusy však nejsou zdaleka jediným obsahem DVD. Kromě nich jsme pro vás připravili také více než sto užitečných programů z různých oblastí, včetně bezplatných výukových programů, bezpečnostních nástrojů a několika her.

Ivan Heisler, šéfredaktor

Pozvánka na antivirovou konferenci Invex 2008

S blížícím se termínem dalšího ročníku podzimního veletrhu informačních a komunikačních technologií Invex 2008 bychom vás rádi pozvali na tradiční antivirovou konferenci, kterou naše vydavatelství pořádá ve spolupráci s předními společnostmi z oboru počítačové bezpečnosti a s BVV.

KONFERENCE SE KONÁ VE VÝŠKOVÉ BUDOVĚ BVV V MÍSTNOSTI 102, A TO VE STŘEDU 8. ŘÍJNA 2008.

V rámci dopoledního programu, který začíná v 9.30 hod., budou opět přednášet přední odborníci na antivirovou problematiku ze společností AEC, Alwil, AVG Technologies, Eset a McAfee. Ve svých přednáškách se budou věnovat antivirové ochraně v systémech řízení informační bezpečnosti, proaktivní ochraně, heuristice, současným typům virů a úrovni jejich nebezpečnosti, budování nejlepší antivirové ochrany, novým metodám virových útoků a dalším tématům, která jsou v dnešním světě počítačové bezpečnosti aktuální.

Na rozdíl od minulých ročníků bude program zpestřen i soutěžemi o věcné ceny z produkce antivirových firem, navíc si každý účastník konference opět odnese malý dárek. Budete-li ve středu 8. 10. 2008 na brněnském Výstavišti, nedejte si ujít příležitost naši konferenci navštívit. Nezapomínejte, že antivirová problematika a počítačová bezpečnost se týkají každého z nás! Jste srdečně zváni, vstup na konferenci je pro každého účastníka volný.

Jiří Palyza

Satelitní navigace GPS ▶ 10

Kamera s vysokým rozlišením ▶ 20

Určitě vyzkoušejte!

Na PPK DVD 18/2008 najdete dvě plné verze: multimediální encyklopedii Jak se věci pohybují a interaktivní knihy a slovník pro výuku angličtiny. Dále jsme pro vás připravili rubriku Bezpečný počítač, rubriku Výukové programy, rubriku Zálohování dat a nechybí ani pravidelné rubriky Hry, Novinky, Servis a Zajímavosti.

JAK SE VĚCI POHYBUJÍ

Světem mechaniky vás bude provázet mamut Chlupáč a příjemný hlas oblíbeného herce Vladimíra Čecha, které si možná pamatujete z předchozí encyklopedie Jak věci pracují. Najdete zde výklad i otázky týkající se jednoduchých vztahů pák, kladek a sil a dále jednotlivých typů energie a zajímavých aplikací vycházejících z nakloněné roviny nebo pružiny. Mezi témata zařadil Chlupáč i atraktivní problematiku zvuku, exploze, magnetismu a pohybu ve vodě a nechybějí ani alternativní zdroje energie a jejich uplatňování při pohybu.

rubrika na DVD: obsah DVD/bonusy

LANGMASTER MILLENIUM LINE

Ve spolupráci se společností LANGMaster vám přinášíme plnou verzi dvou interaktivních knih a slovníku pro výuku angličtiny (učebnice patří do řady Millenium Line). Unikátní je vzájemná provázanost knih (resp. kurzů) se slovníkem, jakož i atraktivní vzhled a jednoduché ovládání, snadno pochopitelné i pro počítačového začátečníka. Místo nudných článků a nezáživných konverzací je metoda tohoto produktu založena na použití knížek od známých autorů anglické literatury, tyto knihy jsou však upraveny pro určitou jazykovou úroveň.

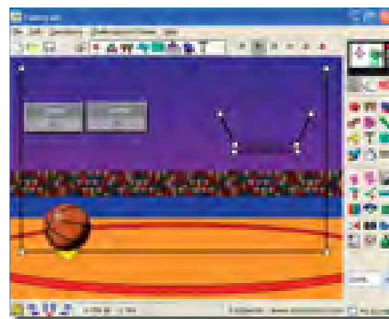

rubrika na DVD: obsah DVD/bonusy

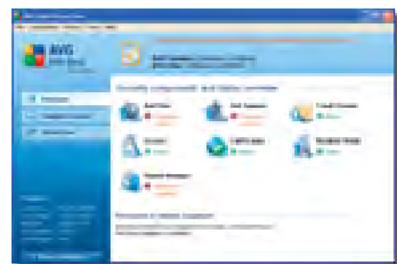
ELASTOLAB 3.2

Látka vysvětlovaná v hodinách fyziky může být pro dítě školního věku celkem problematicky zpracovatelná. Právě proto byl vytvořen program Elastolab, pomocí kterého si zvídavé dítě nebo i hravý dospělák mohou vyzkoušet, jak funguje virtuální gravitace. Ta byla vytvořena tak, aby co nejvíce odpovídala reálnému protějšku. Základem je tvorba vlastní obrazovky. Ta by se měla správně skládat z prvků čerpaných z pravého panelu. Zde se nacházejí balonky, pevné nosníky, rozpadající se řetízky a mnoho dalšího, co svým svérázným způsobem reaguje na gravitaci.

rubrika na DVD: obsah DVD/výukové programy

AVG ANTI-VIRUS FREE EDITION 8.0

AVG Anti-virus 8.0 Free Edition je bezplatná edice nejnovější verze populárního českého antivirového programu. Domácím uživatelům, kteří svůj počítač nepoužívají ke komerčním účelům, přináší ochranu před počítačovými viry a červy, trojskými koňmi i spywarem. Nechybí ochrana v reálném čase, automatické spouštění antivirových testů, zachytávání virů v příchozích e-mailech, upozornění před návštěvou potenciálně rizikových webových stránek ani automatická aktualizace po internetu.

rubrika na DVD: obsah DVD/bezpečný počítač

SPYWARE TERMINATOR 2.3.0.488

Spyware Terminator je špičkový, a přitom bezplatný nástroj chránící váš počítač nejenom před spywarem. Kombinuje testy různého rozsahu a rezidentní štít. Spyware Terminator umí prověřit soubory na pevném disku, záznamy v registru i nastavení systému.

rubrika na DVD: obsah DVD/bezpečný počítač

SEZNAM PROGRAMŮ NA DVD

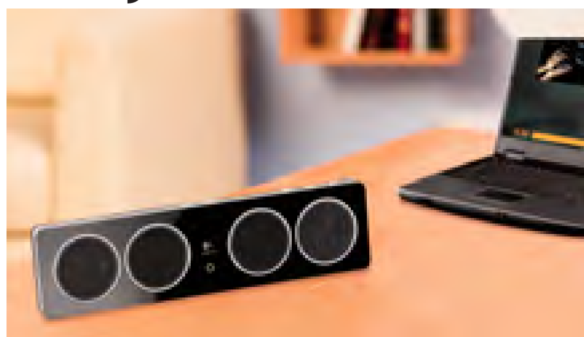
Bezdrátové reproduktory pro notebooky

Reproduktory Logitech Z-500 Wireless Notebook Speaker umožňují bezdrátové připojení k počítači nebo k notebooku. Díky bezdrátové technologii tak můžete umístit reproduktory kdekoli v místnosti, aniž by vznikly nové propletence kabelů. Reproduktory Z-500 jsou určeny pro počítačové platformy PC i Mac a poskytují vyvážený zvuk. Hudbu můžete začít přehrávat, jakmile k počítači připojíte USB adaptér pro navázání bezdrátové komunikace. Tyto reproduktory jsou vybaveny akumulátorem, jenž podle údajů výrobce vydrží na jedno nabití přehrávat zvuk 12 hodin.

LOGITECH Z-500 WIRELESS NOTEBOOK SPEAKER

Cena: 3 490 Kč.

www.logitech.com

Navigace do auta i na kolo

Garmin Nüvi 500 Multi-Mode a Nüvi 550 Multi-Mode jsou přenosná navigační zařízení, vhodná jak do automobilů, tak i pro venkovní aktivity. Uživatel si může vybrat mezi režimy pro auto, kolo, motorku, turistiku a pro loď. Tyto přístroje kombinují funkce automobilových i outdoorových zařízení, a navíc jsou odolné vůči vodě a otřesům. Funkce Multi-Mode zajišťuje, aby uživatel mohl mezi výše uvedenými režimy jedním dotykem přepínat – zvolený režim se pak zobrazí v horní části dotykového 3,5palcového displeje. Rozdíl mezi oběma přístroji spočívá v předinstalovaných mapách. Zatímco typ 500 zahrnuje mapy příslušného regionu, typ 550 obsahuje navigační mapy čtyřiceti evropských zemí.

GARMIN NÜVI 500 MULTI-MODE
GARMIN NÜVI 550 MULTI-MODE

Cena: od 7 990 Kč.

www.garmin.cz

Malé flash disky

Společnost Kingston představila USB flash disky DataTraveler Mini Slim, které jsou k dispozici v černém, modrém a růžovém provedení. Díky malým rozměrům 38,9 × 16,4 × 6,4 mm můžete tento disk připnout např. ke klíčům a mít tak neustále po ruce zařízení pro přenos 2 GB nebo 4 GB dat. Hmotnost tohoto disku činí pouhých 1,81 g. Pro připojení k počítači se používá rozhraní USB a kromě operačních systémů Windows 2000, XP a Vista jsou podporovány i systémy Mac OS X a Linux. Na disky se vztahuje dvouletá záruční doba.

KINGSTON DATATRAVELER MINI SLIM
Cena 2GB verze: 139 Kč.
Cena 4GB verze: 239 Kč.
www.kingston.com/europe

Skener Epson

Skener Epson Perfection V30 nabízí optické rozlišení 4 800 dpi a je vybaven technologií ReadyScan LED, díky které má skener podle výrobce nižší spotřebu a po spuštění je připraven k činnosti již během tří sekund. Ke skeneru bylo přidáno tlačítko pro převod dokumentů do formátu PDF, zajišťující snadné odeslání dokumentů e-mailem nebo uložení do souboru. Na těle skeneru jsou i tlačítka, jejichž pomocí se spouští skenování a kopírování. Příklopný kryt skeneru je navržen tak, že při jeho zavření lze skenovat dokumenty silné až 25 mm. Tento kryt je také možné otevřít o 180° a snímat i velkoformátové dokumenty. Díky programu Epson Easy Photo Fix, který je součástí zařízení, můžete vylepšit barvy skenovaných fotografií.

EPSON PERFECTION V30
Cena: cca 2 000 Kč.
www.epson.cz

Lehký notebook

Umax uvádí na trh notebook VisionBook M722T, založený na mobilní technologii Intel Centrino 2. Je vybaven 12palcovým displejem a jeho hmotnost je menší než 2 kg. Ve výbavě se nachází 2megapixelová kamera, bezdrátové adaptéry Bluetooth a Wi-Fi a čtečka otisku prstů. Model M722T je vybaven 2GHz procesorem Intel Core 2 Duo T3200, 2GB operační pamětí, pevným diskem o kapacitě 250 GB a DVD vypalovačkou. Bez operačního systému stojí tento notebook 16 648 Kč. Verze s 320GB diskem a s operačním systémem Vista Home Premium vás vyjde na 19 623 Kč.

UMAX VISIONBOOK M722T
Cena: od 16 648 Kč.
www.umax.cz

TROJROZMĚRNÝ SVĚT INTERNETU

Microsoft zpřístupnil novou on-line službu a vizuální médium Photosynth, které je zdarma dostupné na stránkách *http://photosynth.com*. Photosynth využívá digitální fotografie k tomu, aby bylo možné vytvořit trojrozměrný obraz předmětu nebo krajiny, které pak lze sdílet s kýmkoliv přímo na internetu. Tato technologie přináší nové příležitosti pro běžné uživatele internetu, cestovatele, fotografy amatéry i profesionály, umělce, muzea a galerie. Photosynth mohou využít jako součást své prezentace také například cestovní kanceláře nebo ubytovací zařízení a restaurace. Na stránkách *http://photosynth.com* je již nyní připravena řada synthů z míst, jako je Eiffelova věž v Paříži, Times Square v Londýně, Parthenon v Aténách, Stonehenge ve Velké Británii, ale i z České republiky. Instruktážní video v českém jazyce, včetně rad, tipů a triků, najdete na *http://photosynthcz.spaces.live.com/*. Photosynth mohou uživatelé z celého světa získat bezplatně v anglickém jazyce na *http://photosynth.com*.

http://photosynthcz.spaces.live.com, http://photosynth.com

3. ROČNÍK MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽE STUDENTŮ

Ve dnech 23. až 25. června 2008 proběhla na Fakultě informačních technologií VUT v Brně mezinárodní soutěž žáků středních a vysokých škol, které provozují v rámci výuky Cisco Networking Academy. Vítězové národních kol soutěže studentů Cisco Networking akademií z deseti zemí se setkali v Brně při mezinárodním klání. Celkem 49 studentů, včetně pěti děvčat, soutěžilo ve třech kategoriích. Soutěž se skládá z dvou disciplín – z teoretického testu a z praktické části. Více informací a fotogalerii ze soutěže, včetně výsledkové listiny, naleznete na *www.netacad-games.cz*.

www.netacad-games.cz, www.cisco.cz

INTERNETOVÝ PORTÁL O SITUACI NA SILNICÍCH

Ředitelství silnic a dálnic ČR zahájilo zkušební provoz centralizovaného webového systému, který informuje o dopravní situaci na silnicích. Řidiči tak získávají možnost zjistit si na internetu, jaký je stav na silnici, po které plánují jet. Informace jsou dostupné na adrese *www.dopravniinfo.cz*. V mapovém okně se zobrazují dopravní informace podle aktuálního data a podle výběru lokality (kraj, okres, obec, silnice, trasa). Uvádějí se zde např. údaje o dopravních událostech, intenzitě provozu, sjízdnosti komunikací a o stavu počasí v jednotlivých oblastech. Uživatel může v mapě jednoduše vyhledat i svou vlastní trasu. K ní se zobrazí všechny aktuální dopravní informace. Internetový portál dopravniinfo.cz je zatím ve zkušebním provozu. Jeho nová podoba nahrazuje dílčí dopravní informace, které byly publikovány na webových stránkách *www.rsd.cz*. V rámci zkušebního provozu očekává ŘSD od uživatelů připomínky, podněty a návrhy na další rozvoj, aby dopravní portál sloužil veřejnosti co nejlépe. Webové stránky jsou až do prosince 2008 ve zkušebním provozu. Po tuto dobu bude přístup uživatelů limitován, ale potom se bude postupně zvyšovat. Budou přibývat i funkce portálu.

www.dopravniinfo.cz, www.rsd.cz

W.I.T.C.H. OČARUJE I VÁŠ POČÍTAČ

Společnost Disney Interactive Studios vytvořila počítačovou hru na motivy populárního televizního seriálu a komiksu, která nese i stejný název – W.I.T.C.H. Hlavními hrdinkami jsou Will, Irma, Taranee, Cornelia a Hay Lin. Čeká vás napínavé dobrodružství ve světě W.I.T.C.H., kde se i něco naučíte. V této rodinné hře se dívky zábavnou formou, plnou rébusů, seznámí s rozvíjením vztahů a dalšího sociálního chování. Společnost CD Projekt uvedla PC hru W.I.T.C.H. na trh v kompletní české verzi (s českým dabingem), a to za cenu 799 Kč / 999 Sk.

www.cdprojekt.cz

Chytrý telefon

Smartphone HTC S740 je štíhlý telefon, který má rozměry 116,3 × 43,4 × 16,3 mm a který i s baterií váží 140 g. Pro jeho ovládání můžete použít klasickou (12tlačítkovou) klávesnici, která je vhodná pro psaní jednou rukou, nebo výsuvnou klávesnici QWERTY pro psaní oběma rukama. Telefon podporuje technologie GSM, GPRS a EDGE a pracuje v pásmech 850, 900, 1 800 a 1 900 MHz. Displej má úhlopříčku 2,4 palce, pracuje pod operačním systémem Windows Mobile 6.1 Standard a jeho součástí je i fotoaparát s 3,2Mpx snímačem a čtečka paměťových karet microSD. Telefon podporuje bezdrátové technologie Wi-Fi a Bluetooth a o napájení se stará akumulátor s kapacitou 1 000 mAh.

HTC S740

Cena: 10 999 Kč.

www.htc.cz

Miniaturní projektor

Optoma Pico je miniaturní projektor, který má rozměry 50 × 103 × 15 mm a váží 115 gramů. Je tedy menší a lehčí než mnoho smartphonů, vejde se do dlaně a lze ho pohodlně nosit v kapse. Uživatelům tento přístroj nabídne promítání obrazu ze vzdálenosti od 0,25 m do 2,6 m, přičemž na promítací ploše nabídne obraz o úhlopříčce 15 cm až 1,5 m. Projektor tak umožní prohlížet fotografie a videa uložené nejen v počítačích, ale i v multimediálních přehrávačích. Projektor Optoma Pico je založen na zobrazovací technologii DLP, jeho obraz má kontrast 800 : 1, životnost lampy je 20 000 hodin a baterie vydrží na dvě hodiny práce. Vestavěný reproduktor má výkon 0,5 W. Projektor Optoma Pico bude k dostání koncem roku 2008, přičemž celosvětové uvedení se plánuje na rok 2009.

OPTOMA PICO

Cena: zatím nestanovena.

www.optoma.eu

„Gépéesky“ bez tajemství

Satelitní navigační zařízení, ukrytá pod zkratkou GPS, se pomalu stávají běžnou součástí života motoristů – a nejen jich. Jak ale vlastně takové přístroje fungují, jaká je jejich přesnost a spolehlivost, jaké máme při jejich nákupu možnosti a na co je třeba dát si pozor?

RECENZE NAVIGAČNÍCH PŘÍSTROJŮ

TURISTICKÉ

AUTOMOBILOVÉ

Články v elektronické podobě najdete na DVD v rubrice **Obsah DVD / PPK plus / Články v PDF**.

JAK TO CELÉ FUNGUJE?

GPS je zkratka z anglického *Global Positioning System*, což bychom mohli do češtiny volně přeložit jako „celosvětový systém pro určování polohy“. Znamená to tedy, že jakýkoli GPS přístroj můžete použít kdekoliv na světě. A co víc, investicí do něj vaše náklady končí – za používání tohoto navigačního přístroje se žádné další poplatky nevybírají. Klidně tedy zapomeňte na principy známé z mobilních telefonů, které jsou doma drahé, v cizině ještě dražší a v exotických zemích a méně dostupných lokalitách nefungují. GPS funguje všude a je zdarma.

Celosvětová dostupnost GPS je možná díky tomu, že jde o systém satelitní. Na oběžné dráze kolem Země se nachází 24 družic, které rotují po přesně definovaných trasách a vysílají rádiový signál. GPS přijímač tento signál přijme, dozví se přesnou polohu družice i přesný čas vyslání signálu a podle fyzikálních zákonitostí vypočítá vzdálenost, kterou signál urazil. Pokud má takto k dispozici signál alespoň od třech družic, dokáže určit svou polohu. (Tato poloha se obvykle určuje v celosvětovém geodetickém systému WGS-84.)

▶ Družice GPS – oběžnou dráhu kolem Země brázdí 24 takových zařízení.

◀ Počátek systému GPS – nosič Delta s GPS družicí na palubě startuje do kosmu.

zit obrovskou vzdálenost a překonat atmosféru Země, jako to dělají signály z družic.

Právě vzdálenost satelitů způsobuje, že signál dorazí na povrch Země dosti slabý. Díky tomu musí mít navigační přístroj „přímou viditelnost“ na družici (tj. nesmí mít v cestě žádný pevný objekt), aby dokázal její signál zachytit. „Gépéeska“ vám tedy rozhodně nebude fungovat uvnitř budov, ale problémy se zachycením signálu můžete mít i ve městech mezi vysokými budovami, v úzkém údolí mezi kopci a podobně. Samozřejmě vše záleží také na konkrétním výrobci, respektive na kvalitě jeho výrobků.

Nemusíte se bát, že by vás jako vlastníky navigačního přístroje někdo sledoval.

PŘESNOST SYSTÉMU

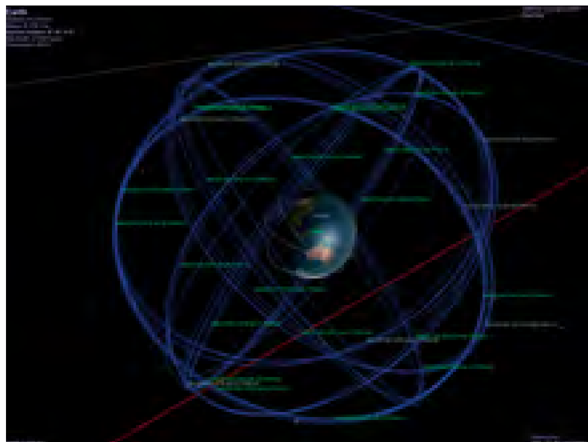
Celý GPS je navržen tak, aby kdekoliv na světě byl neustále dostupný signál alespoň ze tří družic, a aby tedy bylo možné určit polohu. Ve většině případů je však signálů z družic k dispozici více (obvykle šest až osm), což razantně zvyšuje přesnost výsledného určení polohy. U běžných přístrojů se tak přesnost měření pohybuje v toleranci +/– jeden až dvacet metrů. V extrémně nepříznivých podmínkách však může být nepřesnost i v řádech desítek metrů.

Možná si teď říkáte, jak je možné, že se v něčem tak přesně definovaném, jako jsou fyzikální zákony, objevují (resp. výjimečně mohou objevit) tak velké nepřesnosti. Je třeba si uvědomit, že rádiové signály narušuje mnoho faktorů – špatné počasí, elektromagnetické pole kolem elektrických vedení, ale třeba i vysoké budovy a kovové objekty. Koneckonců motorista ví, že ani příjem obyčejného rádia není v autě mnohdy bezproblémový, a přitom jeho signál nemusí ura-

DALŠÍ (NE)VÝHODY

Všímavější čtenáři už jistě postřehli, že přístroj GPS je pouze pasivním přijímačem signálu a sám nic nevysílá. Díky tomu se nemusíte bát, že by vás, jako vlastníky navigačního zařízení, někdo sledoval. Na druhé straně, když o sledování stojíte (například v případě firemních vozidel nebo při určování polohy, voláte-li o pomoc v nouzi), nezbývá než si přizvat na pomoc technologii jinou. Onu pomocnou ruku obvykle představuje mobilní telefon: Jeho polohu totiž lze (sice méně přesně, ale přece jen) vysledovat. Ještě lepší je, když si mobilní telefon s navigací rozumí a v rámci datových přenosů dokáže odeslat přesnou GPS souřadnici.

Další drobnou nevýhodou GPS je to, že když stojíte, přístroj nedokáže určit, odkud signály přicházejí, a tedy ani to, kterým směrem pokračovat. U automobilových navigačních přístrojů to velká komplikace není (přístroj ví, z kterého směru jste přijeli), ale u přístrojů turistických je vhod-

▲ Oběžné dráhy GPS-družic.

ným (vestavěným) doplňkem elektronický kompas, který tento problém vyřeší. Avšak pokud se přístroj pohybuje, dokáže měřit i rychlost pohybu – a to zpravidla přesněji než mnohé tachometry.

Jistou nevýhodou může být i pomalejší start navigačního přístroje. To je způsobeno tím, že přístroj musí získat aktuální data o družicovém systému: Celý systém je totiž provázen různými korekcemi, a tak platnost dat o něm je pouhé čtyři hodiny. K tomu se navíc může u méně kvalitních zařízení přidat zdlouhavé propočítávání trasy.

MAPY – ALFA A OMEGA NAVIGACE

Samo určení polohy je funkce sice šikovná, ale pokud bychom nevěděli, kam pokračovat, příliš platná by nám nebyla. Nedílnou součástí navigačního přístroje jsou mapové podklady, které bloudícímu pocestnému ukáží cestu. Žádný navigační přístroj však neobsahuje všechny mapy. Při jeho koupi je teda třeba vědět, které regiony má přístroj „zmapované“. Dále by vás mělo zajímat, o jak podrobné mapy jde. Pokud chcete například dělat výlety po rakouských hradech, pouhá mapa rakouské dálniční sítě vám příliš nepomůže. Ale na cestu do Chorvatska stačí bohatě.

Dalším hlediskem by samozřejmě měla být i kvalita mapových podkladů – nebude se přístroj snažit navádět vás po polní cestě (kde se podle předpisů dá jet „devadesátkou“), abyste „ušetřili čas“, když byste mohli jet po rovné asfaltové silnici v obci? Navíc jsou-li podklady hodně kvalitní, mohou vám pomoci nejen s hledáním správné cesty, ale i při řízení: Zejména v noci oceníte, když znáte tvar zatáček předem. Bohužel kvalitu mapových podkladů předem nepoznáte, a tak nemáte-li možnost si přístroj předem vyzkoušet, budete se muset spolehnout na odborné recenze v časopisech či na internetu. Můžete však zjistit, kolik doplňkových informací mapy obsahují (kde je nejbližší restaurace?) či které jiné užitečné funkce mají (například ve větších městech neocenitelné řazení do pruhů na víceproudých komunikacích).

I když ale koupíte přístroj s kvalitními mapami, nemáte úplně vyhráno. Situace (zejména) na silnicích se mění relativně často, a tak tam, kde se včera dalo bez problémů projet, může být dnes jednosměrná ulice. Nebo naopak nemá cenu nově otevřenou dálnici objíždět po rozbitých silnicích třetí třídy. Zajímejte se tedy také o to, zda a za jakých podmínek je možné mapy aktualizovat.

▲ Turistická navigační zařízení vydrží déle bez napájení a jsou i bytelnější.

DRUHY NAVIGAČNÍCH PŘÍSTROJŮ

Navigační systémy námořní (v našich zeměpisných šířkách nevyužitelné) i letecké můžeme klidně pominout. Pokud se dnes řekne „gépéeska“, má tím dotyčný na mysli zpravidla navigační přístroj do automobilu – přenosnou krabičku, která se přísavkou připevní na přední sklo vozu a na relativně velkém barevném displeji ukazuje, kudy kam. Takové zařízení pořídíte už za cenu od 4 000 Kč, ale můžete si koupit i přístroj za 12 000 Kč. Cenu přitom nezvyšují jen kvalitnější mapové podklady, ale také doplňkové funkce – například přehrávač hudby a videa, možnost bezdrátového propojení s mobilním telefonem a další schopnosti. Při koupi tedy dávejte pozor na to, abyste zbytečně nezaplatili za funkce, které nepoužijete.

Druhou kategorií jsou navigační přístroje turistické. Na rozdíl od těch automobilových jsou sice menší, ale zato vydrží podstatně delší dobu pracovat na baterii. (Brát si automobilové navigační zařízení do lesa nemá cenu, i kdyby obsahovalo turistické mapy.) Také jejich odolnost vůči povětrnostním podmínkám bývá zpravidla lepší a jsou ideální pro geocaching, zajímavou turisticko-navigační hru, o které jsme podrobně psali v PPK 12/2008 (článek naleznete v elektronické podobě na přiloženém DVD – viz *Obsah DVD / PPK plus / Články v PDF / Výlety za pokladem*). Pokud však čekáte, že turistické navigační přístroje budou levnější než ty automobilové, musíme vás zklamat. Cenová hladina je zhruba stejná.

▲ Moderní navigační systémy komunikují s uživatelem česky.

Poslední kategorií jsou smartphony – „chytré“ mobilní telefony. Některé z nich mají totiž zabudován GPS čip, a když do takového telefonu doinstalujete navigační software s mapami, máte v ruce navigační zařízení. Nemusíte přitom s sebou tahat další přístroj a vyjde vás to i levněji. Pozor však na to, že v „telefonu obsahujícím GPS navigaci“ nemusí být předinstalován navigační software a mapové podklady – jejich následná koupě však není vůbec levná záležitost. Přitom už samotné smartphony nepořídíte rozhodně za hubičku. Jejich ceny se pohybují kolem 10 000 Kč. Na druhé straně jde o takový malý počítač a počet funkcí, které smartphone zastane, je nepřeberný. Jde jen o to, jestli je využijete… ■ aha

Vyzkoušeli jsme elegantní navigační zařízení Panasonic Strada CN-GP50N, které vás provede téměř celou Evropou.

Autem po Evropě

PANASONIC STRADA CN-GP50N

Automobilová navigace

Poskytl:
Panasonic Czech Republic, s. r. o.
www.panasonic.cz

Rozměry: 129 × 87 × 31 mm.

Hmotnost: 271 g.

Doporučená cena s DPH: 9 995 Kč.

\+ velký displej, pohotovostní režim, snadné plánování tras

– cíl nelze zadat pomocí souřadnic, nepřesnosti v navigaci

DOPRAVNÍ INFORMACE

Dokoupíte-li si k přístroji příslušný přijímač, můžete využít i dopravní informace vysílané rádiem (jde o systém TMC, který se už rozbíhá i u nás). Díky nim může přístroj (podle nastavení buď automaticky, nebo s vaším souhlasem) upravovat trasu tak, abyste se vyhnuli dopravním zácpám, uzavírkám a nehodám.

ADRESY

Na přiložené paměťové kartě SD je navigační program a mapy 37 evropských států včetně britských ostrovů, balkánských států, Pobaltí a Skandinávie (mapy pocházejí od firmy Navteq). Cílový bod můžete zadat buď ukázáním na požadované místo na mapě, nebo zadáním poštovní adresy. Vybírat můžete také z obsáhlého seznamu tzv. bodů zájmu (POI). V databázi jsou čerpací stanice, nemocnice, úřady, hotely, restaurace, divadla, muzea a podobně. Těchto bodů je v celé Evropě cca 1 700 000 (z tohoto počtu je v Česku téměř 30 000 bodů a na Slovensku necelých 7 000).

Během zadávání názvu obce a ulice (nelze použít písmena s českou diakritikou) program nabízí známé názvy, které začínají zadaným řetězcem znaků, takže už po zadání tří nebo čtyř prvních písmen můžete požadované místo vybrat ze seznamu. Bohužel není možné zadat zeměpisné souřadnice.

Zajímavou funkcí je možnost přiřadit jednotlivým cílům hlasový povel. Navigaci k určitému místu pak můžete vyvolat hlasem.

NAPLÁNUJTE SI TRASU

Velmi komfortní je možnost sestavit trasu cesty postupným zadáváním jednotlivých průjezdních bodů (tyto body lze kdykoli přidávat, odebírat a měnit jejich pořadí). Takovou trasu pojmenujte a uložte. Není-li delší než 100 km, můžete si dát přehrát její simulaci – přístroj vám ukáže, kudy pojedete, a přehraje přitom všechny hlasové pokyny.

NAVIGACE

Na velkém širokoúhlém displeji (úhlopříčka 12,7 cm, rozlišení 480 × 272 bodů) je dost místa pro všechny důležité informace. Během jízdy vidíte především mapu s vyznačenou trasou, schéma nejbližší křižovatky se směrem odbočení a dopravní značení, kterým se máte řídit. Dalšími údaji jsou název ulice či silnice, po které právě jedete, aktuální rychlost a nadmořská výška, vzdálenost do cíle a předpokládaná doba jeho dosažení, případně i údaj o omezení rychlosti. Hlas vás s předstihem upozorňuje na nutnost odbočit.

Při jízdě jsme narazili i na několik problémů: Navigace je místy nelogická (ignoruje některé obchvaty – i když nová silnice v mapě je, přístroj naviguje přes vesnici) a v jednom místě nás nutil projet slepou ulicí. Když jsme se odchýlili od navržené trasy, někdy rychle navrhl novou, ale někdy také tvrdošíjně trval na zbytečném návratu na trasu původní. V jednom případě se dokonce „zasekl“ a přestal fungovat – pomohlo až úplné vypnutí.

TELEFONOVÁNÍ

Systém Strada funguje také jako sada hands-free. S telefonem jej snadno propojíte prostřednictvím bezdrátové technologie Bluetooth.

CELKOVÝ DOJEM

Líbilo se nám intuitivní ovládání a přehledné uspořádání informací na velkém displeji, ale některé údaje by si podle nás zasloužily větší písmo. Solidním dojmem působí robustní tříkloubový držák, sloužící k připevnění navigačního zařízení na přední sklo nebo na palubní desku auta.

Start přístroje po zapnutí je poměrně pomalý (trvá déle než minutu). Naštěstí jej nemusíte vždy vypínat úplně; kromě hlavního vypínače je tu i tlačítko pro „uspání“ do pohotovostního režimu. Z tohoto režimu se pak navigační přístroj probere okamžitě.

Výsledný dojem z jinak povedeného přístroje nám poněkud pokazilo několik zmíněných nedostatků v mapách a chyb při navigaci. ■ ihe

Navigace do přírody

Společnost Garmin před několika týdny představila novou řadu turistických navigačních zařízení Oregon, která jsou poprvé vybavena dotykovým displejem. Nechcete-li příliš utrácet, dobrou alternativu najdete v přístroji eTrex Legend HCx, a pokud se do přírody vydáte na kole, bude nejlepší volbou Garmin Edge 705.

Velikost displeje	Rozlišení displeje	Hmotnost
3,8 × 6,3 cm	240 × 400 bodů	193 g

Odolný a ovladatelný

Nenápadný vzhled nového turistického navigačního přístroje Oregon 300 na první pohled příliš nezaujme. Jenže jakmile tento povedený přístroj vezmete do ruky a zapnete, nebudete se s ním chtít rozloučit. Garmin Oregon totiž skvěle padne do ruky, díky dotykové obrazovce (místo obvyklého joysticku) se výborně a především jednoduše ovládá a pro otdoorové využití je téměř dokonale vybaven.

Další předností je opravdu robustní konstrukce, která bez problémů odolává prachu, nečistotám a vodě, případně vypadnutí z ruky. Na výletu se tak nemusíte bát, když začne pršet nebo když vám přístroj spadne do louže nebo bláta.

Jak jsme už uvedli výše, vybavení přístroje je opravdu bohaté. Oregon 300 je tak kromě dotykové obrazovky vybaven citlivým GPS přijímačem, elektromagnetickým kompasem, barometrickým výškoměrem a bohatou vnitřní pamětí (850 MB), kterou lze navíc rozšířit prostřednictvím slotu pro karty microSD. Umožňuje bezdrátovou výměnu dat mezi obdobnými přístroji (Oregon a Colorado) a najdete zde například i prohlížeč obrázků, kalendář pro rybolov, kalkulačku, budík a stopky. Výborné jsou též funkce pro oblíbené turistické hry, tedy pro geocaching a wherigo. Díky karabině, která je součástí balení, lze Oregon snadno připnout na batoh či na opasek. Cykloturisty jistě potěší možnost dokoupit držák na kolo, který je stejný jako držák pro starší model Colorado. Totéž platí i pro držák do automobilu.

Oregon 300 se prodává s mapou Topo Czech 2 Pro, která obsahuje digitální datová data České republiky a uliční plány měst, vycházející z měřítka 1 : 10 000. Díky vestavěné paměti a slotu pro karty microSD však do přístroje můžete nahrát také libovolnou jinou mapu určenou pro přístroje Garmin. K dispozici jsou jak komerční mapy, tak i mapy šířené zdarma. Mapy můžete nahrát buď pomocí programu MapSource, dodávaného s přístrojem, nebo prostřednictvím jiných pomocných programů.

Chcete-li si pořídit turistický navigační přístroj, který dobře padne do ruky, který nabízí funkce pro geocaching a který lze případně vzít i na cykloturistický výlet, Garmin Oregon 300 vás uspokojí. Přístroj se opravdu povedl – jeho jedinou menší vadou na kráse je poněkud tmavší displej. Díky velmi slušné výdrži na baterie však nemusíte šetřit na podsvícení displeje, a tak vždy uvidíte to, co potřebujete.

GARMIN OREGON 300
Turistický navigační přístroj
Výrobce/zapůjčil: Garmin Ltd. / Picodas Praha, spol. s r. o.
Mapy: Topo Czech 2 Pro.
Cena včetně DPH: 10 490 Kč.
www.garmin.cz

Velikost displeje	Rozlišení displeje	Hmotnost
3,3 × 4,3 cm	176 × 220 bodů	159 g

Výhodná koupě

Cenově výhodnou alternativou navigačního zařízení Oregon 300 může být stále ještě poměrně nový přístroj Garmin eTrex Legend HCx. Jedná se opět o kvalitní outdoorový přístroj, který je vhodný jak na toulky do přírody, tak i pro oblíbenou hru geocaching a který lze pomocí držáku připevnit na kolo a využít tak na cykloturistickém výletu.

Navigační přístroj je vybaven vysoce citlivým GPS čipem, který umožňuje práci v podmínkách se zhoršeným výhledem na oblohu (ulice ve městě, hustý les nebo hluboké údolí), a mapou Topo Czech, verzí 1.20, na datové kartě micro SD.

Během testování jsme měli možnost ověřit, že TFT displej je dobře čitelný i na slunci a naopak, že vodotěsné provedení bezpečně ochrání přístroj i za deště. K dalším přednostem přístroje patří možnost dohrávat podrobné mapy na standardní datové karty microSD, prodloužená životnost baterií, malé rozměry a nízká hmotnost.

GARMIN ETREX LEGEND HCX
Turistický navigační přístroj
Výrobce/zapůjčil: Garmin Ltd. / Picodas Praha, spol. s r. o.
Mapy: Topo Czech, verze 1.20.
Cena včetně DPH: 5 990 Kč.
www.garmin.cz

Velikost displeje	Rozlišení displeje	Hmotnost
3,5 × 4,4 cm	176 × 220 bodů	105 g

Navigace pro cyklisty

Garmin Edge 705 je zajímavou „hračkou“ pro každého náruživého cyklistu, který více času stráví na kole než procházkami po lese. Nejedná se o pouhý cyklopočítač nebo navigační zařízení, ale ideálně tyto dva přístroje spojuje v jedno multifunkční zařízení. Přístroj se navíc prodává s dalšími užitečnými doplňky, které z něj činí i kvalitní sporttester. Jedná se o snímače frekvence otáčení kola a šlapadel a o čidlo tepové frekvence, se kterými je přístroj bezdrátově propojen.

Přístroj obsahuje i špičkový GPS čip SiRF Star III pro přesné určení lokace (přesnost cca 5 metrů), navigační aplikaci a kvalitní mapové podklady Topo Czech, verzi 1.2. Velkou výhodou tohoto zařízení je, že pokud nejste v dosahu signálu (to se nám ale nikdy nestalo), cyklopočítač a sporttester díky údajům ze snímačů stále fungují a ukazují např. aktuální rychlost.

Další předností přístroje je jeho na první pohled sice poněkud neohrabané, ale při jízdě na kole velmi praktické a jednoduché ovládání. Pomocí tlačítek a joysticku snadno přepnete mezi režimy zobrazení, zapnete další měřené kolo, spustíte/zastavíte stopky nebo zobrazíte menu přístroje.

Při navigaci můžete zvolit nejrychlejší, nejkratší nebo projetou trasu, možné je také zobrazit výškový profil projeté trasy nebo vyhledávat v databázi bodů zájmu. O napájení přístroje se stará integrovaná (ale bohužel uživatelsky nevyměnná) lithiumpolymerová baterie, která má reálně ověřenou životnost kolem 14–15 hodin.

Přístroj nabízí také měření vzdálenosti, času, spálených kalorií a mnoho dalších informací a údajů. Jako mapový podklad slouží turistická mapa Topo Czech. Je součástí nejen základního navigačního zařízení, ale byla integrována i do softwaru Training Center, jehož prostřednictvím si uživatel může nad podrobnou mapou v počítači zobrazit, jak probíhal jeho cyklovýlet nebo trénink.

GARMIN EDGE 705
Cyklopočítač s GPS navigací
Výrobce/zapůjčil: Garmin Ltd. / Picodas Praha, spol. s r. o.
Mapy: Topo Czech, verze 1.20.
Cena včetně DPH: 10 990 Kč.
www.garmin.cz

inzerce

HP PHOTOSMART C4480

Cena včetně DPH: 2 368 Kč.
Poskytl: Hewlett-Packard, s. r. o., *www.hp.cz*
Max. rozlišení tisku: 4 800 × 1 200 dpi.
Hardwarové rozlišení skeneru: 1 200 × 2 400 dpi.
Max. rychlost tisku čb/barevně: 30/23 stran za minutu.
Čtečka paměťových karet: SD, MMC, xD-Picture Card a Memory Stick.
Zásobník papíru: na 100 listů.
Rozměry: 434 × 290 × 162 mm.
Hmotnost: 5,1 kg.

Tiskne fotky bez PC

I když se HP Photosmart C4480 s cenou 2 368 Kč řadí mezi nejlevnější multifunkční tiskárny, nechybí v jeho výbavě čtečka paměťových karet ani barevný displej, díky nimž můžete tisknout fotografie, aniž byste museli zapnout počítač.

Inkoustovou multifunkční tiskárnu lze dnes pořídit i za cenu nižší než 2 000 Kč (viz např. model Lexmark X2650, jehož recenzi najdete na straně 18), takže mnoho uživatelů se při nákupu tiskárny přikloní ke koupi multifunkčního zařízení, které kromě tisku umožňuje i skenovat papírové předlohy a také je kopírovat. Inkoustové modely standardně nabízejí barevný tisk, a tak pomocí skeneru můžete pořizovat i barevné kopie.

ČTEČKA A BAREVNÝ DISPLEJ

Tiskárnu HP Photosmart C4480 lze pořídit za cenu 2 368 Kč a oproti nejlevnějším modelům je součástí její výbavy čtečka paměťových karet a také 1,5palcový (3,8cm) barevný displej. Díky tomu lze tisknout fotografie z paměťových karet SD, MMC, xD-Picture Card nebo Memory Stick bez nutnosti zapínat počítač.

Pro připojení k počítači slouží rozhraní USB, kabel USB však v balení s tiskárnou není. Instalace ovladačů z disku CD sice trvá o pár minut déle než u konkurenčních modelů, nabízí však několik zajímavých utilit pro práci s tiskárnou. Ovladače tiskárny jsou vyvedeny v češtině a jsou uzpůsobeny pro co nejsnadnější zadávání tiskových parametrů – najdete zde zkratky pro tisk, označené jako „Všeobecný každodenní tisk“, „Fotografický tisk bez okrajů“, „Rychlý nebo ekonomický tisk“ apod.

Také menu tiskárny, zobrazované na displeji, komunikuje s uživatelem česky a maximálně tak usnadňuje kopírování a tisk snímků z paměťové karty a instruuje ho i při zakládání inkoustových náplní do tiskárny. Barvy se při tisku míchají ze dvou inkoustových zásobníků, které jsou přístupné v pravé části po odklopení předního krytu tiskárny.

+ nízká cena, kvalitní tisk textu a obchodní grafiky

– na fotografiích a kopiích je patrný rastr

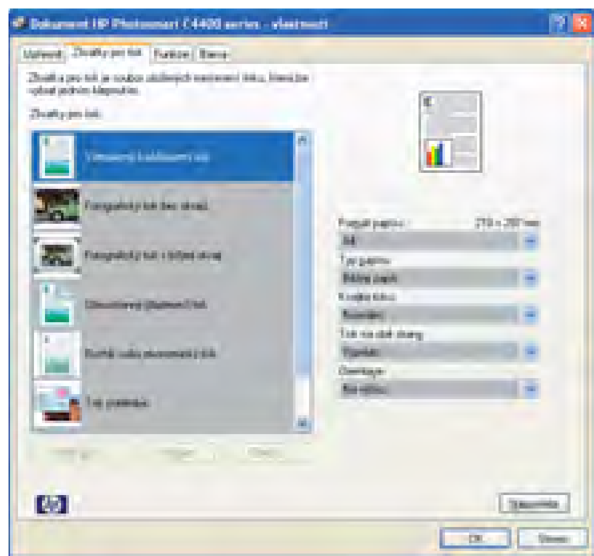
HP Photosmart C4480 je levná multifunkční tiskárna, která tiskne ze dvou zásobníků inkoustu.

◄ HP Photosmart C4480 díky čtečce paměťových karet a barevnému displeji umožňuje tisknout fotografie bez použití počítače.

KVALITA KOPIÍ A VÝTISKŮ

Při pořizování barevných i čb kopií jsme si v obou případech všimli posunu do tmava a také toho, že na kopiích je rastr tvořený tiskovými body. Ten je patrný i na vytištěných fotografiích a na jednolitých plochách obchodní grafiky. Ostrost fotografií je výborná. Výborná je i kvalita textových výtisků a celkově se nám líbily i výtisky obchodní grafiky – ocenili jsme dobré rozlišení různých barevných odstínů a také tisk světlého písma na tmavém pozadí. ■ mse

▼ Nastavení vhodné pro tisk textových dokumentů.

RYCHLOST TISKU	
1. strana textu	23 s
10 stran textu	2:03 min.
1 strana grafiky	1:53 min.
fotografie 10 × 15 cm	1:26 min.
fotografie A4	3:56 min.
18 stran PDF	3:27 min.

RYCHLOST SKENOVÁNÍ	
A4 náhled	20 s
A4 300 dpi	36 s
A4 600 dpi	3:07 min.

RYCHLOST KOPÍROVÁNÍ	
Foto A4 čb	37 s
Foto A4 barevně	1:01 min.
Text A4 čb	19 s

Levná, kvalitní a multifunkční

LEXMARK X2650
Cena včetně DPH: 1 773 Kč.
Poskytl: Lexmark; *www.lexmark.cz*.
Max. rozlišení tisku: 4 800 × 1 200 dpi.
Optické rozlišení skeneru: 600 × 1 200 dpi.
Max. rychlost tisku ČB/barevně: 22/16 stran za minutu.
Zásobník papíru: na 100 listů.
Rozměry: 432 × 312 × 175 mm.
Hmotnost: 4,9 kg.

Multifunkční tiskárna Lexmark X2650 zastane práci barevné tiskárny, skeneru a kopírky a přijde vás pouze na 1 773 Kč. To je velmi lákavá nabídka, a tak nás zajímalo, jak kvalitní výtisky tento levný model pořizuje.

\+ nízká cena, kvalitní tisk fotografií a textu

– chybí čtečka paměťových karet, vyšší tiskové náklady

Tiskárna se k počítači připojuje přes rozhraní USB, jak je však u tiskáren běžné, kabel USB není v balení přiložen, takže pokud jej doma nemáte, neopomeňte ho při nákupu tiskárny zakoupit. Zprovoznění tiskárny je velice snadné a z přiloženého CD během pár minut nainstalujete ovladače. Instalační průvodce komunikuje s uživatelem česky, stejně tak i ovládací program tiskárny. Jeho prostředí je velice přehledné, takže se v něm brzy zorientuje i začátečník.

TISK JEN Z POČÍTAČE

Tiskový mechanizmus nabízí maximální rozlišení 4 800 × 1 200 dpi a skenovací část je tvořena skenerem založeným na technologii CIS a nabízejícím optické rozlišení až 600 × 1 200 dpi. Tiskárna tiskne ze dvou inkoustových zásobníků, které se do tiskárny vkládají pod skenovací plochou. Toto zařízení neobsahuje ani rozhraní PictBridge ani čtečku paměťových karet, takže tisk probíhá pouze z počítače.

Pomocí tlačítek umístěných napravo od skenovací plochy můžete zahájit skenování do počítače a také pořizovat černobílé a barevné kopie. Na malém číselném displeji nastavíte počet kopií (od 1 do 9) a zadat můžete i kopii fotografie o rozměru 10 × 15 cm. Na barevných kopiích je dobře vidět řádkování, černobílé kopie textu jsou velmi dobře použitelné, avšak ke kvalitě tisku z počítače mají daleko.

KVALITA TISKU

Výstupy textu jsou velmi pěkné, na danou cenovou kategorii se nám líbí vykreslení znaků a to, že dobře čitelné jsou i velmi drobné fonty. V tomto směru jsme s touto tiskárnou více spokojeni než s dražším modelem Lexmark X4650, jehož recenze vyšla v minulém vydání PPK. Kvalitní tisk textu se zopakoval i při tisku dokumentu s obchodní grafikou. Pěkné jsou i jednolité plochy, tiskárna však má problémy s tiskem žlutého textu na černém pozadí. Vcelku spokojeni jsme s tiskem fotografií. Jejich tisk sice neprobíhá závratnou rychlostí (to u takto levné tiskárny ani nelze očekávat), zato výsledky jsou hezké. Je na nich sice patrný lehký rastr, ale barvy jsou syté a jen málokoho by napadlo, že byly pořízeny prostřednictvím takto levné tiskárny. ■ mse

NÁKLADY NA TISK
Cena černého inkoustu / kapacita: 449 Kč / 175 str.
Cena barevných inkoustů / kapacita: 499 Kč / 150 str.
Náklady na tisk 1 čb strany: 2,57 Kč.
Náklady na tisk 1 barevné strany: 5,90 Kč.

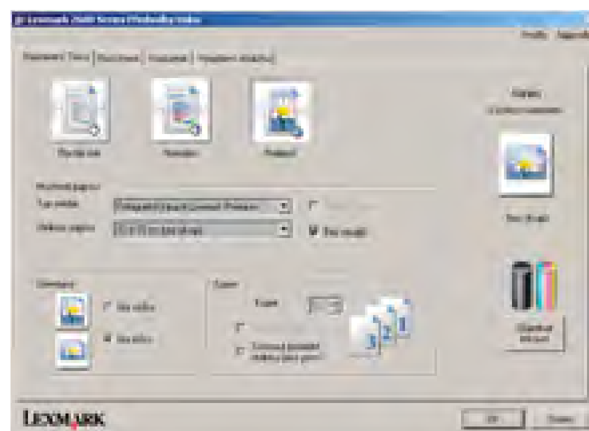
Multifunkční zařízení spojují v jednom přístroji funkce tiskárny, skeneru a kopírky.

◄ Ovládací tlačítka.

► Tiskárna tiskne ze dvou zásobníků inkoustu.

▼ Nastavení tisku fotografie o rozměru 10 × 15 cm.

RYCHLOST TISKU	
1. strana textu	19 s
10 stran textu	2:25 min.
1 strana grafiky	1:54 min.
fotografie 10 × 15 cm	2:11 min.
fotografie A4	5:42 min.
18 stran PDF	3:45 min.

RYCHLOST SKENOVÁNÍ	
A4 náhled	8 s
A4 300 dpi	42 s
A4 600 dpi	2:32 min.

RYCHLOST KOPÍROVÁNÍ	
Foto A4 ČB	19 s
Foto A4 barevně	2:09 min.
Text A4 ČB	16 s

výškově nastavitelný podstavec, rozhraní USB, dobré úhly pohledu ze stran a seshora, velký kontrast, rozlišení škály šedi v tmavém spektru, české menu

rozlišení škály šedi ve světlém spektru

AOC 2217PWC
Cena včetně DPH: 5 998 Kč.
Poskytl: 100MEGA Distribution, s. r. o., *www.100mega.cz.*
Úhlopříčka displeje: 22 palců (55,9 cm).
Rozlišení: 1 680 × 1 050 bodů.
Jas: 300 cd/m².
Max. kontrastní poměr: 3 000 : 1.
Udávaná doba odezvy: 5 ms.
Úhly pohledu vodorovně/svisle: 170°/160°.
Vstup videosignálu: DVI, D-Sub.
Maximální naměřená spotřeba: 41 W.
Maximální udávaná spotřeba: 49 W.

LCD monitor AOC 2217Pwc se od většiny konkurenčních modelů odlišuje tím, že výšku umístění displeje nad pracovní deskou lze díky výškově nastavitelnému podstavci korigovat.

LCD na vysoké noze

AOC 2217Pwc je LCD monitor, jehož širokoúhlý displej má úhlopříčku dlouhou 22 palců (to je 55,9 cm). Displej má matný povrch a obraz se na něm zobrazuje v rozlišení 1 680 × 1 050 obrazových bodů. Uprostřed horního okraje displeje je umístěna WWW kamerka a mikrofon, v dolním okraji jsou pak zabudovány dva reproduktory s výkonem 1,5 W. V levém boku je umístěna trojice portů USB. Monitor lze k počítači připojit přes analogové rozhraní D-Sub nebo přes digitální rozhraní DVI. Vedle těchto vstupů pro přívod obrazových dat se nachází i zdířka pro připojení zvukového kabelu s 3,5mm konektorem a také vstup pro rozhraní USB. Všechny kabely pro uvedené vstupy a zdířky jsou součástí balení.

Výškově nastavitelný podstavec umožňuje výškové nastavení displeje v rozsahu 7,5 cm až 18 cm.

I když se nejedná o monitor s displejem otočným do polohy na výšku, je tento model vybaven stojanem, který umožňuje výškové nastavení displeje. Spodní okraj displeje tak může být nad pracovní deskou ve výšce 7,5 cm až 18 cm. Díky této vlastnosti může každý uživatel snadno umístit displej do pozice, která mu vyhovuje, aniž by musel pod monitor dávat různé podstavce.

OVLÁDÁNÍ A OBRAZ

Zajímavě jsou rozmístěna i ovládací tlačítka monitoru – ta jsou totiž pod logem monitoru seskupena do kruhového tvaru. Levým tlačítkem docílíte automatického nastavení obrazu, pravým vstoupíte do menu monitoru. Dolním tlačítkem se aktivuje ovladač hlasitosti, horním se přepíná mezi přednastavenými režimy zobrazování. Jde o režimy Standardní, Sport, Film, Hra, Internet a Text. Menu komunikuje s uživatelem česky, takže se v něm brzy zorientuje i začátečník.

Při práci s monitorem nás na první pohled zaujaly velmi dobré úhly pohledu ze stran a také zespoda. Malým zorným úhlem disponuje tento monitor pouze seshora, ale to je pro monitory založené na technologii TN typické. Při hodnocení testovacích obrazců jsme byli velmi spokojeni s rozlišením škály šedi v tmavém spektru, u světlých odstínů jsme již tak spokojeni nebyli. Líbil se nám velký kontrast displeje a také velmi dobrá svítivost.

► V levém boku displeje se nacházejí tři sloty USB.

V testu jsme změřili i spotřebu elektrické energie. Ta při běžném provozu činila 27 W a při nastavení maximálních hodnot jasu a kontrastu se vyšplhala na 41 W, což je stále výborná hodnota. Ani cena není nijak přemrštěná – tento kvalitní monitor, vybavený rozhraním USB a výškově nastavitelným podstavcem, stojí 5 998 Kč. ■ mse

Plné HD rozlišení po ruce

Reklamy nás lákají na důležitost Full HD v televizorech a počítačích, ale když si takový monitor koupíte, zjistíte, že je v dnešní době takřka nevyužitelný. Málokdo má doma přehrávač Blu-ray a těch pár filmů, co na BR discích vyšly.

CANON HF100

Cena s DPH: 20 490 Kč.
Poskytl: Canon CZ, s. r. o., *www.canon.cz*.

SNÍMAČ
Video/foto – rozlišení: 2,07/3,1 Mpx.
Velikost: 1/3,2″.
Video – poměr stran: 16 : 9, 4 : 3.
Rozlišení videa: 1 920 × 1 080, 1 440 × 1 080.
Rozlišení snímků: 1 920 × 1 080, 2 048 × 1 536, 1 440 × 1 080, 848 × 480, 640 × 480.

OPTIKA A LCD
Rozsah zoomu / film. ekv.: 4,8–57,6/42,9–514,8 video; 39,3–471,6 snímky.
Optický/digitální zoom: 12/40 nebo 200.
Světelnost objektivu – clona: f/1,8–3,0.
Stabilizátor: optický.
Možnost použít filtry: ano, 37 mm.
Velikost a rolišení LCD: 2,7″ / 211 000 px.

DALŠÍ VÝBAVA
Audio: 2kanálový zvuk Dolby Digital.
Samospoušť: 10 s, 2 s.
Blesk: ano.
Minimální osvětlení: 0,2 lx.
Noční režim: ano.
Paměťové karty: SD/SDHC.
Doba záznamu 16 GB SDHC: až 6:05 h.
Napájení: Li-Ion akumulátor.

Rozměry (š × v × h): 73 × 64 × 129 mm.
Hmotnost (bez baterie): 380 g.

Druhou a na dlouhou dobu i poslední možností, jak vysoké rozlišení nových televizí využít, je pracovat s Full HD kamerou. Ceny se dnes pohybují kolem 20 tisíc korun, tedy v cenové hladině ještě nedávno běžné pro digitální kamery s běžným rozlišením, a tak se digitální kamery s plným HD rozlišením stávají dostupné pro čím dál víc zákazníků. My vám představíme zástupce společnosti Canon, konkrétně model HF100 – jde o Full HD kameru, která zaznamenává video na paměťovou kartu, v tomto případě na SD/SDHC.

VELKÝ DISPLEJ BEZ HLEDÁČKU

Celé tělo, kombinující plast a kov, je vyvedeno v stříbrné a tmavě stříbrné barvě, jen některé ovládací prvky jsou doplněny červenými a modrými ikonami. Většinu přední části kamery zabírá objektiv, pod nímž se nachází stereomikrofon. Vedle objektivu je zaostřovací senzor, pod ním blesk a ještě níže pak malé videosvětlo. Horní část obsahuje ovladač zoomu, spoušť pro záznam statických snímků a tlačítko pro zapnutí a vypnutí kamery. Pod výsuvným krytem jsou schovány rozšiřovací sáňky pro další příslušenství, jako je externí mikrofon či světlo. Vzadu je akumulátor a tlačítka pro spouštění záznamu. Pod výsuvnými kryty jsou konektory pro mikrofon a pro sluchátka, dále audiovideovýstup a vstup pro napájení. Vespodu je závit pro stativ a uvolňovač baterie. Napravo najdete kulatý volič režimů a pod gumovou krytkou konektory HDMI a USB.

Levá strana patří výklopnému displeji s ovládacími prvky, který zakrývá slot pro paměťové karty, komponentní výstup a dvě ovládací tlačítka. Marně byste na kameře hledali malý hledáček, neboť ten se dnes využívá snad jen při natáčení na ostrém slunci.

MOŽNOSTI JAKO U FOTOAPARÁTU

Kulatý volič režimů na pravé straně slouží pro přepínání mezi záznamem statických snímků, záznamem videa, přehráváním videa a přehráváním fotografií. Od zvoleného režimu se odvíjí i nabídka možností na displeji. Menu je zpracováno kompletně v češtině, takže i bez čtení manuálu snadno zvládnete základní nastavení. Pohyb v menu je zajištěn prostřednictvím pětisměrného voliče *SET* nalevo od displeje. V režimu nahrávání videa je možnost prostřednictvím tlačítka *FUNC.* pod displejem měnit režimy záznamu podobně jako u fotoaparátů. Je možné zvolit automatický program, prioritu clony a času, režim „kino“ či jeden ze scénických režimů. Dále lze zvolit vyvážení bílé a obrazové efekty. Digitální efekty umožňují mezi scény vkládat stmívání, stírání nebo černobílé, sépiové či malířské zbarvení. Na výběr jsou čtyři režimy záznamu Full HD 1 920 × 1 080 a tři režimy o rozlišení 1 440 × 1 080 s různým datovým tokem. V režimu videa je možné zvolit rozlišení statických snímků mezi 1 920 × 1 080 a 848 × 480. V poslední položce *Nabídka* je ještě možnost zvolit podrobné nastavení kamery. V režimu přehrávání se tlačítkem *FUNC.* ovládá prohlížení, ukládání a přímý tisk fotografií. Na těle kamery najdete tlačítko pro zapnutí a vypnutí, tlačítko pro ovládání zoomu, tlačítko pro záznam videa a fotografií a dále tlačítko *EASY* a tlačítko *DISP*. První slouží k přepnutí do jednoduchého režimu bez možnosti ovlivnit nastavení a druhé k zobrazení údajů na displeji. Ovladače na kameře doplňuje dálkové ovládání, které je součástí balení.

Canon HF100 se dá dobře využít i jako náhrada fotoaparátu při snímání statických snímků o rozlišení 3 Mpx.

SNÍMÁNÍ NA PAMĚŤOVOU KARTU

Ač výrobce uvádí zaostření od 10 cm, ověřili jsme si, že kamera zaostřuje i na předměty těsně před objektivem, takže se nemusíte bát zabírat i drobné živočichy opravdu z blízka. Pro natáčení ve tmě nebo v šeru přijde vhod malé videosvětlo, které osvítí nejbližší okolí. Toto světlo se dá využít i při fotografování v režimu nahrávání, kdy blesk není aktivní. S bleskem lze fotografovat v režimu statických snímků, kdy můžete využít rozlišení až 3 Mpx. Základní funkce se dají dobře ovládat jednou rukou. Záznam na paměťovou kartu bez pohyblivých součástí je dostatečně bezpečným úložištěm pro vaše data.

INVESTICE DO BUDOUCNA

Pokud zvažujete koupi kamery, je pořízení Full HD kamery vhodnou investicí především s ohledem na budoucnost, kdy budou tyto televize běžnější, takže si vaše záběry budou moci v maximální kvalitě vychutnat i další ve vašem okolí. Ale můžete být do budoucna připraveni, i když televizor s vysokým rozlišením zatím nevlastníte. Anebo můžete do té doby natáčet v nižším rozlišení, čímž získáte delší dobu záznamu na kartu o stejné kapacitě, a časem můžete rozlišení změnit. U kamery se předpokládá, že bude sloužit dlouhá léta, a Canon HF100 je vhodným kandidátem. ■ dee

Nabídka Start pro pokročilé

obtížnější

VISTA START MENU

Výrobce: OrdinarySoft.
Cena: zdarma.
Jazyk: čeština.
Velikost: 2,5 MB.
http://download.chip.eu/cz/Vista-Start-Menu_547100.html

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- ▶ Jak program nainstalovat.
- ▶ Jak program nastavit.
- ▶ Jaké jsou nejdůležitější funkce programu.

Nabídku Start znají uživatelé Windows již od raných verzí tohoto systému. V systému Windows Vista prošla tato nabídka významnými změnami, které výrazně zvyšují její přehlednost a užitečnost. Pro starší verze existuje několik programů, které se snaží tyto funkce napodobovat – jedním z nich je program Vista Start Menu, který v těchto možnostech jde mnohem dál.

INSTALACE PROGRAMU

Proč vlastně program instalovat? Tuto otázku si patrně položíte jako první. Vězte, že čím častěji počítač používáte, tím více programů používáte a tím nepřehlednější se nabídka Start stává. S programem Vista Start Menu se stává tato nabídka opět přehlednou díky vyhledávání požadovaného programu podle

Instalovat pouze pro váš uživatelský účet.

Instalovat pro všechny uživatele tohoto počítače.

▲ Obr. 1

počátečních písmen. Utilita Vista Start Menu navíc umožňuje nastavit klávesové zkratky na vaše nejoblíbenější programy, takže spuštění požadovaného programu je pak ještě rychlejší.

Po stažení programu z adresy uvedené v záhlaví článku spusťte instalaci. Autoři zaslouží pochvalu, neboť tak jako v celém programu je i zde použit český překlad (pokud máte českou verzi operačního systému, instalační program jej automaticky použije). Nepřeložené jsou pouze některé fragmenty.

Ve třetím okně instalace (po odkliknutí tlačítek **Další** a **Souhlasím**) se program zeptá, zda jej chcete nainstalovat pro všechny uživatele tohoto počítače (**Install for anyone using this computer**), nebo pouze pro svůj uživatelský účet (**Install just for me**) – **obr. 1**. Máte-li na počítači pouze jeden uživatelský účet, není tato volba důležitá. Po odklikání zbytku instalace a krátkém čekání jste dotázáni, zda chcete program Vista Start Menu ihned spustit. Inu, proč ne, když není potřeba počítač restartovat. Navíc program zobrazí internetovou stránku informující o ještě lepším programu – o verzi **Pro**. Stačí internetový prohlížeč zavřít, bezplatná verze je sama o sobě výborná.

TIP REDAKCE

Program Vista Start Menu automaticky pozmění vzhled nabídky Start do elegantního černého odstínu, známého z Windows Vista, což v kombinaci se standardní modrou barvou operačního systému Windows XP může působit jako pěst na oko. Chcete-li mít v této barvě i zbytek operačního systému, stačí nainstalovat originální vzhled Royale Noir pro Windows XP – tento vzhled můžete zdarma stáhnout na adrese *http://download.chip.eu/cz/Royale-Noir_1840672.html*.

NASTAVENÍ PROGRAMU

Po spuštění programu se v oznamovací oblasti systému objeví ikona (**obr. 2**). Klikněte na ni pravým tlačítkem myši. Program nabízí průvodce, a tak jej využijte: Příjemnou metodou tak zjistíte všechny funkce programu a nastavíte nabídku Start podle svých preferencí. Z menu tedy vyberte možnost **Průvodce nastavením** (**obr. 3**).

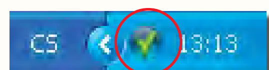
V prvním okně vlevo vás přivítá sloupeček se všemi částmi průvodce. V pravé části naleznete krátkou informaci o vylepšení na placenou verzi **Pro** a pod tlačítkem **Ověřit aktualizace** možnost aktualizace. Ta však na rozdíl od mnoha programů neprobíhá automaticky – pouze se otevře okno s domovskou stránkou programu, na které najdete nejnovější verzi programu.

Klikněte na tlačítko **Další**, a dostanete se k nastavení programu samého. Ve druhém okně máte možnost zařídit, aby se program **spouštěl automaticky při startu Windows** – bude se tedy chovat tak, jako by byl nedílnou součástí operačního systému, byť je jen nadstavbou (**obr. 4**). Neoznačíte-li druhou volbu (**Nahradit systémové Start menu**), zůstane menu Start v původní podobě a vy následně budete moci změnit pouze jeho obsah. Pro dokonalou úpravu však doporučujeme ponechat změněnou i hlavní nabídku. Program dále nabízí možnost vytvořit v panelu **Snadné spuštění** zástupce; pokud jej ale necháte spouštět po startu Windows, je tato možnost zbytečná.

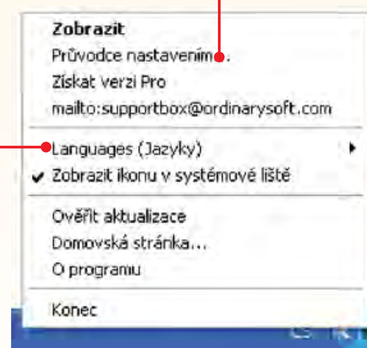
Tím jste skončili s prací na druhé stránce. Na třetí stránce si můžete vybrat, které položky v nabídce Start chcete ponechat. V seznamu před sebou vidíte ty položky, které jsou v menu Start aktuálně. Není nic snazšího než kliknout na nežádoucí položku, například na odkaz na složku **Hudba**, a potom ji z menu pomocí tlačítka **Odstranit vybrané** odstranit. Chybí-li vám nějaký oblíbený program, po kliknutí na **Přidat** se zobrazí dialogové okno a v něm vyhledejte aplikaci (přípona *.exe*) nebo zástupce (přípona *.lnk* nebo *.pif*). Součásti systému Windows naleznete také ve složce *C:\WINDOWS*, nainstalované programy pak ve složce *C:\Program Files*

Pokud se program nespustí v češtině, vyberte ji z tohoto menu.

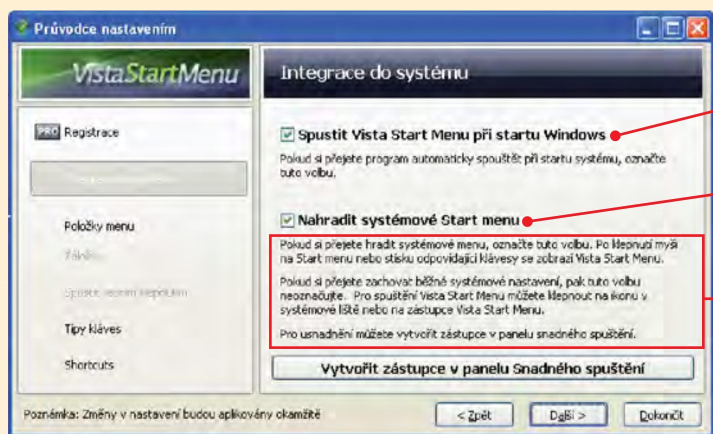
▼ Obr. 2. Ikonka programu v oznamovací oblasti systému.

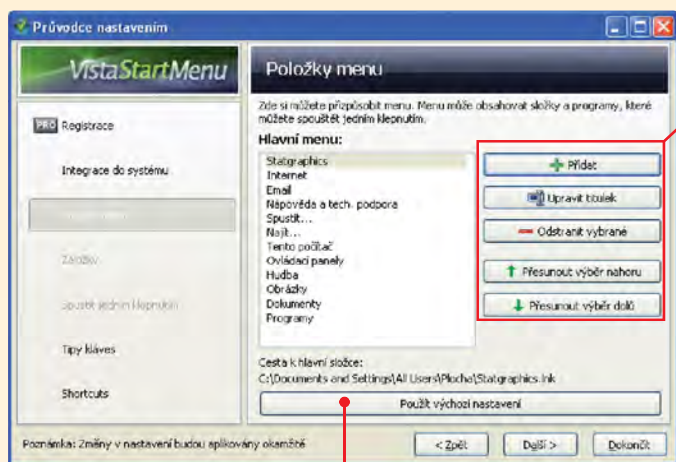

Průvodce všemi funkcemi.

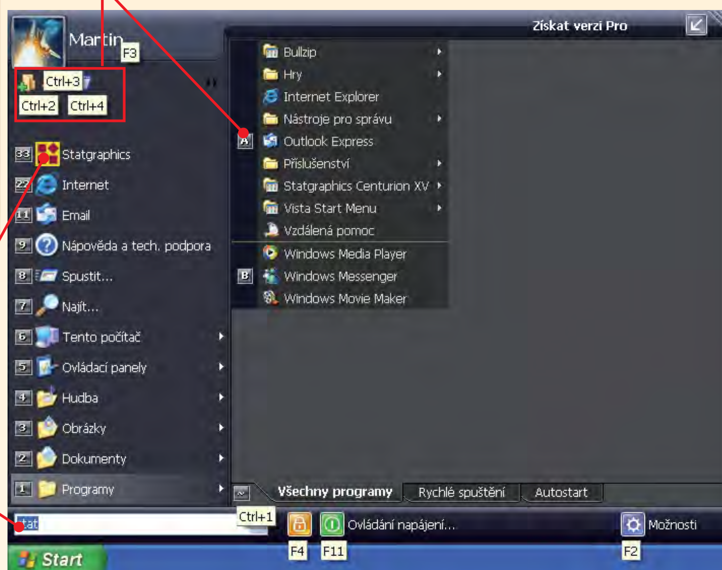

▶ Obr. 3

◀ Obr. 4

▲ Obr. 5

▶ Obr. 6

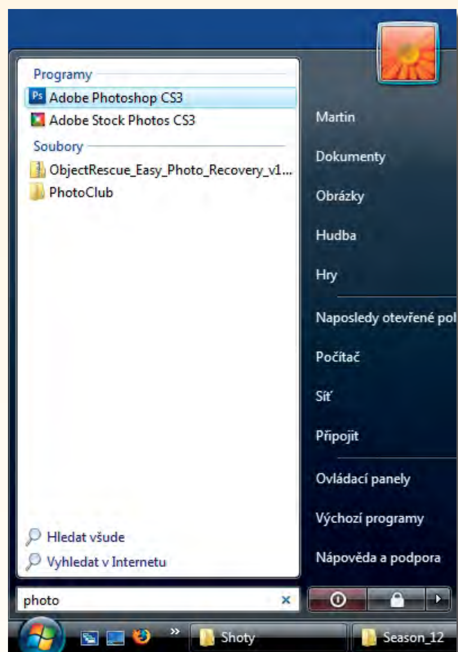
a dále v podsložce pojmenované podle autora programu (například *Adobe* nebo *EA Sports*), nebo přímo podle jména programu (například *Mozilla Firefox* nebo *ICQ6*). U všech položek pak můžete změnit jejich pořadí pomocí dvou tlačítek **Přesunout výběr nahoru/dolů** (**obr. 5**). Pořadí ve vlastní nabídce Start je pak naprosto stejné, jak ho vidíte zde v nastavení. Položky nahoře tedy budou nejdále od spodního okraje obrazovky (abyste na ně mohli kliknout, je třeba vykonat dlouhý tah myší). Dále můžete u každé položky změnit její název, a to pomocí tlačítka **Upravit titulek**, čímž si vytvoříte názvy přesně podle svého vkusu. Nemusíte se bát experimentovat: Pokud byste zmíněnou nabídku „znetvořili" k nepoznání, můžete ji do původního nastavení vrátit za pomoci tlačítka **Použít výchozí nastavení** ve spodní části.

V další obrazovce máte možnost dát si zobrazovat tzv. **tipy kláves**. To jsou maličké informativní bublinky zobrazující klávesové zkratky. Stisknete-li zvolenou klávesovou zkratku, vybere se adekvátní položka menu. Standardně je zvoleno zobrazování těchto tipů pouze po vyvolání menu Start uskutečněném za pomoci klávesnice, tedy prostřednictvím klávesy s logem Windows (najdete ji mezi klávesami **Ctrl** a **Alt**), případně prostřednictvím starší zkratky **Ctrl+Esc**. Je záhodno poznamenat, že při tahu myší se tipy kláves okamžitě skryjí, což sice má své logické opodstatnění, ale může to vadit, pokud jednou rukou ovládáte klávesnici a druhou současně myš. Dále můžete nastavit, aby se tyto tipy zobrazovaly pokaždé, anebo vůbec ne.

V posledním okně, pojmenovaném „hezky česky" **Shortcuts** (tedy „zástupci"), pak najdete další zajímavou součást tohoto programu – možnost organizovat klávesové zkratky pro hlavní systémové úkony, jako je odhlášení, vypnutí, přepnutí uživatele atp. Za zmínku stojí možnost **ovládat napájení**, což ocení jistě nejen uživatelé přenosných počítačů (**obr. 8**). Po zvolení této klávesové zkratky se objeví pěkně rozšířené menu: Počítač můžete vypnout, uspat, přepnout do úsporného režimu nebo se můžete odhlásit. Všechny tyto klávesové zkratky jsou dostupné pouze po zobrazení menu Start, a tak se nemusíte bát, že se počítač při práci v některém programu, jenž používá stejné klávesové zkratky, náhodně vypne.

Tím je nastavení programu dokončeno a můžete začít zkoušet všechny možné i nemožné klávesové zkratky, ale hlavně nejužitečnější funkci ve Windows Vista – okamžité vyhledávání programu podle několika počátečních písmen (**obr. 6 a 7**). Stačí spustit menu Start a začít psát – nalezení požadovaného programu je pak otázkou několika sekund.

■ Martin Taneček, *martin@tanecek.eu*

▲ Obr. 7. Pro porovnání: Takto vypadá nabídka Start ve Windows Vista.

▲ Obr. 8. Možnost ovládat napájení.

Jak zrychlit počítač

STARTUP MANAGER

Autor: Glenn Van Loon.
Cena: zdarma.
Jazyk: čeština.
Rubrika na DVD: Obsah DVD / Servis.
http://www.startupmanager.org

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Proč se počítače zpomalují a jak to řešit.
- Jak nainstalovat Startup Manager.
- Jak s programem Startup Manager pracovat.
- Jak zjistit, zda lze záznam automatického spouštění odstranit.

PROGRAM NAJDETE NA PPK DVD 18/2008

Častým problémem (nejen) našich čtenářů je, že jejich počítač je čím dál pomalejší: Pomaleji startuje operační systém, pomaleji startují programy a na PC nelze plynule přehrávat filmy nebo hrát hry, které dříve fungovaly bez problémů.

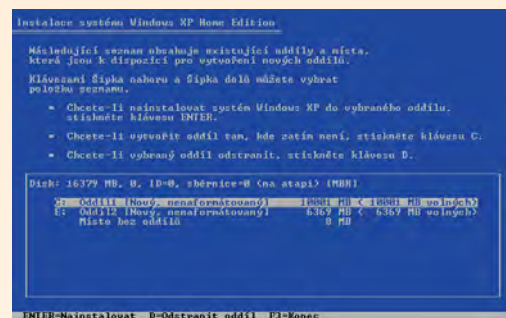
KDE JE PROBLÉM?

Pokud se počítač zpomalil a/nebo nezvládá bez problémů činnosti, které pro něj byly dříve hračkou, jde zpravidla o komplikaci čistě softwarovou. Jinak řečeno, není potřeba nakupovat nové (a silnější) komponenty, stačí vylepšit, resp. lépe nastavit softwarové vybavení počítače. A to vás nemusí stát ani korunu.

Mnozí rádobyodborníci na počítače vám v takové situaci poradí, abyste přeinstalovali operační systém. V principu jde sice o radu dobrou, neboť problém zpomaleného počítače se tímto krokem zpravidla vyřeší, ale také je nutno dodat, že jde o proces náročný, zdlouhavý a bolestný (**obr. 1**). I když totiž všechna data poctivě zálohujete, přijdete při reinstalaci systému o instalace a nastavení všech programů. O ovladačích hardwaru nemluvě... (Malý test: Máte uloženy instalační balíčky s ovladači hardwaru? Na jejich stažení z internetu nespoléhejte, bez nich se vám může stát, že se k internetu nepřipojíte.)

NEJDŘÍVE ODINSTALUJTE NEPOTŘEBNÉ PROGRAMY

Než začnete automatické spouštění programů upravovat, zbavte se aplikací, které již nebudete spouštět (např. dokončených her), dále aplikací, které jste vyzkoušeli, ale které nepoužíváte (např. některých programů z PPK CD/DVD), a aplikací, o nichž nevíte, k čemu vlastně slouží (např. programů, které se nainstalovaly společně s nějakou jinou aplikací). Dejte však pozor na to, abyste neodinstalovali ovladače hardwaru!

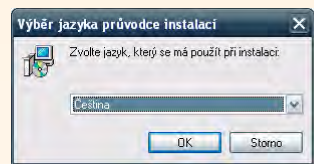
▶ Obr. 1. Nová instalace operačního systému sice většinu problémů zpravidla vyřeší, ale jde o proces velmi náročný.

Protože nejčastější příčinou zpomalení počítače jsou programy automaticky spouštěné se startem počítače, podíváme se dnes na zoubek právě jim. A abychom to měli o něco jednodušší, vezmeme si na pomoc šikovný program **Startup Manager**.

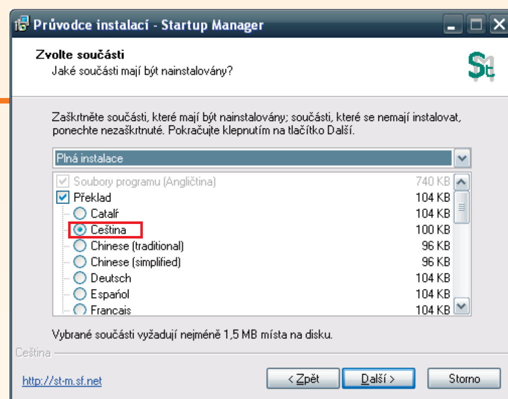
INSTALACE PROGRAMU

Program Startup Manager je zdarma dostupný a komunikuje v českém jazyce. Naleznete jej na přiloženém DVD, případně jej můžete stáhnout na adrese uvedené v hlavičce článku.

V prvním okně instalace nezapomeňte vybrat z roletového menu možnost **Čeština** (**obr. 2**) – průvodce instalací i program sám budou potom komunikovat česky. Dále stačí klikat na tlačítko **Další** – v druhém okně vyjádřete souhlas s licencí a ve třetím se přesvědčte, že bude nainstalována i česká lokalizace programu (**obr. 3**).

▲ Obr. 2. V prvním okně instalace zvolte češtinu.

▲ Obr. 3. Ujistěte se, že instalujete i český překlad programu.

PRÁCE S PROGRAMEM STARTUP MANAGER

Po spuštění programu se zobrazí hlavní a de facto také jediné důležité okno (**obr. 4**). V jeho levé části naleznete stromovou strukturu všech záznamů, podle nichž se po startu operačního systému automaticky spouští programy. Složka **Main** značí všechny záznamy, položka **StartUp** obsah složky *Po spuštění* (viz *Start / Všechny programy*), položka **Registry** záznamy v systémovém registru a položka **WinINI** záznamy v konfiguračním souboru *win.ini*. Další členění je na záznamy pouze u přihlášeného uživatele (**Current User**) a na záznamy společné všem uživatelům (**All Users**), v případě registru ještě na záznamy systému samého (**Computer**). Položka **WinINI** se dále dělí na programy načítané do paměti, ale nespouštěné (**Load**) a na programy spouštěné (**Run**).

Kliknete-li na některou z položek na levé straně okna, v jeho pravé části se zobrazí odpovídající záznamy. Způsob jejich zobrazení lze měnit (viz menu **Zobrazit**), ale standardní volba **Podrobnosti** je asi nejlepší. V prvním sloupci (**položka**) vidíte název spouštěného souboru a jeho ikonu, druhý sloupec (**Sekce**) obsahuje informaci o tom, kde se záznam přikazující automatické spuštění nachází, třetí sloupec obsahuje případné **parametry** předávané programu při jeho spouštění a nezapomeňte na čtvrtý, povětšinou zakrytý sloupec – ten totiž obsahuje adresářovou **cestu** k programu.

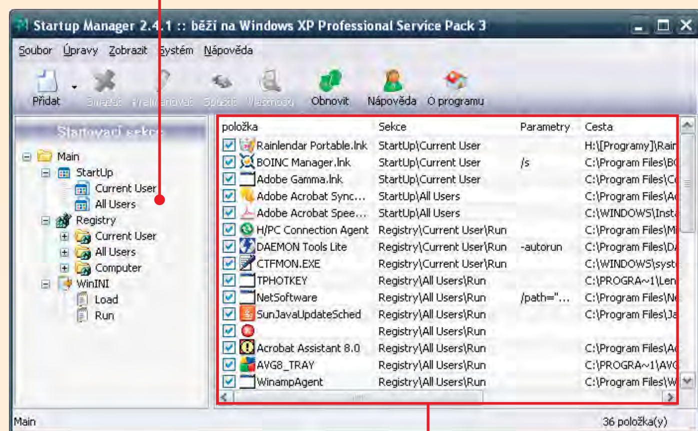
Pokud chcete některý záznam odstranit, klikněte na něj levým tlačítkem myši a posléze klikněte na tlačítko **Smazat** (**obr. 5**). Po potvrzení bude zrušen. Ovšem program Startup Manager má daleko lepší funkci – pokud si nejste jisti užitečností záznamu, na začátku řádku zrušte zatržení. Záznam se tak stane nefunkční a vy můžete vyzkoušet, zda jeho

Stromová struktura záznamů přikazujících automatické spouštění programů.

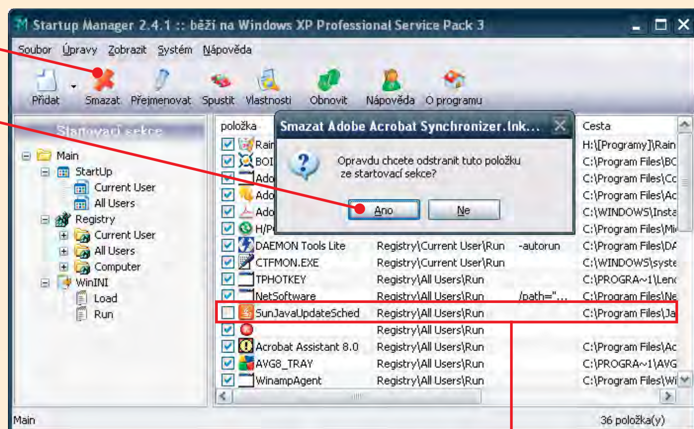
Smazat vybraný záznam.

Po potvrzení bude záznam smazán.

▼ Obr. 4

Výpis položek odpovídajících kategorii vybrané vlevo.

▲ Obr. 5

Zrušením zatržení záznam deaktivujte, ale opětovným zatržením políčka můžete jeho funkčnost znovu obnovit.

absence nenaruší bezproblémový start počítače. Pokud ano, není nic snazšího než znovu spustit program Startup Manager a zatržením políčka záznam opět aktivovat.

ODSTRANIT, ČI NEODSTRANIT?

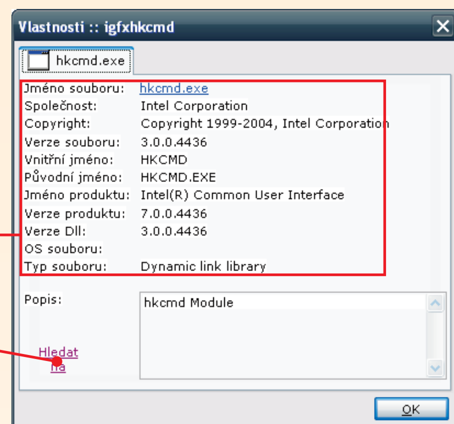
Nepotřebné položky odstraníte nejlépe tak, že vlevo označíte složku **Main** a postupně „prolustrujete" všechny záznamy. Kromě záznamů, které můžete zcela evidentně okamžitě zrušit (automatické spouštění dávno odinstalovaného programu, automatické spouštění nepoužívaného/sporadicky používaného programu), a kromě záznamů, které zrušit určitě nemůžete (ovladače hardwaru) nebo nechcete (programy, jež chcete automaticky spouštět), však v seznamu objevíte celou řadu záznamů jiných. Co s nimi?

Obecně lze říci, že automaticky by se měly spouštět pouze ty programy, u nichž je to nezbytné, a ty, o jejichž automatické spouštění opravdu hodně stojíte. Jinak řečeno, čím méně záznamů v seznamu automatického spouštění zůstane, tím lépe. Jenže co když nevíte, zda ten či onen záznam je, nebo není nezbytný? Můžete sice použít metodu pokusu a omylu a dočasně jej deaktivovat (viz předchozí kapitola – **obr. 5**), ale dělat to u všech sporných položek by bylo velmi zdlouhavé.

Pokud si tedy nějakým řádkem nejste jisti, prozkoumejte nejprve poslední sloupeček (**Cesta**). Podle toho, ve kterém adresáři je uložen, můžete usoudit, zda jde o aplikaci nezbytnou, či nikoliv. (Například mnoho podobných sporných položek s nicneříkajícími názvy jsou součásti systému – ty snadno poznáte podle toho, že jsou umístěny ve složce *C:\Windows* a jejích podadresářích. Viz **obrázek 6**.)

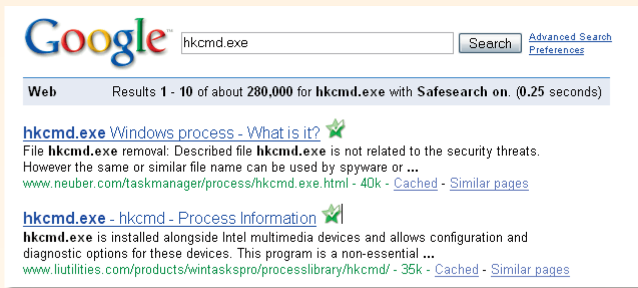
Informace o programu.

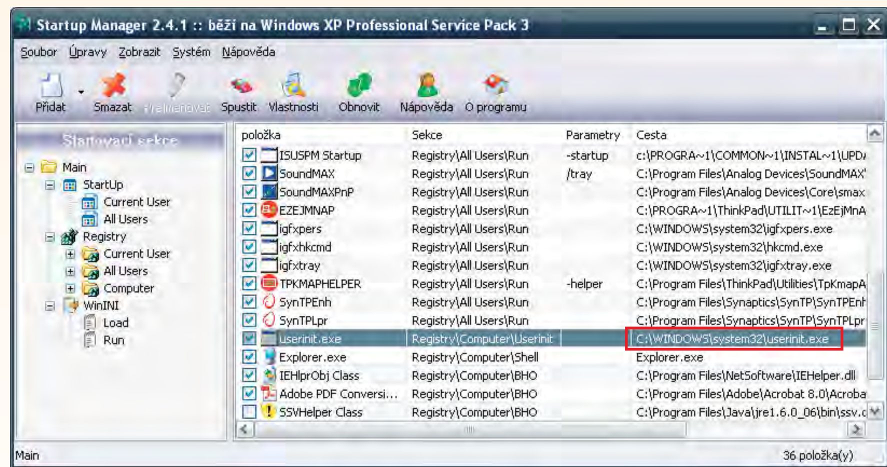
Hledat informace o programu na internetu.

► Obr. 7

► Obr. 8
Z „podezřelého" programu se nakonec vyklubal nástroj na konfiguraci a diagnostiku multimediálních zařízení.

▲ Obr. 6. Důležitou informací o programu je i jeho umístění.

Pokud to nepomůže, označte řádek se záznamem kliknutím a klikněte na tlačítko **Vlastnosti**. Dozvíte se podrobné informace o souboru, včetně jeho autora. Nepovedou-li k identifikaci ani tyto údaje, pozvěte si na pomoc internet. V dolní části okna klikněte na odkaz **Hledat na**. Tím se otevře okno prohlížeče a zobrazí se v něm výsledky vyhledávání názvu souboru na internetu. Na jednom z několika prvních míst zpravidla najdete informaci, k čemu onen soubor slouží. (Pokud vyhledávač žádný adekvátní výsledek nenajde, záznam klidně smažte – nejde o nic důležitého.) ■ aha

Uložte dokument do PDF

obtížnější

OPENOFFICE.ORG

Balík kancelářských programů
www.openoffice.cz; *www.602.cz*.
Jazyk: čeština.
Cena: zdarma.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Jak dokumenty z programů v balíku OpenOffice.org uložit do formátu PDF.
- Jak nastavit vlastnosti dokumentu PDF.
- Jak dokument PDF ochránit proti otevření, proti tisku a proti kopírování obsahu.

PROGRAM NAJDETE NA PPK DVD 18/2008

Aktuální verze balíku OpenOffice.org, tedy verze 2.4.1, obsahuje řadu vylepšení. Z hlediska uživatele se nejvýraznějších změn (či spíše doplnění) dočkal export do formátu PDF.

EXPORT DOKUMENTŮ DO PDF

Přímou konverzi do formátu PDF můžete vyžádat pro dokument v aplikaci Writer, pro list sešitu v aplikaci Calc, pro prezentaci v aplikaci Impress i pro kresbu v aplikaci Draw. Ve všech případech najdete v menu **Soubor** příkaz **Exportovat do PDF** (obr. 1).

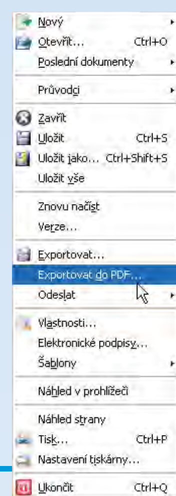
Po zadání příkazu se otevře dialogové okno, ve kterém můžete nastavit parametry konverze a ovlivnit tak vzhled výsledného souboru.

Po výběru parametrů konverze se otevře obvyklé systémové dialogové okno pro uložení souboru; v něm vyberete disk, na který má být výsledný PDF soubor uložen, a příslušnou složku a soubor pojmenujete. Poté se výchozí soubor zkonvertuje a výsledný PDF dokument se uloží podle vašich dispozic.

Změny nové verze se týkají dialogového okna, ve kterém se nastavují parametry konverze. Přibyly zde dvě celé karty a na karty původní bylo doplněno mnoho nových ovladačů.

INFO

Kancelářský balík založený na programech OpenOffice.org, který jsme znali pod názvem 602Office, je nyní označován jako OpenOffice.org 2.4.1 Software602 Edition.

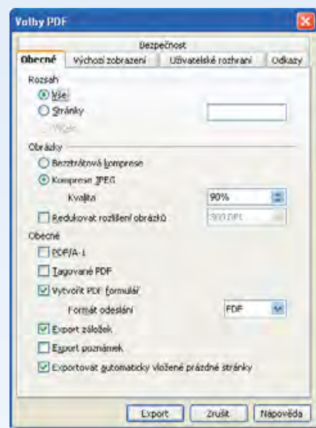

▶ Obr. 1. Příkaz pro konverzi do PDF.

NASTAVENÍ OBECNÝCH PARAMETRŮ KONVERZE

Obecné parametry konverze se nastavují na kartě **Obecné**. Zde zůstávají beze změn ovladače pro nastavení rozsahu konverze (celý dokument, určitá část či výběr) a pro převod obrázků. Novinky přibyly v sekci **Obecné** (obr. 2).

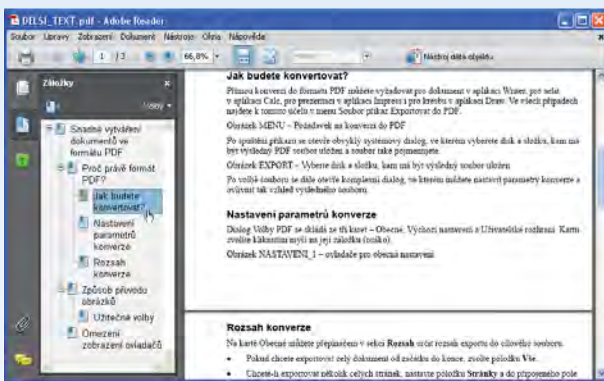
▼ Obr. 2. Ovladače na kartě **Obecné**.

Zaškrtnutím políčka **PDF/A-1** vyžádáte převod do takzvaného archivního formátu (viz informační rámeček).

Zaškrtnutím políčka **Export záložek** bude zajištěno, aby ve struktuře budoucího PDF dokumentu byly po konverzi dokumentu z Writeru vytvořeny záložky (*Bookmarks*). Na základě nadpisů kapitol (odstavců) s přiřazenou úrovní osnovy se tyto záložky vytvoří pro ty položky obsahu, pro které jste ve zdrojovém dokumentu vytvořili hyperlinkové odkazy (obr. 3).

▼ Obr. 3. Zobrazení záložek v dokumentu PDF.

PDF/A

Specifikace PDF/A (písmeno A znamená *archive*) je určitou podmnožinou formátu PDF. Je předurčena k dlouhodobé archivaci dokumentů, respektive k poskytnutí mechanismů zachovávajících vizuální podobu dokumentu v průběhu času nezávisle na nástrojích či systémech, které se používají pro tvorbu, ukládání a renderování dokumentů a pro bezpečnou výměnu podkladů v publikačním průmyslu, zejména v polygrafii. Specifikace PDF/A vychází ze specifikace PDF 1.4 (která byla uvedena s Acrobatem 5). V principu zachovává logickou strukturu výchozího dokumentu a v souladu s požadavkem na archivaci jsou povinnou součástí výsledného souboru například soubory všech použitých písem; zakázáno je zde naopak zejména použití průhlednosti, zvuků a videa.

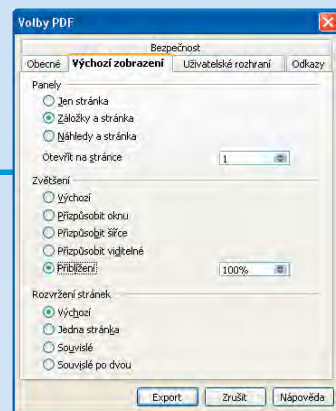
JAK BUDE DOKUMENT ZOBRAZEN PO NAČTENÍ DO PROHLÍŽEČE

Na kartě **Výchozí zobrazení** (obr. 4) je možné nastavit, jak bude dokument ve formátu PDF zobrazen po načtení do prohlížeče. Ze sekce **Panely** lze vybrat, zda má být zobrazen jen obsah dokumentu, nebo i záložky či náhledy. Přibývá tu možnost specifikovat stránku, na které se dokument otevře. Jestliže pomocí číselníku **Otevřít na stránce** nastavíte například hodnotu **3**, bude dokument otevřen na třetí stránce místo na první. Je samozřejmé, že na předchozí stránky se po otevření dokumentu lze dostat ručním listováním.

Podobného rozšíření doznala také sekce **Zvětšení**. Vedle předdefinovaných velikostí, zaměřených na přizpůsobení stránce, oknu a podobně, je zde nyní k dispozici číselník **Přiblížení**, jehož pomocí můžete nastavit konkrétní hodnotu měřítka zobrazení v procentech.

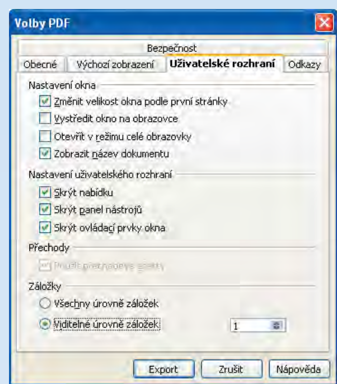
Naopak poslední sekce, totiž **Rozvržení stránek**, zaznamenala jisté zeštíhlení, protože bylo vypuštěno celkem zbytečné zaškrtávací políčko **První stránka je levá**.

▶ Obr. 4. Ovladače na kartě **Výchozí zobrazení**.

UŽIVATELSKÉ ROZHRANÍ PROHLÍŽEČE

Karta **Uživatelské rozhraní** (obr. 5) umožňuje nastavit na míru způsob, jak má být zobrazeno okno prohlížeče po zadání příkazu sloužícího k otevření daného dokumentu PDF.

◀ Obr. 5. Karta **Uživatelské rozhraní**.

Beze změn zůstaly ovladače v sekci **Nastavení okna** (umožňují určit pozici a velikost okna prohlížeče na obrazovce). Stejně tak zůstala beze změn i trojice zaškrtávacích políček v sekci **Nastavení uživatelského rozhraní,** určených pro výběr ovládacích prvků prohlížeče, které mají být v jeho okně zobrazeny (nabídka, nástrojové panely, ovládací prvky okna).

Z původního umístění na kartě **Obecné** se na kartu **Uživatelské rozhraní** přesunulo políčko **Použít přechodové efekty**. Jeho zaškrtnutí zajistí transformaci přechodových efektů aplikace Impress do dokumentu PDF.

Nový je zde přepínač **Záložky**, jehož pomocí můžete upřesnit způsob zobrazení záložek:

▶ **Všechny úrovně záložek** – při otevření dokumentu PDF v prohlížeči budou k dispozici všechny úrovně zkonvertovaných záložek.

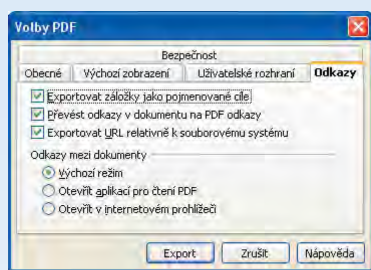
▶ **Viditelné úrovně záložek** – v tomto případě budou zobrazeny záložky až po úroveň nastavenou připojeným číselníkem.

TRANSFORMACE ODKAZŮ V TEXTU

Zcela nová je karta **Odkazy** (obr. 6). Podívejme se nejprve na zaškrtávací políčka v horní sekci karty:

▶ **Exportovat záložky jako pojmenované cíle** – pokud máte ve Writeru definovány záložky, v programech Impress či Draw názvy vrstev nebo v Calcu jména listů, pak při zaškrtnutí tohoto políčka se tato jména exportují jako „pojmenované cíle“, na které mohou směřovat odkazy z dokumentů PDF a z webových stránek.

▶ **Převést odkazy v dokumentu na PDF odkazy** – pokud jsou ve výchozím dokumentu vytvořeny linky na jiné dokumenty vytvořené v OpenOffice.org (s příponami ODT, ODS či ODP a podobně), pak se názvy těchto souborů v převedeném PDF dokumentu zkonvertují po zaškrtnutí tohoto políčka tak, aby i ony měly příponu PDF.

◀ Obr. 6. Karta **Odkazy**.

▶ **Exportovat URL relativně k souborovému systému** – jestliže k výchozímu dokumentu jsou definovány nějaké relativní linky, pak po zaškrtnutí tohoto políčka budou linky exportovány do výsledného souboru PDF.

Pomocí přepínače **Odkazy mezi dokumenty** můžete nastavit režim chování odkazů v PDF dokumentu, pokud na ně kliknete myší.

ZABEZPEČENÍ DOKUMENTU PDF

Zcela nové jsou také prostředky pro zabezpečení dokumentu; ty jsou soustředěny na kartě **Bezpečnost** (obr. 7).

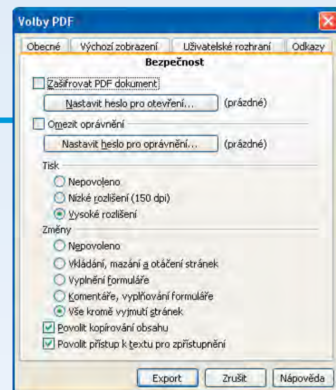
Pokud zaškrtnete políčko **Zašifrovat PDF dokument**, můžete konvertovaný dokument zašifrovat pomocí hesla, které specifikujete v dialogovém okně – toto okno otevřete tlačítkem **Nastavit heslo pro otevření**. Bez znalosti správného hesla pak nebude možné dokument PDF otevřít.

Pokud zaškrtnete políčko **Omezit oprávnění**, lze omezit některé manipulace prováděné s dokumentem – například bude zakázáno dokument tisknout a měnit jeho obsah, zatímco čitelnost omezena nebude. Případné změny oprávnění jsou vázány na znalost hesla. Toto heslo zadáte v dialogovém okně, jež se otevře po kliknutí na tlačítko **Nastavit heslo pro oprávnění**.

JAKÁ OMEZENÍ LZE NASTAVIT:

▶ V sekci **Tisk** můžete přepínačem tisk zcela zakázat (**Nepovoleno**), dále povolit jen tisk při nízkém rozlišení (**Nízké rozlišení (150 dpi)**) a povolit i tisk při vysokém rozlišení (**Vysoké rozlišení**). Poznamenejme, že požadavek na tisk při nízkém rozlišení některé prohlížeče PDF ignorují.

▶ Další omezení se týkají případných požadavků na změny dokumentu PDF ze strany uživatelů. Pokud v sekci **Změny** nastavíte přepínač na položku **Nejsou povoleny**, nebude možné na dokumentu vůbec nic měnit. Po nastavení na položku **Vkládání, mazání a otáčení stránek** bude moci uživatel obsah dokumentu modifikovat co do rozsahu stránek a jejich natočení. Pokud je dokument PDF formulářem, je třeba jeho vyplnění povolit nastavením na položku **Vyplnění formuláře**; komentování vyplňovaného formuláře povolíte nastavením položky **Komentáře, vyplňování formuláře**. Veškeré změny – kromě vyjmutí stránek – povolíte nastavením položky **Vše kromě vyjmutí stránek**.

▲ Obr. 7. Karta **Bezpečnost**.

▶ Jestliže chcete uživatelům povolit, aby si prostřednictvím schránky mohli z dokumentu kopírovat části textu i obrázky, zaškrtněte políčko **Povolit kopírování obsahu**.

▶ Zaškrtnutím políčka **Povolit přístup k textu pro zpřístupnění** se uživateli povolí přístup k nástrojům sloužícím pro zpřístupnění obsahu dokumentu. ■ Jiří Lapáček

Jak na vypalování ve Windows Vista

WINDOWS VISTA

Jazyk: čeština.
www.microsoft.com/cze

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- ▶ Jak vypálit DVD čitelné i ve starších Windows.
- ▶ Jak vypálit DVD v novém formátu Windows Vista.

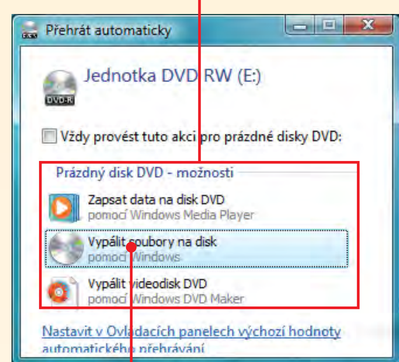

Nemáte na počítači nainstalován žádný vypalovací program, ale máte operační systém Windows Vista? Pak vypalování není žádný problém – Windows Vista umí vypalovat CD (jako Windows XP) i DVD.

ZÁPIS NA DISK POMOCÍ SYSTÉMU LIVE

Vložte CD nebo DVD do počítače. Zobrazí se dialogové okno **Přehrát automaticky** (**obr. 1**) a v něm klikněte na volbu **Vypálit soubory na disk**.

▼ Obr. 1

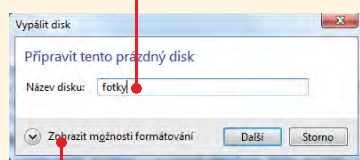
Možnosti, které se zobrazí po vložení disku do mechaniky.

Klikněte na položku **Vypálit soubory na disk**.

Po kliknutí na tlačítko **Další** se spustí formátování disku (**obr. 4**). Nyní chvíli počkejte. Když formátování skončí, otevře se prázdná složka připraveného disku. Nyní vyhledejte soubory, které chcete zapsat na disk, a myší je do otevřené složky disku přetáhněte. Tím se všechny soubory zkopírují na disk. Jen pokud chcete disk vysunout, musíte chvilku (třeba i několik minut) počkat – Windows musí práci

Zadání názvu CD nebo DVD.

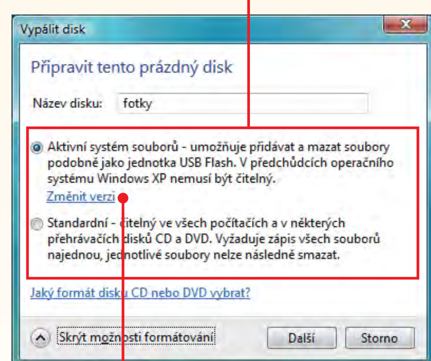

Klikněte na položku **Zobrazit možnosti formátování**.

▲ Obr. 2

Otevře se okno **Vypálit disk** (**obr. 2**) a v něm zadejte název disku pro vypálení. V dolní části okna si všimněte odkazu **Zobrazit možnosti formátování**. Na odkaz klikněte, a dialogové okno se zvětší (**obr. 3**) a zobrazí se v něm možnosti pro nastavení systému souborů. Ponechejte první volbu **Aktivní systém souborů**. Kliknutím na odkaz **Změnit verzi** můžete přenastavit také verzi formátu Live.

▼ Obr. 3

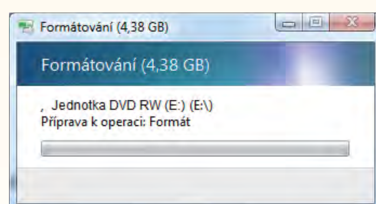
Možnost výběru mezi oběma systémy souborů.

Kliknutím rozbalíte seznam dostupných verzí systému souborů Live.

s diskem ukončit, aby vše bylo čitelné i v jiných počítačích. Proto na vysouvání disku nespěchejte a opravdu počkejte! I když se v okně s informacemi o průběhu vypalování ukáže zbývající čas 0 sekund, počkejte, dokud DVD mechanika neukončí práci.

Když budete příště vkládat disk do počítače, pak jakmile se zobrazí okno **Přehrát automaticky**, zadejte volbu **Otevřít složku a zobrazit soubory**. Potom již opět můžete na disk přidávat soubory (**obr. 5**). nebo je z něj odmazávat. Při ukončování práce opět počkejte, dokud počítač nedokončí svou práci.

▲ Obr. 4

NEŽ ZAČNETE S VYPALOVÁNÍM

Před prvním vypalováním souborů na CD nebo DVD byste měli vědět, že můžete vypalovat ve dvou různých formátech. Lze se rozhodnout mezi systémem souborů **Live** a systémem souborů **ISO**. Systém ISO jistě znáte, protože ten slouží k vypalování i ve verzi Windows XP. Systém Live je ve verzi Vista nový. Přináší nové možnosti práce s CD a DVD, ale je zde omezení v tom, že se takto vypálené disky nedají použít na starších počítačích.

Disky formátované systémem Live jsou výhodnější v tom, že na ně můžete přidávat soubory **hned** a jak často chcete, podobně jako na disketu nebo na USB flash disk. Nemusíte je tedy vypalovat všechny najednou. Takto formátované disky jsou výhodné, pokud chcete zálohovat určitá data pro další použití v prostředí Windows Vista nebo opakovaně na ně data ukládat. Jsou však kompatibilní pouze s novějšími verzemi systému Windows, to však závisí i na tom, kterou verzi systému Live si vyberete.

Disky formátované pomocí systému ISO nekopírují soubory na disk hned. Musíte zde nejprve vybrat všechny soubory, které chcete na disk zkopírovat, a pak je **vypálit** najednou. Tento způsob určitě použijte pro vypalování hudebních či filmových CD nebo DVD nebo tehdy, když chcete přenášet data na počítač se staršími verzemi systému Windows.

VERZE LIVE

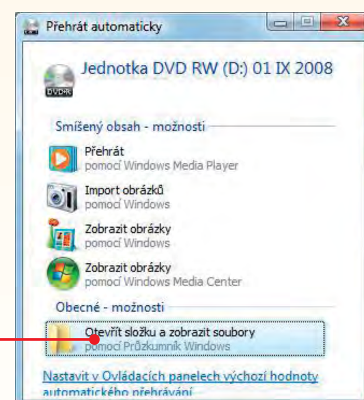
1.02
Formát lze přečíst na počítačích se systémem Windows 98 a také na počítačích Apple, používajících systém Mac OS.

1.5
Formát je kompatibilní se systémy Windows 2000, Windows XP a Windows Server 2003, nemusí být kompatibilní se systémem Windows 98 a s počítači Apple.

2.01
Formát je kompatibilní se systémy Windows XP a Windows Server 2003, nemusí být kompatibilní se systémy Windows 98 a Windows 2000 a s počítači Apple.

2.5
Formát je určen pro nejnovější verzi systému Windows a asi není kompatibilní se staršími verzemi systému Windows.

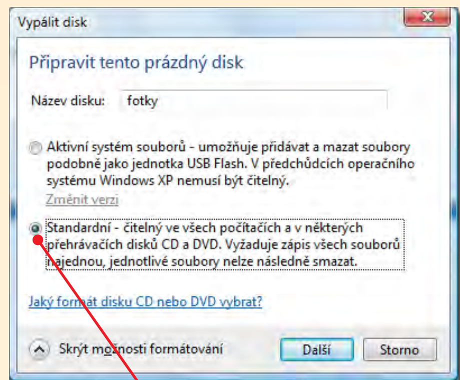
▶ Obr. 5

Kliknutím na tuto položku zobrazíte obsah disku.

ZÁPIS NA DISK POMOCÍ SYSTÉMU ISO

Podobně jako v předchozím případě vložte CD nebo DVD do mechaniky počítače, a zobrazí se dialogové okno **Přehrát automaticky** (**obr. 1**). V něm vyberte volbu **Vypálit soubory na disk**.

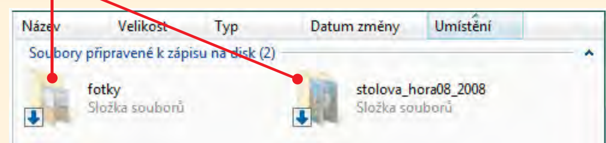

Označte tuto položku.

▲ Obr. 6

Ikony složek připravených pro vypálení.

▼ Obr. 7

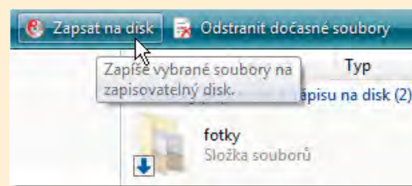

V následujícím dialogovém okně **Vypálit disk** (**obr. 2**) disk pojmenujte a klikněte na odkaz **Zobrazit možnosti formátování**.

Po zvětšení dialogového okna klikněte na odkaz **Zobrazit možnosti formátování**, vyberte volbu **Standardní** (**obr. 6**) a klikněte na tlačítko **Další**. Disk se nebude formátovat, ale otevře prázdná složka vloženého disku. Do ní nakopírujte potřebné soubory (opět lze vše přetáhnout myší). Zde si povšimněte toho, že zkopírované složky jsou zobrazeny světle a jejich ikony jsou opatřeny šipkami (**obr. 7**). Windows tím upozorňují na to, že soubory jsou pouze připravené – ve skutečnosti je jejich obraz stále na pevném disku počítače.

Zároveň se v pravé části hlavního panelu zobrazí malá ikona a text oznamující, že soubory pro vypálení jsou připraveny (**obr. 8**).

Pokud další soubory už přidávat nechcete, nahoře v okně disku (**obr. 9**) klikněte na ikonu **Zapsat na disk**.

▲ Obr. 9

Zobrazí se dialogové okno **Zápis na disk** a v něm můžete ještě opravit název disku, ale především zde můžete nastavit rychlost vypalování. Když pak kliknete na tlačítko **Další**, zahájí se vypalování disku. Po jeho dokončení se otevře mechanika vypalovačky. Disk si uschovejte a vše je hotovo.

Rozhodnete-li se ještě před vypalováním, že připravené soubory vypálit nechcete, můžete je vymazat. Stačí v okně otevřeného disku kliknout na ikonu **Odstranit dočasné soubory**.

▼ Obr. 8

Některé soubory jsou připraveny k vypálení na disk.
Pokud chcete soubory zobrazit, klepněte zde.

Ikona informující o souborech připravených pro vypalování.

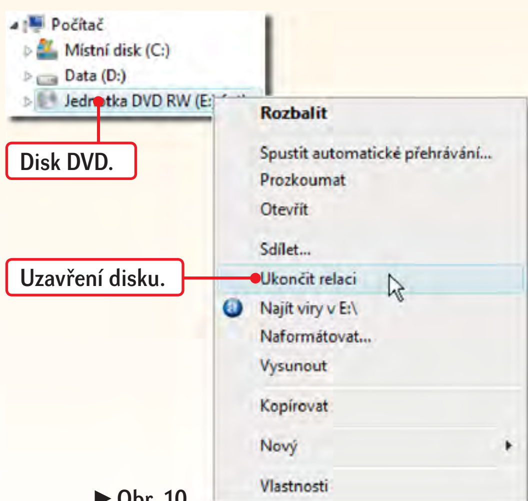
JAK JE TO S UZAVŘENÍM DISKU?

Pokud jste použili formátování disku systémem Live a potřebujete vložit disk do jiného počítače, musíte daný zápis před vysunutím disku vždy uzavřít (jestliže disk chcete jen vysunout a opět ho vložit do stejného počítače, pak nemusíte disk uzavírat). Naštěstí o tom nemusíte moc přemýšlet, protože systém Windows ve výchozím nastavení uzavírá disk při jeho vysunutí automaticky sám.

Jestliže chcete daný zápis ukončit hned, klikněte pravým tlačítkem myši na ikonu disku (například v průzkumníku Windows) a ze zobrazené místní nabídky vyberte příkaz **Ukončit relaci** (**obr. 10**). V pravé části hlavního panelu se zobrazí ikona s textem, že máte počkat, protože se právě uzavírá relace. Po dokončení se zobrazí informace, že disk už můžete použít v jiných počítačích.

Toto ukončení neznamená, že byste na disk příště nemohli nic přidávat či nic z něj odmazávat – jde jen o uzavření vaší okamžité práce vzhledem k disku, a to proto, aby disk mohl být použit v jiném počítači či v jiném zařízení. Pokud chcete, aby už nebylo možné další data na disk připálit, musíte zde vytvořit takzvanou ukončovací stopu.

Pozor, některé programy mohou místo uzavření udělat finalizaci disku, po které se na disk další data přidávat nemohou.

Disk DVD.

Uzavření disku.

► Obr. 10

Jestliže vypalujete disk za použití formátu ISO, není třeba disk uzavírat. Takový disk je automaticky kompatibilní s dalšími počítači. Proto se zde výzva k ukončení nezobrazí.

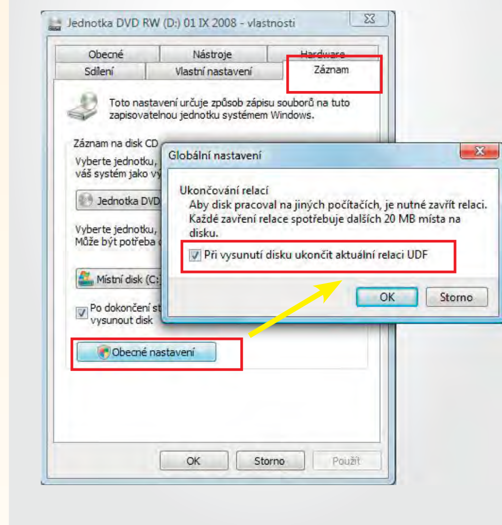
A CO DÁL?

V prostředí Windows Vista můžete vypalovat i hudbu přímo z prostředí programu Windows Media Player nebo video z prostředí programu Windows DVD Maker či Windows Media Center. Výběr způsobu vypalování záleží na vás, ale závisí i na tom, co potřebujete vypálit. Zde jste se mohli seznámit především s rychlým vypalováním, realizovaným tahem myší nebo kopírováním přímo na disk.

■ Marie Franců

JAK ZMĚNIT NASTAVENÍ WINDOWS PRO AUTOMATICKÉ UKONČOVÁNÍ?

Klikněte pravým tlačítkem myši na ikonu s vypalovací mechanikou a ze zobrazené místní nabídky vyberte příkaz **Vlastnosti**. Zobrazí se dialogové okno a v něm přejděte na kartu **Záznam**. Zde klikněte na tlačítko **Obecné nastavení**. Zobrazí se dialogové okno **Globální nastavení** a v něm buď zatrhněte volbu **Při vysunutí disku ukončit aktuální relaci UDF**, nebo zatržítko zruště.

Total Commander a práce se soubory

TOTAL COMMANDER

Cena: shareware – orientační cena požadovaného poplatku 950 Kč.
www.ghisler.com

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Jak označit soubory a složky.
- Jak kopírovat a přesouvat soubory a složky.

Článek o instalaci a nastavení Total Commanderu z PPK 17/2008 najdete na přiloženém PPK DVD.

PROGRAM NAJDETE NA PPK CD 17/2008

Aby bylo možné kopírovat nebo přesouvat více položek najednou, je třeba tyto položky označit. Označováním položek a jejich kopírováním se zabývá dnešní článek.

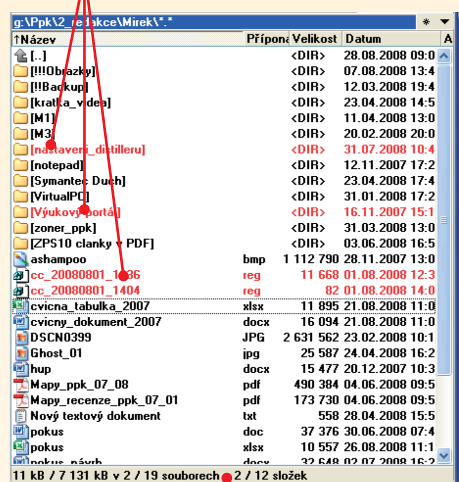

OZNAČENÍ SOUBORŮ A SLOŽEK

Označit ty soubory nebo složky, se kterými chcete pracovat, je nutné při provádění všech operací: kopírování, mazání, přesunu, přejmenování atd. Označené soubory a složky jsou zobrazeny odlišnou barvou (**obr. 1**). Je-li zapnuté zobrazení stavového řádku, pak v tomto řádku uvidíte přibližnou velikost označených souborů a složek a počet označených souborů a složek.

Označené soubory a složky.

▶ Obr. 2

▲ Obr. 1

Stavový řádek zobrazuje důležité informace.

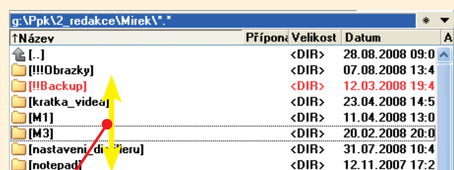
Najdete-li na stavovém řádku text **11 kB / 7 131 kB v 2/19 souborech a 2/12 složek**, pak první dvojice údajů uvádí *celkovou velikost označených souborů / celkovou velikost označených složek* (**11 kB / 7 131 kB**). Druhá dvojice *udává počet označených souborů / celkový počet souborů* ve složce (**2 / 19**), třetí dvojice udává *počet označených složek / celkový počet složek* (**2 / 12**).

CHCI PRACOVAT POUZE S JEDNÍM SOUBOREM NEBO S JEDNOU SLOŽKOU

Chcete-li pracovat (kopírovat, mazat atd.) pouze s jedním souborem nebo jednou složkou, stačí, když na název souboru či složky kliknete.

OZNAČENÍ POMOCÍ KLÁVESY INSERT

Klikněte na kteroukoliv složku nebo soubor, které chcete označit, a stiskněte klávesu **Insert**. Tím název označíte. Pomocí kláves pro posun kurzoru vyberte další název, který chcete označit (**obr. 2**), a znovu stiskněte klávesu **Insert**.

Čárkovaný obdélník posuňte klávesami na další název, který chcete označit, a stiskněte klávesu **Insert**.

Potřebujete-li některý z označených názvů odznačit, vraťte se k němu a stiskněte **Insert**.

Pozor: Kliknete-li na jakýkoliv název souboru nebo složky ve stejném panelu myší, pak označení u všech názvů – s výjimkou toho, na který jste klikli – bude zrušeno. Označení tohoto názvu zrušte kliknutím na jiný název ve stejném panelu.

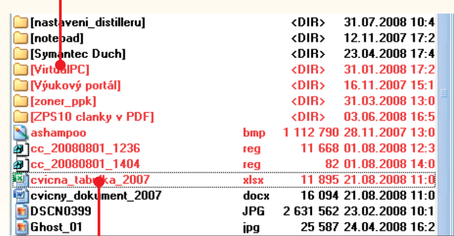
OZNAČENÍ POMOCÍ MYŠI

Chcete-li použít pro označení myš, postupujte stejně jako při označování položek např. v průzkumníku Windows. To znamená:

Potřebujete-li označit řadu za sebou jdoucích názvů, klikněte na první z nich, stiskněte klávesu **Shift** a klikněte na poslední z názvů, které chcete označit. Poté klávesu **Shift** uvolněte (**obr. 3**).

1. Klikněte na první název, který chcete označit.

▼ Obr. 3

2. Stiskněte klávesu **Shift** a klikněte na poslední z označovaných názvů.

KOPÍROVÁNÍ A PŘESUN SOUBORŮ A SLOŽEK

Jedním ze základních úkolů správce souborů je kopírování, přesun a mazání souborů a složek, změna jejich názvu a vytváření nových složek. Ukážeme si, jaké možnosti nabízí Total Commander.

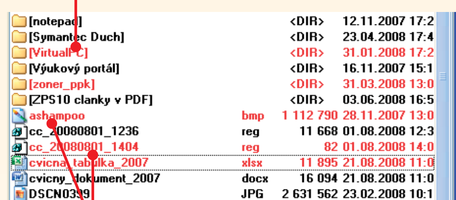
Kopírovat nebo přesouvat můžete dvojím způsobem: buď z panelu do panelu, nebo pomocí schránky. V obou případech je třeba označit ty soubory a složky, kterých se kopírování nebo přesun týkají. Dále popíšeme postup pro kopírování a upozorníme na odlišnosti při přesunu.

Panel je ta část okna, ve které je zobrazen obsah složky nebo disku. Total Commander nabízí dva panely – levý a pravý.

Potřebujete-li označit názvy, které nejdou za sebou, klikněte na některý z těchto názvů. Poté podržte stisknutou klávesu **Ctrl** a postupně klikejte na další názvy, které chcete označit (**obr. 4**). Po označení všech položek klávesu **Ctrl** uvolněte.

1. Klikněte na libovolný název, který chcete označit.

▼ Obr. 4

2. Podržte klávesu **Ctrl** a klikejte na další názvy, které chcete označit.

OZNAČENÍ POMOCÍ MASKY

Total Commander nabízí dialogové okno, ve kterém můžete pomocí zástupných znaků – hvězdičky a otazníku – určit názvy, které mají být označeny nebo odznačeny (**obr. 5**).

Hvězdička představuje libovolný počet znaků, otazník představuje jeden libovolný znak.

Zapíšete-li například **??23.doc**, znamená to názvy souborů, které mají na čtvrtém a pátém místě znaky **23** a které mají příponu **.doc**. První tři znaky mohou být libovolné.

▶ SPRÁVA SOUBORŮ

Chcete-li pracovat se všemi soubory s příponou PDF, napište do editačního pole ***.PDF**. Potřebujete-li pracovat se soubory, které mají kdekoliv v názvu číslo 25, napište ***25*.***. Potřebujete-li pracovat se soubory, které mají v názvu druhé písmeno V, napište **?V*.***.

Chcete-li vyvolat masku pro označení souborů, stiskněte na numerické klávesnici klávesu +.

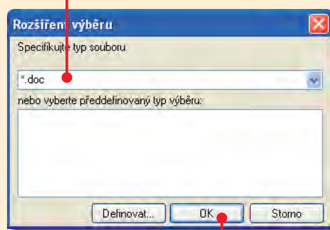
Chcete-li vyvolat masku pro odznačení souborů, stiskněte na numerické klávesnici klávesu –.

Přenosné počítače obvykle nemají numerickou klávesnici – v tom případě můžete z nabídky **Označit** vybrat příkazy **Označit skupinu** a **Odznačit skupinu**.

CO MASKA NABÍZÍ

Pomocí masky (nezáleží na tom, jak dialogové okno pro její zadání vyvoláte) můžete snadno splnit například úkol *Označte všechny položky s výjimkou dokumentů MS Wordu.* V takovém případě označte nejprve všechny soubory. Poté vyvolejte masku pro odznačení, zapište ***.doc** a nechte u těchto souborů zrušit označení.

Editační pole pro zápis masky.

▲ Obr. 5

Kliknutím na toto tlačítko soubory označte nebo odznačte.

Další možností, jak tento úkol provést, je použít příkaz **Obrátit výběr**. V tomto případě označte všechny soubory s příponou .doc (například tak, že soubory seřadíte podle přípony a poté použijete myš a klávesu **Shift**) a poté z nabídky **Označit** vyberte příkaz **Obrátit výběr**.

OZNAČENÍ SOUBORŮ SE STEJNOU PŘÍPONOU

Chcete-li označit všechny soubory stejného typu (se stejnou příponou), můžete použít buď masku, nebo seřadit položky v panelu podle přípony a poté všechny položky označit pomocí myši a klávesy **Shift**.

Kliknutím na názvy sloupců seřaďte obsah panelu podle daného sloupce. Opakovaným klikáním změňte směr řazení.

OZNAČENÍ SOUBORŮ ZE STEJNÉHO DNE/TÝDNE

Potřebujete-li označit soubory, které byly editovány ve stejný den nebo týden, seřaďte zobrazené názvy v panelu podle data a poté je označte pomocí myši a klávesy **Shift**.

OZNAČUJÍ SE POUZE SOUBORY?

V možnostech nastavení programu Total Commander je také volba, která se týká označení položek s využitím masky. Díky této volbě můžete nastavit to, zda se pomocí masky mají označovat výhradně soubory, nebo zda se pomocí ní mají označovat soubory i složky.

Chcete-li toto nastavení upravit, pak z nabídky **Konfigurace** vyberte příkaz **Možnosti**. V levé části dialogového okna **Konfigurace – možnosti nastavení** klikněte na položku **Funkce**. V pravé části okna vyhledejte modrý nápis **Výběr tlačítkem Num+** a vyberte jednu z nabízených možností.

KOPÍROVÁNÍ SOUBORŮ A SLOŽEK

Total Commander dovoluje kopírovat buď mezi panely, nebo pomocí schránky. Označené položky můžete také přetáhnout pomocí myši.

KOPÍROVÁNÍ S VYUŽITÍM PANELŮ

V tomto případě využívá Total Commander obou panelů. V jednom panelu zobrazte názvy těch souborů a složek, které chcete kopírovat, a v druhém panelu zobrazte obsah složky, do které chcete data zkopírovat.

CO DĚLAT, KDYŽ SOUBOR JIŽ EXISTUJE

Počítač nedovolí, aby v jedné složce byly dva soubory se stejným názvem a příponou. Při kopírování může dojít k tomu, že ve složce, do které kopírujete, již existuje soubor se stejným názvem, jaký má právě kopírovaný soubor. V takovém případě Total Commander přeruší kopírování a zobrazí okno s dotazem, jak má postupovat dál.

Chcete-li původní soubor smazat a nahradit jej kopírovaným souborem, klikněte na tlačítko **Přepsat**. Chcete-li, aby Total Commander postupoval stejným způsobem v případě, že znovu nastane shoda názvů, klikněte na tlačítko **Přepsat vše**.

Chcete-li původní soubor v cílové složce zachovat, klikněte na tlačítko **Přeskočit**. Tlačítkem **Přeskočit vše** zajistíte, že Total Commander bude takto reagovat i při dalších shodách jmen.

Použití tlačítek **Přeskočit vše** a **Přepsat vše** platí pouze do ukončení kopírování/přesunu souborů. Pokud při dalším kopírování nebo přesunu nastane shoda jmen, Total Commander opět zobrazí toto dialogové okno.

Označte názvy těch souborů a složek, které se mají zkopírovat (**obr. 6**), a stiskněte klávesu **F5** – tím zahájíte kopírování. V případě, že chcete označené položky přesunout, stiskněte klávesu **F6**. Na obrazovce se objeví okno s informací o průběhu kopírování.

Pozor: Total Commander vždy kopíruje soubory z aktivního panelu do panelu sousedního. Aktivní panel je ten, ve kterém můžete soubory označovat.

Mezi panely můžete přecházet buď stiskem klávesy **Tabulátor**, nebo tak, že do panelu kliknete myší. Mějte na paměti, že kliknutím myší zrušíte označení položek v daném panelu.

KOPÍROVÁNÍ POMOCÍ SCHRÁNKY

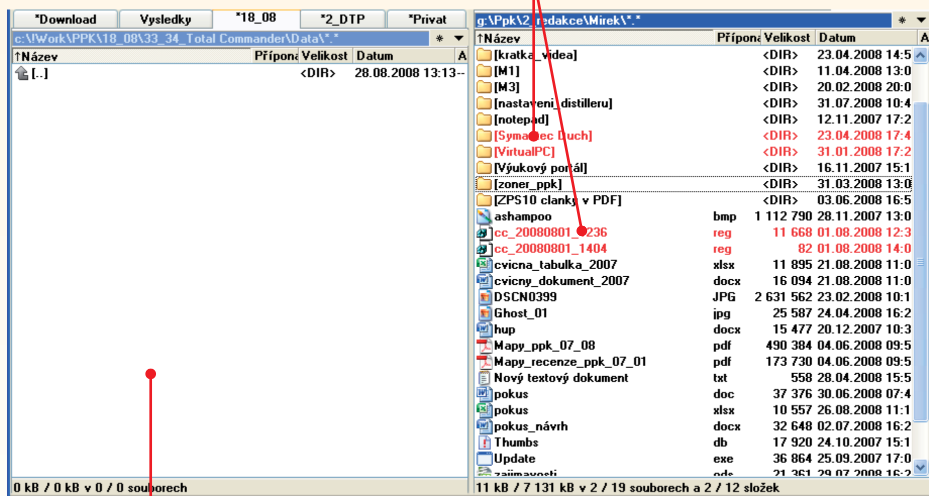
Pro práci se schránkou existují tři základní příkazy: **Kopírovat**, **Vyjmout** a **Vložit**. První dva slouží pro umístění dat do schránky, třetí slouží pro vložení dat umístěných ve schránce.

Označte položky, které chcete kopírovat. Na kteroukoliv z vybraných položek klikněte pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberte příkaz **Kopírovat**.

Potřebujete-li označené položky přesunout, vyberte příkaz **Vyjmout**. Nedejte se zmýlit tím, že se v panelu nic nezměnilo.

Zobrazte obsah složky, do které chcete data zkopírovat, a klikněte pravým tlačítkem myši na volné místo v tomto okně. Z místní nabídky vyberte příkaz **Vložit**. Na obrazovce se zobrazí okno informující o průběhu kopírování. ■ **mzi**

Označte položky, které chcete kopírovat, a stiskněte klávesu **F5**.

Zobrazte obsah složky, do které chcete data zkopírovat.

▲ Obr. 6

Tipy pro Excel 2007

MS EXCEL 2007

Součást kancelářského balíku MS Office 2007
Jazyk: čeština.
www.microsoft.com/cze

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Jak kopírovat formát buněk.
- Jak si poradit s příliš dlouhým textem v buňce.
- Jak natočit obsah buňky.
- Jak zabránit nechtěnému zápisu do buňky.

Začínáte-li pracovat s tabulkovým procesorem, možná vám přijdou vhod postupy uvedené v tomto článku, týkající se některých možností formátování textu a zákazu zápisu do buněk.

JAK KOPÍROVAT FORMÁTOVÁNÍ BUŇKY

Formátovat buňku znamená upravit její vzhled, to znamená například velikost a barvu písma, způsob zobrazení data nebo měny apod.

Má-li mít více buněk stejné formátování, můžete tyto buňky označit a naformátovat hromadně. Při práci s tabulkou se ale často stává, že potřeba formátování se objevuje průběžně, tak jak s tabulkou pracujete. Jednou z možností je použít styly buněk, ale jejich vytváření je pracné. Další možností je **kopírování formátu buněk**.

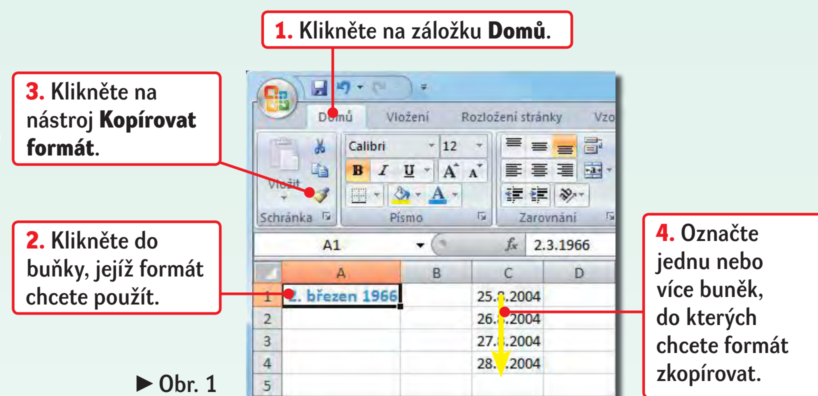
JAK POSTUPOVAT

Pro kopírování formátu je třeba použít nástroj **Kopírovat formát**. Ujistěte se, že je zobrazena záložka **Domů** (obr. 1). Klikněte do buňky, jejíž formát chcete přenést na jiné buňky. Na kartě **Schránka** klikněte na nástroj **Kopírovat formát** a uvolněte levé tlačítko myši. Chcete-li formát zkopírovat pouze pro jednu buňku, do vybrané buňky nastavte ukazatel a klikněte levým tlačítkem myši.

Chcete-li formát kopírovat do spojité oblasti buněk, označte tuto oblast tahem myší.

KOPÍROVÁNÍ FORMÁTU DO NESPOJITÉ OBLASTI

Potřebujete-li kopírovat formát do těch buněk nebo oblastí, které spolu nesousedí, postupujte následujícím způsobem: Klikněte na buňku, jejíž formát chcete použít, a poté dvojitě klikněte na nástroj **Kopírovat formát**. Postupně klikejte na jednotlivé buňky nebo označte oblasti, do kterých chcete formát zkopírovat. Po označení všech buněk či oblastí klikněte na nástroj **Kopírovat formát** – tím tento nástroj vypnete.

▶ Obr. 1

SPOJITÁ A NESPOJITÁ OBLAST BUNĚK

Při práci s tabulkou můžete pracovat se skupinou buněk, které spolu vzájemně sousedí. Této skupině buněk se říká **spojitá oblast**. V případě, že pracujete se skupinou buněk nebo oblastí, které spolu nesousedí, hovoříme o **nespojité oblasti buněk**.

Spojitá oblast.

25.8.2004					
26.8.2004					
27.8.2004					
28.8.2004					
Místo		Typ	Co		Cena
Praha		Prodej	Realita		1 250 000 Kč
Brno		Koupě	Realita		3 600 000 Kč
Ostrava		Prodej	Umění		895 000 Kč

Několik spojitých oblastí může tvořit jednu oblast nespojitou.

OZNAČENÍ VÍCE BUNĚK

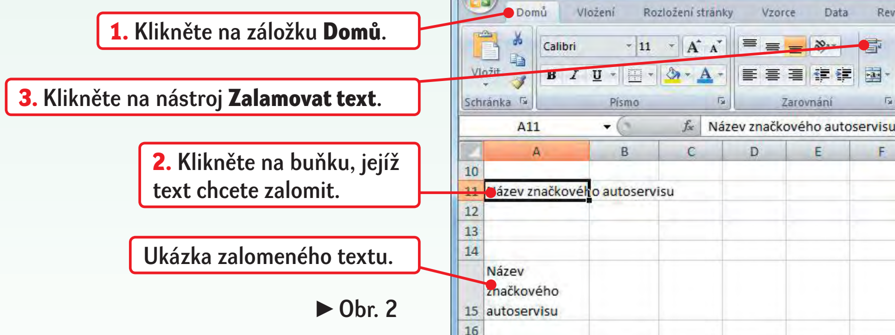
Chcete-li označit více buněk jako jednu spojitou oblast, klikněte levým tlačítkem myši do levé horní buňky této oblasti a táhněte myší (levé tlačítko je stisknuté) do pravé dolní buňky této oblasti. Chcete-li označit více spojitých oblastí, označte popsaným způsobem první z těchto oblastí. Poté stiskněte a držte stisknutou klávesu **Ctrl** a postupně označte všechny další požadované oblasti. Poté klávesu **Ctrl** uvolněte. Označení je možné zrušit kliknutím do libovolné buňky tabulky. Více se o práci s buňkami dozvíte v článku, který byl uveřejněn v PPK 17/2008 na stránce 36. Tento článek najdete také ve formátu PDF na přiloženém PPK DVD.

STYLY BUNĚK

Styl buněk popisuje vlastnosti buňky (písmo, zarovnání, způsob zobrazení data apod.). Ke každé buňce může být přiřazen jeden styl. Když nastavení stylu později změníte, projeví se tato změna u všech buněk, k nimž je tento styl přiřazen.

ORIENTACE A ZALOMENÍ TEXTU V BUŇCE

Je-li v buňce zapsán text, jehož délka nepřesahuje délku buňky, je vše v pořádku. Problémy mohou nastat v případě, že text se do buňky nevejde a přesahuje její okraj. Nejjednodušší je upravit šířku sloupce. Tuto možnost není ale možné použít vždy. Jaké jsou další možnosti? Kromě změny velikosti písma (pás karet **Domů**, karta **Písmo** a nástroje pro změnu velikosti a typu písma) můžete text také zalomit nebo natočit. Je-li v buňce nastaveno zalomení textu, pracuje Excel s textem v buňce tak, že automaticky zalamuje řádky textu.

▶ Obr. 2

ZALOMENÍ TEXTU V BUŇCE

Ujistěte se, že je zobrazen pás karet **Domů** (obr. 2). Klikněte do buňky, jejíž text chcete zalomit, nebo tahem myší označte buňky, jichž se má změna týkat. Poté na kartě **Zarovnání** klikněte na nástroj **Zalamovat text**. V buňce **A11** je text před zalomením, v buňce **B15** je stejný text po zalomení.

Budete-li zalomený text editovat, bude Excel automaticky upravovat jeho zalomení. Chcete-li, aby se text dále nezalamoval, klikněte do dané buňky a poté znovu klikněte na nástroj **Zalamovat text**.

NATOČENÍ TEXTU V BUŇCE

Chcete-li text otočit o 45 nebo o 90 stupňů, můžete použít jednu z nabízených možností nástroje **Orientace**. Chcete-li text natočit o jiný úhel, je třeba z nabídky nástroje **Orientace** vybrat dialogové okno a v něm zadat požadovaný úhel natočení.

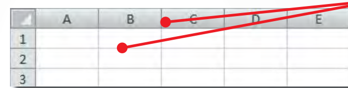
Ujistěte se, že je zobrazen pás karet **Domů** (obr. 3). Klikněte do buňky, ve které chcete natočit text (nebo označte buňky, ve kterých chcete text natočit), a na kartě **Zarovnání** klikněte na nástroj **Orientace**.

ZMĚNA ŠÍŘKY SLOUPCE

Šířku sloupce můžete změnit několika způsoby:

▶ Myší zatáhněte za pravý okraj toho sloupce, jehož šířku chcete změnit. Pozor: Ukazovátko je třeba nastavit na hranici sloupce pouze v tom řádku, ve kterém jsou zapsány názvy sloupců.

▶ Chcete-li, aby se šířka sloupce přizpůsobila nejdelšímu textu zadanému v daném sloupci, dvojitě klikněte na pravou hranici sloupce, jehož šířku chcete upravit. I tady platí, že je třeba dvojitě kliknout na hranici v záhlaví, kde jsou napsány názvy sloupců.

Pro změnu šířky sloupce **B** je třeba zatáhnout za jeho pravou hranici v záhlaví tabulky nebo na tuto hranici dvojitě kliknout.

JE ZALAMOVÁNÍ ZAPNUTÉ?

Chcete-li se ujistit, že je zalamování textu v konkrétní buňce zapnuté, do dané buňky klikněte a podívejte se na nástroj **Zalamovat text**. Je-li nástroj žlutě podbarven, je zalamování zapnuté.

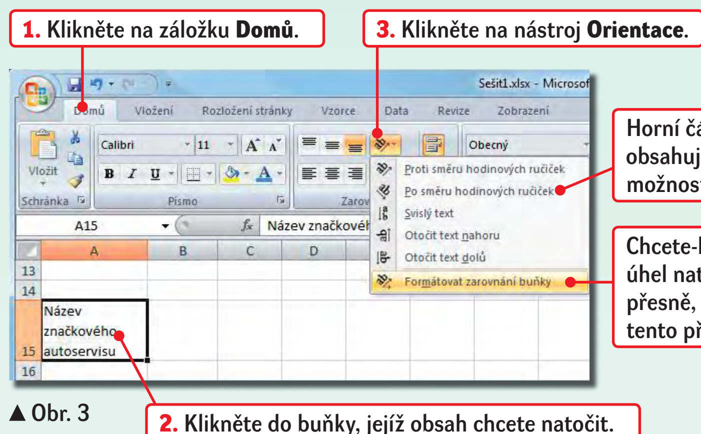
SLOUČENÍ BUNĚK

Dalším způsobem, jak získat pro text více místa, je sloučit sousedící buňky. Označte buňky, které chcete sloučit, a poté na kartě **Zarovnání** klikněte na nástroj **Sloučit**. Pozor: Slučujete-li buňky, které obsahují nějaká data, zůstane ve sloučených buňkách pouze obsah první z nich.

V případě, že si nevyberete z možností v horní části nabídky, vyberte příkaz **Formátovat zarovnání buňky**, a zobrazí se dialogové okno **Formát buněk** (obr. 4). Excel nabídne v tomto dialogovém okně kartu **Zarovnání**. (Pokud toto okno otevřete jiným způsobem, ujistěte se, že je tato karta zobrazena.) V pravé horní části karty je rámeček **Orientace**. Natočení můžete upravit zatažením myší za červený čtverec nebo můžete úhel natočení zapsat do políčka v dolní části rámečku. Směr natočení (po směru nebo proti směru hodinových ručiček) lze ovlivnit tak, že zadáte buď kladné, nebo záporné číslo.

1. Klikněte na záložku **Domů**.

3. Klikněte na nástroj **Orientace**.

Horní část nabídky obsahuje několik možností natočení.

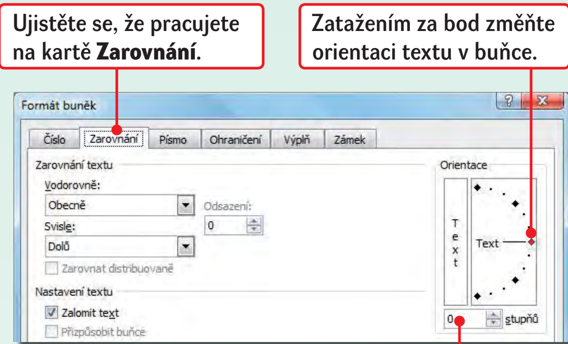
Chcete-li nastavit úhel natočení přesně, klikněte na tento příkaz.

▲ Obr. 3

2. Klikněte do buňky, jejíž obsah chcete natočit.

Ujistěte se, že pracujete na kartě **Zarovnání**.

Zatažením za bod změňte orientaci textu v buňce.

▲ Obr. 4

Potřebujete-li natočit text přesně, zapište hodnotu natočení do tohoto pole.

JAK NEPŘEPSAT VZOREC

Součástí tabulky jsou i vzorce. To, zda je v buňce vzorec, nebo číselná hodnota, na první pohled nerozeznáte (jen po kliknutí na příslušnou buňku se v řádku vzorců objeví skutečný obsah buňky). Jste-li soustředěni na práci s tabulkou, snadno se stane, že do buňky se vzorcem omylem zapíšete konkrétní číselnou hodnotu. Výpočet pokračuje, avšak je v něm bohužel chyba, která se často obtížně hledá.

Pomoc je jednoduchá: Pomocí zámku můžete povolit zápis pouze do určitých buněk.

JAK PRACUJE ZÁMEK

Každá buňka obsahuje mimo jiné položku, podle které Excel pozná, zda do ní uživatel smí zapisovat, či nikoliv. Pro každý list v sešitu můžete nastavit, zda má Excel hodnotu této položky ignorovat, nebo zda se jí má řídit. Pokud bude Excel nastavení zámku jednotlivých buněk ignorovat, bude možné zapisovat do všech buněk v listu bez ohledu na nastavení zámku u jednotlivých buněk.

Když vytvoříte nový sešit, je u všech buněk nastaven zákaz zápisu a současně je každý list nastaven tak, aby zámky buněk ignoroval.

KDY JE MOŽNÉ ZMĚNIT NASTAVENÍ JEDNOTLIVÝCH BUNĚK

Aby bylo možné změnit nastavení zámku u jednotlivých buněk, je třeba, aby Excel jejich nastavení ignoroval. Klikněte na záložku **Domů**, vyhledejte kartu **Buňky** a klikněte na nástroj **Formát**. Najdete-li v jeho nabídce příkaz **Odemknout list**, klikněte na něj.

JAK ZMĚNIT NASTAVENÍ ZÁMKU JEDNOTLIVÝCH BUNĚK

Označte buňky, u kterých chcete provést změnu v povolení zápisu. Ujistěte se, že pracujete na pásu karet **Domů**, a na kartě **Buňky** klikněte na nástroj **Formát**. Z nabídky tohoto nástroje vyberte příkaz **Formát buněk**, a zobrazí se dialogové okno. V tomto okně klikněte na záložku **Zámek** a na kartě buď označte, nebo zrušte zaškrtnutí u položky **Uzamčeno**.

POJMY

Sešit je označení pro dokument MS Excelu, tedy pro soubor s příponou .xls nebo .xlsx.

Sešit se skládá z **listů** a list je tvořen **buňkami**. (Každý list má v horní a levé části záhlaví s čísly řádků a s písmeny sloupců a pomocí hodnot v záhlaví se zadávají adresy jednotlivých buněk.)

Na začátku je třeba označit buňky, pro které chcete zápis povolit, a zámek u těchto buněk vypnout. Jak budete tabulku postupně vytvářet, je možné, že se k některým buňkám vrátíte a zápis zakážete.

JAK ZAMKNOUT SEŠIT

Na pásu karet **Domů** klikněte na kartě **Buňky** na nástroj **Formát**. V nabídce tohoto nástroje klikněte na příkaz **Zamknout list**. Zobrazí se dialogové okno **Uzamknout list** a v něm pouze klikněte na tlačítko **OK**. Pokud chcete list odemknout, z nabídky nástroje **Formát** vyberte příkaz **Odemknout list**. ■ mzi

Slovník pro školáčky

Škola začala a pro školáky jsou připraveny nejen klasické slabikáře a učebnice, ale i moderní slovník českého jazyka z nakladatelství Fraus. Kniha je do školní aktovky sice dost velká a těžká, ale je zajímavá a elektronická verze na přiloženém CD výrazně zvyšuje užitnou hodnotu i možnosti využití slovníku.

MŮJ PRVNÍ SLOVNÍK ČESKÉHO JAZYKA
Knižní i elektronický pomocník
Vydává: Nakladatelství Fraus, Plzeň *www.fraus.cz*
Cena: 249 Kč.

▲ Abecední slovník – jednotlivá hesla jsou barevně rozlišena podle slovních druhů.

Základní podobou slovníku je kniha, ale my vám představíme přiložený CD-ROM, protože nabízí ještě víc možností než verze tištěná. Ta oproti verzi elektronické nabízí navíc jenom možnost psát uvedená slova na volné řádky a psát nová slova na volné listy knihy.

▼ Slova v tematickém hesláři jsou uvedena velkými i malými písmeny a také psacím písmem.

DVĚ ČÁSTI SLOVNÍKU

Slovník má dvě základní části: heslář členěný tematicky, vhodný pro prvňáčky, a heslář řazený abecedně, určený spíš pro žáky druhých a třetích tříd. Tematický heslář obsahuje 500 slov uspořádaných do 25 témat (např. naše škola, rodina, cesta městem, zvířata v lese, lidské tělo, ovoce a zelenina, sport). Každé slovo je napsáno třemi způsoby (tiskací velká a malá, psací) a téma je doplněno ilustračním obrázkem. Každé heslo tematické i abecední části je namluveno, a tak si lze po kliknutí poslechnout jeho správnou výslovnost.

Abecední heslář obsahuje 2 500 slov, která jsou barevně odlišena podle slovního druhu (podstatné jméno, zájmeno, sloveso, číslovka, předložka atd.). Navíc u poloviny hesel je připojena hvězdička – po kliknutí na ni se zobrazí ilustrační fotografie.

HRY JAKO DOPLNĚK

Na CD je připraveno ještě 34 jednodušších i těžších her, při kterých si děti hravou formou doplní slovní zásobu a procvičí řadu pravopisných, gramatických i dalších jevů českého jazyka. Součástí titulu je i příloha, obsahující mluvnické jevy učiva 1.–3. ročníku základní školy.

Děti najdou v tomto titulu zajímavý zdroj slovní zásoby a základní gramatické členění nabízených slov.

■ Milan Pola

Duel kompaktních desetimegapixelů

Poohlížíte se po novém kompaktním fotoaparátu vyšší třídy s dobrým dílenským zpracováním, kvalitní optikou a fotografickými výstupy? Možná vám při výběru přijde vhod srovnání dvou kompaktů této kategorie.

Předmětem srovnání jsou modely známých značek, a to Canon IXUS 90 IS a Sony Cyber-shot DSC-W170. Kromě rozlišení snímače je spojuje i podobná výbava a cena – v případě Canonu 7 290 Kč a v případě Sony 7 490 Kč.

◀ Canon IXUS 90 IS – hladké tělo a 3″ displej.

KOMPAKTNÍ TĚLA

Na první pohled mají oba fotoaparáty takřka totožné proporce, jen W170 je o několik milimetrů širší. Oba mají líbivá kovová těla, ale Canon působí uhlazenějším dojmem, neboť všechny prvky, včetně objektivu, displeje a ovládacích tlačítek, jsou zapuštěny do těla. Model Sony je naopak plný výstupků.

Oba modely mají v přední části objektiv, blesk a přisvětlovací diodu, W170 obsahuje navíc mikrofon a přední část optického hledáčku. V horní části je u obou modelů tlačítko pro zapnutí/ /vypnutí fotoaparátu a tlačítko spouště, u Canonu je toto tlačítko ještě kombinované s otočným ovladačem zoomu. Dále se u modelu Canon nahoře nachází i mikrofon. U Sony je naopak nahoře reproduktor – ten je u modelu IXUS 90 na levé straně a na pravé straně je audio/video a digitální výstup. Víceúčelový konektor je u W170 ve spodní části, kde se nachází, stejně jako u Canonu, také stativový závit a kryt baterie a slotu pro paměťové karty. Většinu zadní části zabírá u obou modelů velký displej (3″ u Canonu a 2,7″ u Sony), napravo od něj jsou pak ovládací tlačítka. W170 má navíc v zadní části nad displejem optický hledáček.

VELKÁ NABÍDKA SCÉNICKÝCH REŽIMŮ

Canon IXUS 90 IS má hlavní přepínač režimů na hraně horní a zadní části a volí se jím režim videa, scén a fotografování. Scény (portrét, noční momentka, děti a zvířata, interiér, západ slunce, listí, sníh, pláž, ohňostroj, akvárium, pod vodou, ISO 3200) a režimy fotografování (auto, ruční, digitální makro, zdůraznit barvu, zaměnit barvu, asistent panoramatu) i videa (standardní, kompaktní, zdůraznit barvu, zaměnit barvu, intervalový) se pak volí prostřednictvím víceúčelového kolečka s tlačítkem *FUNC.SET* pro potvrzování a prostřednictvím displeje. Kolečko slouží i jako pětisměrný volič pro nastavení citlivosti ISO, režimů blesku, samospouště a sériového snímání, makra a zaostření na nekonečno. Ovládací prvky jsou doplněny tlačítkem pro připojení k počítači nebo k tiskárně, tlačítkem pro přehrávání, tlačítkem pro zobrazení displeje a tlačítkem pro zobrazení menu (menu slouží k nastavení fotoaparátu).

Digitální fotoaparát Canon IXUS 90 IS nabízí při fotografování panoramat i režim asistenta.

V horní části modelu Sony DSC-W170 je vzadu umístěn kolébkový přepínač zoomu. Pod ním se nachází otočný volič režimů (EASY, snímání s automatickým nastavením, automatický program, záznam videoklipu se zvukem, scény, portrét za soumraku, snímek krajiny se zaostřením do dálky, snímek předmětu s rozostřeným pozadím, snímání úsměvu, vysoká citlivost). Prostřednictvím tlačítka *MENU*, které se nachází nalevo pod otočným voličem, je dále možné měnit jednotlivé nastavení pro konkrétní režim. U scén je to soumrak, pláž, sníh, ohňostroj a pod vodou. Dále je pak

CANON IXUS 90 IS

Cena s DPH: 7 290 Kč.

Poskytl: Canon CZ, s. r. o., *www.canon.cz*.

SNÍMAČ
Rozlišení a velikost: 10 Mpx – 1/2,3″.
Poměr stran snímků: 4 : 3, 16 : 9.
Rozlišení snímků: 3 648 × 2 736, 3 648 × 2 048, 2 816 × 2 112, 2 272 × 1 704, 1 600 × 1 200, 640 × 480, 320 × 240.

OPTIKA A LCD:
Rozsah zoomu (film. ekv.): 6,2–18,6 (35–105).
Optický/digitální zoom: 3×/4×.
Světelnost objektivu – clona: f/2,8–4,9.
Ostření makro od: 3 cm.
Stabilizátor: optický.
Možnost použít filtry: ne.
Velikost a rolišení LCD: 3,0″/ 230 000 px.

NASTAVENÍ EXPOZICE
Citlivost ISO: auto, 80, 100, 200, 400, 800, 1 600, 3 200.
Měření expozice: poměrové, celoplošné se středem, bodové.
Korekce expozice: +/– 2,0 EV, krok 1/3.
Vyvážení bílé: automatické, předvolby a vlastní.
Histogram: ano.

DALŠÍ VÝBAVA
Rychlost závěrky: 15–1/1500 s.
Samospoušť: 2, 10 s a vlastní (1–10, 15, 20, 30).
Blesk – dosah: 0,3–3,5 m.
Videosekvence: 640 × 480 / 30, 320 × 240 / 30, 160 × 120 / 15 snímků za sekundu.
Paměťové karty: SD, SDHC, MMC.
Interní paměť: ne (dodáváno s kartou 32 MB).
Napájení/výdrž: Li-Ion akumulátor / 330 snímků.

Rozměry (š × v × h): 92 × 57 × 21 mm.

Hmotnost (bez baterie): 155 g.

Barva: stříbrná.

Celkové hodnocení: ★★★★★★★☆☆☆

NAMĚŘENÁ RYCHLOST
Náběh při startu: 0,9 s.
Další snímek: 1,9 s.
Ukládání snímku v max. kvalitě: 1,8 s.
Přezoomování: 1,4 s.

▼ Canon IXUS 90 IS – trojnásobný zoom.

optická stabilizace, velký displej

velké nejkratší ohnisko

SONY DSC-W170

Cena s DPH: 7 490 Kč.

Poskytl: Sony Czech, s. r. o., *www.sony.cz.*

SNÍMAČ

Rozlišení a velikost: 10,1 Mpx 1 / 2,3″.
Poměr stran snímků: 4 : 3, 3 : 2.
Rozlišení snímků: 3 648 × 2 736, 3 648 × 2 432, 2 592 × 1 944, 2 048 × 1 536, 640 × 480.

OPTIKA A LCD

Rozsah zoomu (film. ekv.): 5–25 (28–140).
Optický/digitální zoom: 5×/10×.
Světelnost objektivu – clona: f/3,3–5,2.
Ostření makro od: 10 cm.
Stabilizátor: optický.
Možnost použít filtry: ano – 46 mm.
Velikost a rozlišení LCD: 2,7″ / 230 000 px.

NASTAVENÍ EXPOZICE

Citlivost ISO: auto, 80, 100, 200, 400, 800, 1 600, 3 200.
Měření expozice: multisegment, priorita středu, bodové.
Korekce expozice: +/– 2,0 EV, krok 1/3.
Vyvážení bílé: automatické a předvolby.
Histogram: ano.

DALŠÍ VÝBAVA

Rychlost závěrky: ¼–1/1600 s.
Samospoušť: 2 a 10 s.
Blesk – dosah: 0,1–4,2 m.
Videosekvence: 640 × 480 / 30, 640 × 480 / 16,6, 320 × 240 / 30 snímků za sekundu.
Paměťové karty: Memory Stick Duo, Memory Stick Duo Pro.
Interní paměť: 15 MB.
Napájení/výdrž: Li-Ion akumulátor / 390 snímků, 195 minut.

Rozměry (š × v × h): 94 × 58 × 24 mm.

Hmotnost (bez baterie): 142 g.

Barva: černá, vínová, zlatá.

Celkové hodnocení: ★★★★★★★☆☆☆

NAMĚŘENÁ RYCHLOST

Náběh při startu: 1,8 s.
Další snímek: 2,1 s.
Ukládání snímku v max. kvalitě: 1,6 s.
Přezoomování: 1,8 s.

▶ Sony Cyber-shot W170 – zadní část s optickým hledáčkem.

▼ Sony Cyber-shot W170 –pětinásobný zoom

lehce širokoúhlé ohnisko, optická stabilizace

vystouplý displej

možné v závislosti na zvoleném režimu vybrat velikost snímků, detekci obličejů, režim snímání (jednotlivé snímky, série snímků, odstupňování za použití korekce), upravení jasu a tmavosti snímku, citlivost ISO, vyvážení bílé, výkon blesku, autoredukci červených očí, zobrazení detailů ve stínech, barevný režim, stabilizaci a vstup do podrobnějšího nastavení záběru. Vedle tlačítka *MENU* se nachází tlačítko *HOME*, jehož prostřednictvím se nastavuje prohlížení snímků, prezentace, tisk, správa paměti a nastavení fotoaparátu. Pod těmito dvěma tlačítky je pětisměrný volič pro nastavení displeje, blesku, samospouště a makra. Poslední dvě tlačítka slouží pro běžné, respektive v prezentaci ozvučené prohlížení fotografií.

Sony Cyber-shot DSC-W170 mimo jiné umožňuje detekovat úsměv a snímek pořídit až potom.

NÍZKÁ I VYSOKÁ CITLIVOST

Oba fotoaparáty mají řadu společných funkcí. Jednou z nich je volba nízké (ISO 80) nebo vysoké (ISO 3 200) citlivosti. Mají i optickou stabilizaci a optický zoom, v případě Sony se jedná o zoom pětinásobný (28–140 v přepočtu na filmové políčko), u Canonu jde o zoom trojnásobný (35–105). Pokud jde o displej, je na tom lépe IXUS 90 IS, neboť nabízí 3″, oproti 2,7″ u W170. Sony naproti tomu má zase optický hledáček, ten však zabírá cca 80 % výsledného snímku, a tak slouží jen pro přibližné zaměření. Ale může přijít vhod při fotografování na přímém slunci, kdy toho na displeji není mnoho vidět. Canon nabízí široké možnosti nastavení samospouště: Je možné použít zpoždění až 30 sekund, a tak stihnete vylézt třeba i na skálu. Oba modely nabízejí detekci obličeje – fotoaparát sám rozpozná i několik osob na snímku a podle toho zaostří. U W170 je tato funkce rozšířena ještě o detekci úsměvu – fotoaparát snímek pořídí, až když se fotografovaná osoba usměje. IXUS 90 IS zase nabízí asistenta pro fotografování panoramat. Po zvolení této možnosti stačí jen stiskat spoušť, a fotoaparát sám ukáže přesahy a napojení, aby se pak výsledné panorama mohlo v počítači dotvořit, třeba prostřednictvím programu dodaného s Canonem. Podobně si lze vyhrát s další funkcí – je možné zdůraznit, respektive zaměnit barvy. V prvním případě stačí vybrat barvu, která má být zachována, a zbytek fotografie zůstane černobílý. Ve druhém případě lze nahradit původní barvu barvou jinou. Tyto hrátky jsou určeny spíš pro ty uživatele, kteří nemají počítač, protože podobné změny lze provádět v leckterém grafickém programu.

SONY NABÍZÍ ŠIROKOÚHLÉ OHNISKO

Jak bylo uvedeno, W170 má větší rozsah zoomu. Víc než ohnisko 140, které lze u desetimegapixelového rozlišení dohnat výřezem, přijde vhod počátek na 28, a tak se nemusíte bát lehce širokoúhlých záběrů. IXUS 90 je v tomto ohledu dosti ošizen. Nabízí totiž rozsah jen od 35, tudíž může být občas problém zachytit všechny osoby v interiéru či větší budovu ve městě. Díky optické stabilizaci u obou nehrozí za běžných podmínek, že by byl snímek rozmazaný. Při zhoršených světelných podmínkách má Canon lehkou výhodu v případě clony f/2,8, u Sony je to f/3,3. Jak je u kompaktů běžné, do citlivosti ISO 200 jsou snímky v pořádku, od ISO 400 je čím dál tím znatelnější šum, a proto je dobré být obezřetný při fotografování prostřednictvím automatiky a raději občas nastavit napevno citlivost 200. U Sony v této cenové relaci zamrzí znatelné zkreslení na nejkratším ohnisku (soudkovitost) i na nejdelším ohnisku (poduškovitost). Canon je na tom lépe, především na nejdelším ohnisku nejsou vady znatelné. Chromatická aberace (fialový nádech u ostrých přechodů) je mizivá u obou modelů. Lepší výdrž má model W170 – dokáže pořídit až 390 snímků, ale IXUS 90 jich zvládne jen 330.

DETAILY ROZHODUJÍ

Z těchto souputníků je těžké vybrat jasného vítěze. Někdo dá přednost hladkému tělu bez výstupků, většímu displeji a asistentu fotografování panoramat a oželí nižší hodnotu u nejkratšího ohniska. Jinému zase vyhovuje větší zoom, širokoúhlejší ohnisko, optický hledáček, větší výběr barevných provedení, detekce úsměvu a ozvučené prezentace. Pro někoho může být rozhodující i typ paměťové karty. Canon IXUS 90 IS používá běžnější a levnější karty SD/SDHC, které uživatel třeba už může mít (používá je totiž většina výrobců). Sony Cyber-shot DSC-W170 používá třikrát dražší karty Memory Stick. Oba modely se liší v detailech a rozhodující jsou požadavky jednotlivých zájemců. ■ dee

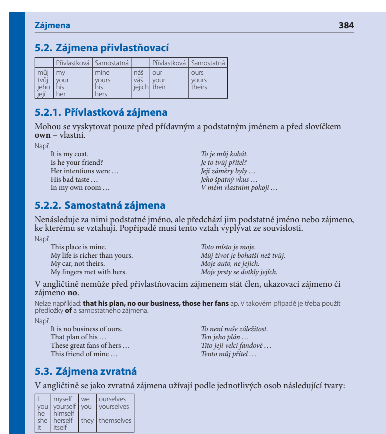
Mluvník a EasyLex

Že vám slova z nadpisu tohoto článku nic neříkají? Pak tedy vězte, že jde o dva zajímavé a především velmi účinné pomocníky pro práci s cizími jazyky. Aspoň stručně si je představme.

MLUVNÍK

Mluvník je nezvyklou, ale praktickou knižní kombinací slovníku (v anglické verzi cca 1 500 hesel na 25 stranách), přehledu gramatiky (40 stran) a konverzační příručky (15 000 vět a konverzačních obratů na 390 stranách). Pro každé z abecedně řazených hesel konverzační části je připravena řada vět obsahujících příslušné heslo, které můžete v praxi potřebovat a správně uplatnit. Např. pro slovo **mluvit** to je 42 příkladů. Mnohé z nich nelze správně doslova přeložit, ale je třeba naučit se je používat jako fráze.

Mluvník nabízí významnou pomoc všem, kteří si potřebují rychle osvojit praktickou stránku jazyka a úspěšně tak naplnit výzvu z podtitulu příručky – „Rozvažte si jazyk“.

Zájmena 384

5.2. Zájmena přivlastňovací

	Přívlastková	Samostatná		Přívlastková	Samostatná
můj tvůj jeho její	my your his her	mine yours his hers	náš váš jejich	our your their	ours yours theirs

5.2.1. Přívlastková zájmena

Mohou se vyskytovat pouze před přídavným a podstatným jménem a před slovíčkem **own** – vlastní.

Např.

It is my coat. — *To je můj kabát.*
Is he your friend? — *Je to tvůj přítel?*
Her intentions were … — *Její záměry byly …*
His bad taste … — *Jeho špatný vkus …*
In my own room … — *V mém vlastním pokoji …*

5.2.2. Samostatná zájmena

Nenásleduje za nimi podstatné jméno, ale předchází jim podstatné jméno nebo zájmeno, ke kterému se vztahují. Popřípadě musí tento vztah vyplývat ze souvislosti.

Např.

This place is mine. — *Toto místo je moje.*
My life is richer than yours. — *Můj život je bohatší než tvůj.*
My car, not theirs. — *Moje auto, ne jejich.*
My fingers met with hers. — *Moje prsty se dotkly jejích.*

V angličtině nemůže před přivlastňovacím zájmenem stát člen, ukazovací zájmeno či zájmeno **no**.

Nelze například: **that his plan, no our business, those her fans** ap. V takovém případě je třeba použít předložky **of** a samostatného zájmena.

Např.

It is no business of ours. — *To není naše záležitost.*
That plan of his … — *Ten jeho plán …*
These great fans of hers … — *Tito její velcí fandové …*
This friend of mine … — *Tento můj přítel …*

5.3. Zájmena zvratná

V angličtině se jako zvratná zájmena užívají podle jednotlivých osob následující tvary:

I you he she it	myself yourself himself herself itself	we you they	ourselves yourselves themselves

EASYLEX 2

Na rozdíl od předchozí verze existuje EasyLex 2 v elektronické podobě a pomůže vám při rychlém překladu jednotlivých slov, která se objeví na obrazovce vašeho počítače. Díky velmi jednoduché obsluze stačí v řadě běžných aplikací najet na potřebné slovo kurzorem myši nebo ho převzít do schránky, a pokud je EasyLex 2 aktivní, pak slovo (nebo jemu podobné) bleskově vyhledá a zobrazí překlad. Program nabídne i další varianty překladu nebo podobná slova, pokud vybrané slovo nezná. Tuto vlastnost oceníte např. v případě, že máte text bez diakritiky – EasyLex najde podobné slovo, které však diakritiku už obsahuje. V nastavení programu je možno zapnout automatické vyslovování příslušného slova rodilým mluvčím a procvičovat si tak správnou výslovnost. EasyLex existuje i ve verzi Plus – ta má stejný vzhled a možnosti, ale její slovník obsahuje zhruba dvojnásobný počet hesel.

Oba představované tituly existují v několika jazykových podobách, takže si určitě vyberete.

■ Milan Pola

MLUVNÍK

Kombinace slovníku, gramatiky a konverzační příručky

Připraveno pro jazyky: angličtina (199 Kč), němčina (199 Kč), ruština (249 Kč), francouzština (249 Kč), španělština (249 Kč), česko-anglický ekonomický mluvník (299 Kč).

EASYLEX 2

Jednoduchý elektronický slovník

Připraven pro jazyky: angličtina, němčina, francouzština, španělština, ruština, polština (444 Kč).

EASYLEX 2 PLUS

Elektronický slovník s rozšířenou slovní zásobou

Připraven pro jazyky: angličtina, němčina (888 Kč).

Lingea Brno, *www.lingea.cz*

Jak správně psát e-maily

Slušnému a ohleduplnému chování na internetu se věnuje tzv. netiketa, tedy internetová etiketa. Jde o soubor doporučení, jejichž dodržování by internet mělo udělat příjemnějším místem. Některé body netikety se věnují přímo psaní a posílání e-mailů.

JAK PSÁT SROZUMITELNÝ E-MAIL

I když vás při psaní e-mailu neomezuje žádné pravidlo o maximálním počtu znaků, buďte struční. Pokud možno pište jasné krátké věty. Nepoužívejte zbytečně dlouhá souvětí. I když třeba ze zvyku píšete bez diakritiky, pište spisovně a dodržujte pravopis. Pamatujte na interpunkci a na začátku vět pište velká písmena. Šetřete vykřičníky a buďte slušní. Nepište celý e-mail či celé věty velkými písmeny. V internetové komunikaci je vžito, že text psaný velkými písmeny je vnímán jako křik. Při telefonování taky běžně nekřičíte, a tak to nečiňte ani v e-mailové korespondenci.

Uvědomte si, že nejde jen o srozumitelnost zprávy, ale i o vaši vlastní prezentaci. Pokud vás adresát osobně nezná, podle napsaného e-mailu si vás může velmi rychle zaškatulkovat. Řada uživatelů se domnívá, že e-mail snese jakoukoliv hrubku či jakýkoliv projev, ale tak tomu není. Pokud adresáta váš e-mail naštve nebo urazí, není pro něj nic snazšího než jej vymazat a vás dále ignorovat.

Smajlíky je možné při neformální komunikaci používat. Dobře (ale i špatně) použitý smajlík může vyznění celého e-mailu změnit. Proto si rozmyslete, jestli je použití smajlíku skutečně namístě, a těchto grafických symbolů nepoužívejte zbytečně moc. Pisatel e-mailu, který používá smajlík za každou druhou větou, působí infantilně. Používejte jen všeobecně známé základní smajlíky, které adresát určitě pochopí. Ne každý zná zpaměti desítky různých smajlíků.

Na úvod patří pozdrav nebo oslovení a na konec podpis. Adresátovi se sice zobrazí vaše e-mailová adresa, ale i tak je podpis chápán jako slušnost. Do podpisu však nepatří informace, jako je váš věk nebo bydliště. Většinou jde o zcela irelevantní informaci.

NEZNEUŽÍVEJTE HTML E-MAILY

Častým nešvarem je nevhodné posílání tzv. HTML e-mailů. Tento typ e-mailů umožňuje místo prostého textu použít i základní formátování,

Uvědomte si, že nejde jen o srozumitelnost zprávy, ale i o vaši vlastní prezentaci.

používat tučný text a kurzivu, vytvářet seznamy s odrážkami a podobně. Díky tomu mohou být hlavně delší e-maily pro adresáta podstatně lépe čitelné.

Jenže někteří uživatelé možnosti HTML e-mailů zneužívají takovým způsobem, že e-mail je pak pro adresáta obtížně čitelný a o autorovi si neudělá příliš lichotivý obrázek. Co tedy do e-mailu nepatří? Ozdobné a netradiční fonty, zbytečné používání více barev textu, barevné nebo obrázkové pozadí, zbytečné obrázky včetně obrázkových smajlíků a jiných animací, ať jsou sebeveselejší.

PŘÍLOHY BY MĚLY BÝT MALÉ

K e-mailu lze dnes přiložit soubory až do velikosti 20 MB, ale přesto není e-mail určen pro časté, mnohdy i zbytečné posílání souborů. Odesílání i příjem e-mailů s objemnou přílohou trvají dlouho a jsou nepohodlné. Uživatelům, kteří mají pomalé připojení nebo za objem přenesených dat platí, neudělá velká příloha zrovna radost. Proto neposílejte e-mailem žádné zbytečnosti, a když už musíte z nějakého důvodu objemnější přílohu poslat, ujistěte se nejdříve u adresáta, že mu to nevadí.

NEPŘEPOSÍLEJTE NESMYSLY

E-mailem koluje řada kuriózních a legračních fotek, obrázků a videí a někteří uživatelé neváhají podělit se o ně s každým, jehož e-mail mají v adresáři. Ne všichni ale takový e-mail ve své příchozí poště uvítají. Posílejte tedy e-maily jen těm lidem, o kterých zaručeně víte, že je nebudou obtěžovat.

A pak jsou tu řetězové e-maily – lze je rozdělit do dvou kategorií. První jsou e-maily typu „když tuto zprávu nepošlete dalším deseti lidem, stane se něco hrozného". Takové e-maily zbytečně zatěžují internet, doporučujeme je ignorovat a rozhodně neposílat dál. Druhou skupinou jsou zdánlivě velmi naléhavé zprávy, informující o nějaké závažné skutečnosti. Ani tyto zprávy neposílejte dál. Navzdory závažnosti sdělení totiž jde velmi často o lež, špatný vtip, jehož autor má legraci z lavinového šíření zprávy mezi lidmi. Takovému rádobyžertu se říká hoax. Pokud podobnou zprávu obdržíte, její pravdivost si můžete ověřit třeba na serveru *www.hoax.cz*, na němž se průběžně doplňuje databáze lživých zpráv tohoto typu.

■ Jiří Macich ml., *jiri@macich.net*

NEJROZŠÍŘENĚJŠÍ ŘETĚZOVÉ ZPRÁVY

- Psík – 7 štěňat retrívrů (7 Golden Retriever)
- Podívaná na Mars
- Microsoft rozdává peníze
- V nouzi zadej PIN opačně
- Free Update Windows XP,Vista (27.08.2008)
- Co všechno tvůj mobil (ne)dokáže
- ICQ - nepřidávejte uživatele ...
- Voda a mikrovlnka
- Olympic Torch Virus Warning
- Informace o mozkové mrtvici

NOVÉ ZPRÁVY V DATABÁZI

- Jurge Krugger testament
- Free Update Windows XP,Vista (27.08.2008)
- Od pana Pell Gordon
- Pozdravy ze dne na vás (20080821)
- Petice za trest smrti a chat
- Wahrheit über Georgien Konflikt
- PayPal (14.8.208)
- MSNBC Breaking News
- Attn:From Ms.Buyelwa P.Sonjica.
- Internet Explorer 7

◀ O (ne)pravdivosti obsahu hromadně rozesílaných e-mailů se můžete přesvědčit na serveru hoax.cz. Ovšem jen těžko najdete nějakou skutečně pravdivou zprávu tohoto typu.

Malware: viry, červy a další havěť

Počítačovou bezpečnost není radno podceňovat. Protože pro řadu uživatelů, kteří se s počítači teprve seznamují, je tato oblast poměrně obtížně pochopitelná, rozhodli jsme se zařadit do PPK seriál článků o této problematice.

Každý uživatel běžně používá řadu užitečných programů, které mu umožňují třeba surfování po internetu, práci s e-mailem, psaní dokumentů, vytváření tabulek, úpravu fotografií, střih videa, poslech hudby apod. Vedle těchto užitečných programů však existují i programy záškodnické, jejichž cílem není uživateli sloužit, ale naopak škodit.

Takovým programům se říká malware. Jde o složeninu z anglických slov „malicious“ (škodlivý) a „software“ (program). Někdy se jim říká také badware („bad“ znamená v angličtině „špatný“). Možná to pro vás bude překvapení, ale v současnosti se už dostáváme do situace, kdy vzniká více škodlivých programů než těch, které mají uživateli sloužit. O to důležitější je pro každého uživatele PC alespoň základní znalost problematiky počítačové bezpečnosti.

PROČ MALWARE VŮBEC VZNIKÁ?

Záškodnické programy samozřejmě tvoří lidé. Ale jaké jsou jejich motivy? Proč chtějí škodit? Odpověď je jednoduchá: pro peníze. Naprostá většina malwaru v současnosti spadá do kategorie organizovaného zločinu. Počítačová kriminalita se dostává na úroveň obchodu s drogami. Je podobně dobře organizovaná, její odhalování je stále těžší a točí se v ní podobně velké peníze.

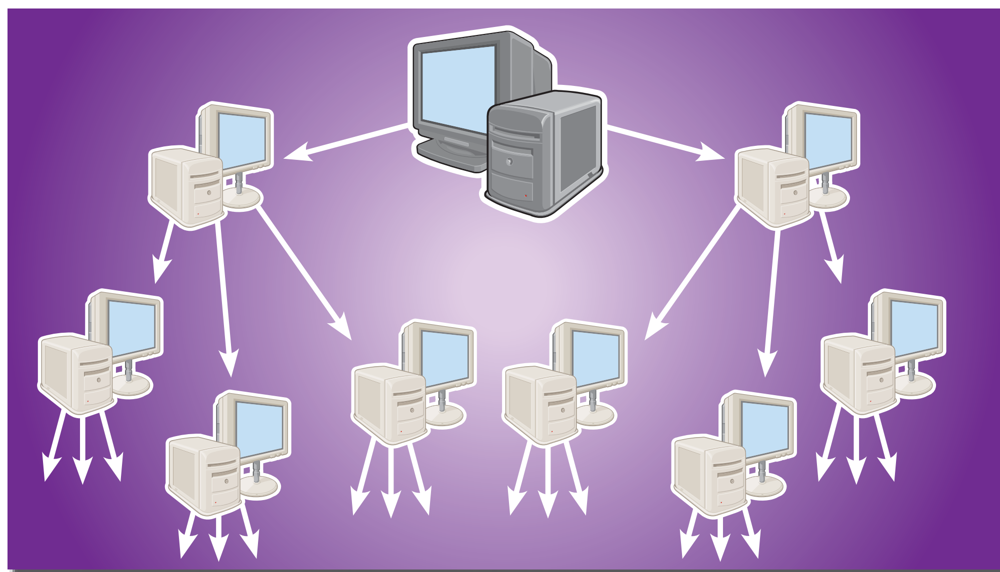
Proč chtějí tvůrci malwaru škodit? Odpověď je jednoduchá – pro peníze.

Pionýrské časy, kdy uhrovití autoři virů prostřednictvím svých rozpustilých výtvorů vyznávali lásku spolužačkám, jsou dávno pryč. Dnešní záškodnické programy jdou po tom nejcennějším, co západní civilizace má – po informacích. Úkolem dnešních záškodnických programů je především získat informace, které lze buď přímo zneužít, nebo výhodně prodat dál na černém trhu.

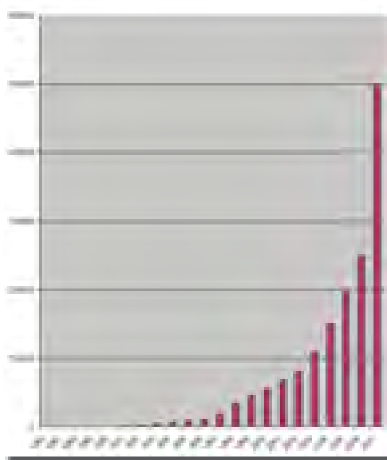

► Virus Frodo z roku 1989 se nijak neprojevoval, pouze 22. září zakryl celou obrazovku tímto nápisem. Takto neškodné, až humorné viry dnes už nepotkáte.

Některé typy záškodnických programů se sice pokoušejí vydělávat svým tvůrcům jiným způsobem, ale vždy jde o peníze. Motiv tvorby a šíření malwaru je tedy téměř vždy stejný, ale podle způsobu chování a šíření rozdělujeme záškodnický software do několika kategorií. V tomto článku se zaměříme na ten malware, který patří k nejdůležitějším: na počítačové viry a červy a na trojské koně.

▲ Počítačové červy se šíří lavinově po internetu – za krátkou dobu mohou nakazit obrovské množství počítačů.

◄ Graf zobrazuje nárůst malwaru za posledních 20 let (zdroj: f-secure.com).

VIRY A ČERVY V POČÍTAČOVÉM SVĚTĚ

Široké veřejnosti jsou z celé skupiny malwaru nejvíce známé počítačové viry. Nejedná se však o synonyma, jak se někteří uživatelé mylně domnívají. Označení „virus“ se sice pro zjednodušení často používá namísto slova „malware“, ale ve skutečnosti jsou počítačové viry jedním z členů početné rodiny záškodnických programů.

Předmět:
Od:
Datum:
Priorita:

▲ K šíření virů se často využívá sociálního inženýrství: Nakažené zprávy mají lákavé a zajímavé nadpisy, aby je uživatel otevřel. České a slovenské uživatele naštěstí do značné míry chrání jazyková bariéra.

Počítačové viry jsou nejstarším malwarem. První počítačový virus byl vytvořen už před více než 25 lety. Své označení získaly tyto viry na základě způsobu šíření, který je podobný šíření skutečných virů ve fyzickém světě. Infikují neškodné soubory a pak tiše čekají, až se soubory dostanou z jednoho počítače na druhý. V časech největší slávy se tak počítačové viry šířily hlavně pomocí dnes již téměř zapomenutých disket.

Cílem virů je na napadeném počítači infikovat co nejvíce souborů, aby se zvýšila pravděpodobnost přenosu do jiného počítače – zde po spuštění nakaženého souboru propukne infekce a virus se může věnovat svým úkolům i dalšímu šíření. Původní viry byly často jen zlomyslností programátorů, kteří se cítili inteligenčně nadřazení běžným uživatelům, a tak jejich výtvory smazaly na infikovaném počítači třeba nějaká důležitá data.

VIRY NA ÚSTUPU, VLÁDNOU ČERVY

Dnes už klasické viry patří spíš do muzea a ke slovu se hlásí jejich modernější nástupci. Těmi jsou počítačové červy. Takový počítačový červ (anglicky „worm") má výrazně odlišný způsob šíření. Nepotřebuje k němu už v takové míře „spolupráci" s uživatelem, protože je schopný se z infikovaného počítače šířit samostatně. Využívá k tomu hlavně internet.

Rozešle se třeba e-mailem všem osobám zařazeným v adresáři e-mailového klienta na napadeném počítači. Odeslaný e-mail může pro příjemce vypadat natolik důvěryhodně, že příjemce nedbá základních bezpečnostních pouček a počítačový červ, uložený v příloze e-mailu, spustí a infikuje tak i svůj počítač.

Jelikož řada e-mailových služeb filtruje malware kolující v přílohách e-mailů a kontrola příchozí pošty je základní funkcí většiny kvalitních antivirových programů, tvůrci malwaru si časem našli poněkud odlišný způsob distribuce. Záškodnické programy automatizovaně zakládají webové stránky, na kterých je pak nabízen malware ke stažení – samozřejmě pod určitou záminkou.

Za největšího hostitele počítačové havěti je v současnosti považována služba Blogger.com. Jedná se o zcela regulérní službu pro jednoduché založení a psaní vlastního internetového deníčku – blogu. Záškodnický software a jeho tvůrci ji však zneužívají a zakládají jejím prostřednictvím webové stránky, přes které se pak malware šíří. I když provozovatel takové stránky ze služby maže, ta chvilka, než jsou odhaleny a odstraněny, bohatě stačí k tomu, aby se napálilo nemalé množství uživatelů.

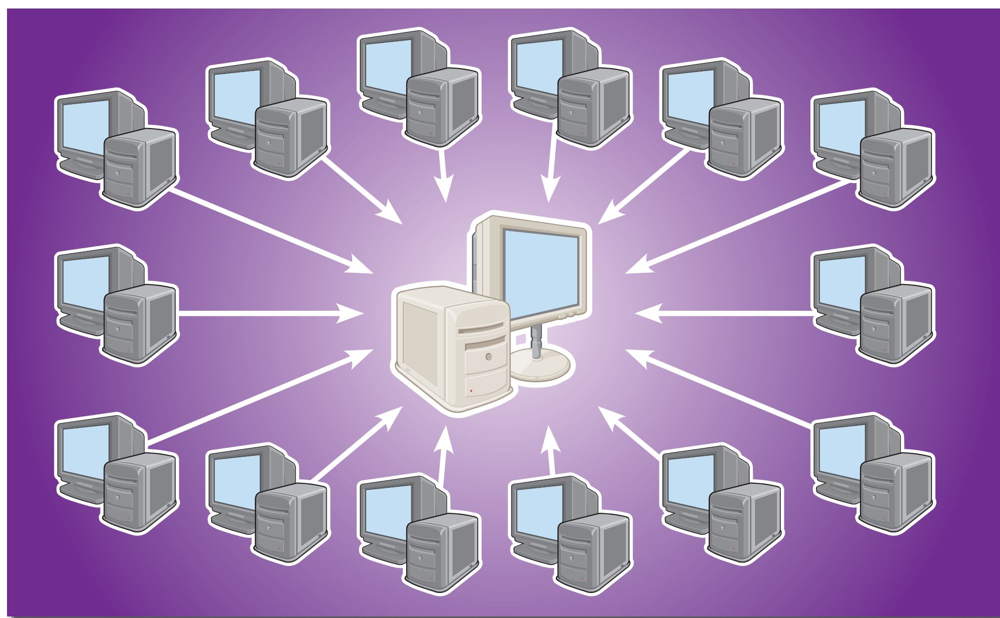
Ti se k takové stránce dostanou přes odkaz v příchozím e-mailu nebo přes komunikační program typu ICQ či Skype. Princip je podobný jako v příkladu o několik řádků výše. Červ však z napadeného počítače neposílá své kopie e-mailem, ale rozesílá e-mailem (nebo přes ICQ) odkazy. Ke kliknutí na ně pak láká uživatele nějakým textem, u kterého je pravděpodobné, že nemalou část adresátů zaujme. Tomu se říká sociální inženýrství.

Poměrně pružně jsou používána aktuálně zajímavá témata. Může jít prakticky o cokoliv: od amerických prezidentských voleb po narození potomků hvězdnému hollywoodskému páru. Ne vždy jde o skutečné události, často to jsou naprosté výmysly. Svého času byly populární třeba lživé zprávy o teroristických útocích na přední politiky, zkrátka může jít o cokoliv, co přiměje uživatele na odkaz kliknout a otevřít tak webovou stránku se záškodnickým softwarem.

E-mail musí uživatele zaujmout natolik, aby jeho zvědavost předčila ostražitost. Doručený e-mail třeba slibuje video s nahou celebritou, ovšem po kliknutí na odkaz se místo videa zobrazí zpráva, že pro jeho přehrání potřebujete speciální přehrávač či kodeky, které si můžete nyní stáhnout. Samozřejmě místo přehrávače nebo kodeků vpustíte do počítače malware. České uživatele do jisté míry chrání jazyková bariéra. Pokud vám od kamaráda, o němž víte, že neovládá angličtinu, přijde e-mail napsaný právě v tomto jazyce, jistě vám to bude připadat podezřelé a budete obezřetní.

NEBEZPEČNÉ FLASH DISKY A TROJSKÉ KONĚ

V poslední době se však červy začínají opět šířit pomocí přenosných paměťových médií. Nevadí, že diskety jsou vystřídány USB flash disky či paměťovými kartami. Červ se na toto médium zkopíruje a provede úpravu souboru autorun.inf, takže se do většiny počítačů dostane po pouhém připojení USB flash disku nebo po vložení paměťové karty do čtečky.

▲ Útok typu DDoS spočívá v tom, že tisíce nakažených počítačů (zombie) poslechnou „svého pána" a v jediném okamžiku zahltí cílový počítač.

Samostatnou kapitolou jsou trojské koně. V tomto případě se záškodnický software schovává uvnitř regulérního programu, který si uživatel stáhne z internetu a který spokojeně používá. Ovšem pouze do chvíle, než zjistí, že spolu s ním vpustil do počítače záškodnický software. Analogie s trojským koněm z řecké mytologie je tak více než zřejmá. Zkráceně se trojský kůň někdy také označuje jako trojan.

Běžný uživatel osobního počítače však faktické rozdíly mezi viry, červy a trojskými koňmi může víceméně ignorovat, neboť současné antivirové programy si s nimi poradí. Není proto třeba využívat více úzce specializovaných programů – stačí používat pravidelně aktualizovaný antivirový program.

◀ Červy se mohou šířit i pomocí USB flash disků. K cizím diskům přistupujte tedy s nedůvěrou.

CO VIRY DĚLAJÍ KROMĚ TOHO, ŽE SE ŠÍŘÍ?

Ze samotného šíření virů, červů a trojských koní jejich autoři žádný zisk nemají. Záškodnické programy však po infikování počítače začnou plnit svůj hlavní úkol. Velmi často se napadený počítač stává tzv. zombie nebo otrokem. Spolu s dalšími infikovanými počítači připojenými k internetu vytvoří bez vědomí jejich uživatelů obrovskou počítačovou síť, jakýsi superpočítač, kterému se říká botnet.

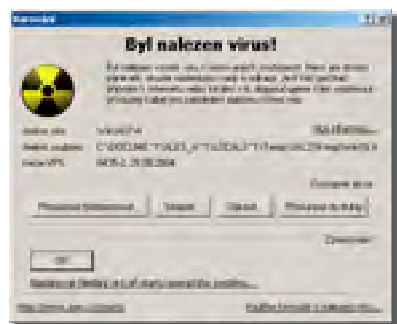
Botnet je pro počítačové podsvětí velmi mocným nástrojem, který lze využít k jakémukoliv účelu. Typickým příkladem je třeba rozesílání nevyžádaných reklamních e-mailů neboli spamu.

Ale síť infikovaných počítačů může posloužit i při jiných aktivitách, jako jsou třeba cílené útoky. Je třeba si uvědomit, že velký botnet má obrovský výkon a sílu, neboť se skládá z tisíců počítačů po celém světě. Je to vlastně taková armáda zombie. Dalším častým využitím botnetů jsou takzvané útoky DDoS (zkratka z anglického „distributed denial of service“), vedené proti konkrétním webovým stránkám či službám. Všechny počítače zotročené v rámci botnetu se v jeden okamžik opakovaně připojují k webové stránce, která je cílem útoku.

Představte si třeba tisíc lidí a jedny obyčejné dveře. Když půjdou lidé pokojně v řadě za sebou, bez problémů dveřmi projdou. Když ale těchto tisíc lidí bude chtít do dveří vstoupit naráz, nemá šanci projít nikdo. Výsledkem úspěšného útoku DDoS je, že webové stránky nefungují, což jejich provozovateli i uživatelům může působit nemalou škodu.

Ale co z toho? V zásadě může jít o útok vykonaný na objednávku v rámci neférového konkurenčního boje anebo je oběť útoku DDoS přímo vydírána, že pokud nevyhoví požadavkům, útok bude proveden znovu, a třeba s větší silou. Jak vidíte, počítačová kriminalita se od té běžné zase tolik neliší.

Nejvíce rizikové bývají weby s obsahem určeným jen pro dospělé a s nelegálními kopiemi hudby, filmů, programů a her.

◄ Rezidentní modul antivirového programu odhalí nákazu ještě dřív, než se infekce usídlí v systému. Jde o nezbytný nástroj!

▲ Kvalitní antivirový program lze pořídit i zdarma (na obrázku AVG Free Edition).

Některé záškodnické programy však pro své tvůrce vydělávají i jiným způsobem. Velmi známý a nebezpečný červ jménem Sasser, který infikované počítače neustále restartoval a znemožňoval tak jejich činnost, vytvořil jistý německý student, aby pomohl své matce k novým klientům. Jeho matka totiž působila jako počítačový poradce. Nedávno se opět objevil malware, který si jako rukojmí bere data z napadeného počítače. Soubory na pevném disku zašifruje a uživateli znemožní přístup k nim. Pokud uživatel chce svá data zpět, musí tvůrcům malwaru zaplatit výpalné.

Samostatnou kapitolou jsou záškodnické programy, které se zaměřují na vykrádání informací z napadeného počítače (spyware) či na zobrazování reklamních oken. Jde o tzv. adware a tomuto typu záškodnických programů se budeme podrobněji věnovat v příštím čísle.

JAK SE POZNÁ INFIKOVANÝ POČÍTAČ?

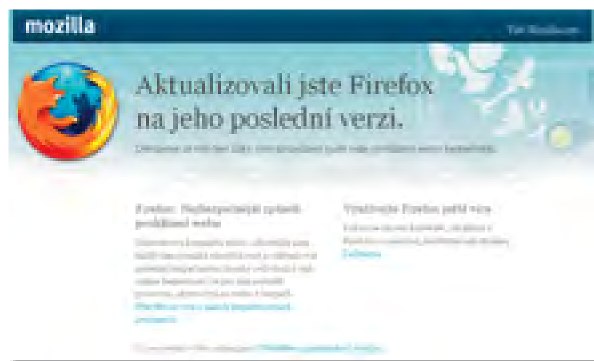
Dnešní záškodnické programy jsou až na několik výjimek vytvářeny tak, aby si uživatel jejich činnosti nevšiml a ony tak mohly plnit své úkoly. Přesto napadený počítač lze poznat podle různých indicií. Úspěšné infikování se může projevovat snížením výkonu počítače, chybným či podivným chováním některých programů nebo internetovou aktivitou i v době, kdy s internetem zdánlivě nepracujete. Nic nestahujete ani na internet nenahráváte, a přesto třeba kontrolky na modemu blikají jako o život. Všechny tyto jevy a obtíže mohou mít sice i jinou příčinu, ale jednou z těch pravděpodobnějších je právě infekce.

JAK SE PROTI POČÍTAČOVÝM VIRŮM BRÁNIT

Základem obrany před viry, červy a trojskými koňmi je antivirový program. Můžeme vám doporučit třeba český Avast Home, který je pro domácnosti poskytován zcela zdarma. Dalším bezplatným antivirovým programem je AVG Free Edition, ale ten navzdory českému původu není lokalizován do češtiny. Z placených programů je velmi dobrý NOD32.

Hlavní je, aby antivirový program pracoval se zapnutým rezidentním štítem čili s ochranou v reálném čase, která je schopná odrazit už pokus o infikování počítače. Antivirový program, který provádí pouze namátkové testy, není prevencí! Řeší pouze již vzniklou infekci – a to určitě není dobře.

Ale ani na kvalitní antivirový program nelze stoprocentně spoléhat. I ten totiž tvoří lidé, takže také není neomylný. Na jedné straně dokáže způsobit planý poplach, na druhé straně nemusí včas zachytit infekci. Nabízí se paralela s lidským imunitním systémem. Ten má také bojovat s infekcemi, ale ne vždy je úspěšný a bez pomoci se neobejde.

▲ Aktualizace jsou důležité nejen u antivirového programu. Nechtěný software se dokáže dostat do počítače i skulinou v přehrávači hudby nebo v prohlížeči internetových stránek.

Pomocí pro antivirové programy je hlavně obezřetné a svědomité chování uživatele. Aktualizujte pravidelně veškeré programy, které máte nainstalovány. Malware zneužívá chyb, takže instalujte všechny dostupné opravy nejen pro Windows, pro webový prohlížeč a pro bezpečnostní software, ale i pro ostatní používané programy. Slavobránu pro malware můžete vystrojit i tak, že nebudete záplatovat multimediální přehrávač nebo textový editor.

Při práci s internetem buďte nedůvěřiví a opatrní. Nejvíce rizikové bývají weby s obsahem určeným jen pro dospělé a s nelegálními kopiemi hudby, filmů, programů a her. Když už z internetu potřebujete něco stáhnout, stahujte výhradně z důvěryhodných zdrojů a všechny stažené soubory dejte před otevřením zkontrolovat antivirovým nástrojem. Nevěnujte pozornost podivným e-mailům, ať je jejich obsah sebelákavější. Obecně platí: Než na nějaký odkaz kliknete nebo nějaký soubor otevřete, přemýšlejte. Vteřina uvažování navíc vám může ušetřit nemalé problémy.

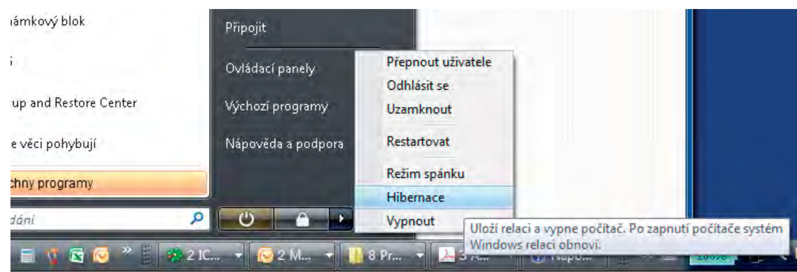
■ Jiří Macich ml., *jiri@macich.net*

JAK POČÍTAČ PROBUDÍTE?

V případě stolního PC nejspolehlivěji stisknutím tlačítka pro vypnutí/zapnutí počítače (Power). Notebook často stačí jen otevřít. U některých PC je podporováno probuzení stiskem některého tlačítka klávesnice nebo tlačítka myši.

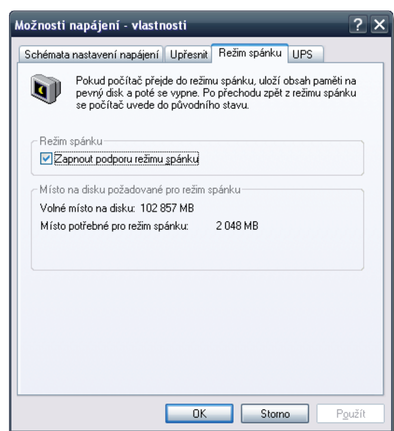
Když jde počítač na kutě

Nebaví vás každý den čekat na zapnutí počítače, naběhnutí Windows a na otevření všech programů potřebných pro vaši práci? Pak by vás mohl zajímat režim spánku, resp. úsporný režim.

▲ Windows Vista vnesla do označení trochu zmatek – co byl dříve úsporný režim, to je nyní režim spánku, a co byl režim spánku, je nyní hibernace.

Řada uživatelů vypíná PC běžným způsobem, tedy pomocí volby Vypnout. Po zapnutí je však nutné čekat na zdlouhavé naběhnutí Windows, načtení všech programů spouštějících se spolu se systémem a potom ještě třeba na spuštění textového editoru či webového prohlížeče, než je vůbec možné s počítačem pracovat. To v závislosti na výkonu počítače a stavu systému může trvat i deset minut.

▶ Podporu pro režim spánku musíte ve Windows XP nejprve aktivovat. Na pevném disku zabere režim spánku místo odpovídající množství paměti RAM.

Čas si lze ušetřit prostřednictvím uspání a pozdějšího probuzení počítače. Počítač pak po probuzení bude ve stavu, ve kterém jste jej uložili ke spánku. Windows naběhnou velmi rychle, používané programy zůstanou spuštěny a zůstanou zachována otevřená okna.

Existuje však několik různých funkcí pro uložení nedokončené práce a pro pohodlný návrat k ní. Jak je to ve Windows XP a jak ve Windows Vista?

WINDOWS XP: REŽIM SPÁNKU VS. ÚSPORNÝ REŽIM

Ve Windows XP není uspávání počítače tak propracováno jako v novějších Windows Vista. Windows XP podporují jen režim spánku a úsporný režim. Při přechodu do **úsporného režimu** se nedokončená práce uloží do operační paměti a odběr elektrické energie počítače se sníží na minimum. Díky uložení dat do operační paměti je obnova chodu PC blesková (cca do pěti sekund), ale počítač musí být stále napájen. Jakmile dojde například k výpadku elektřiny, data uložená v operační paměti se ztratí, počítač je nutné zapnout běžným způsobem, a pokud jste práci neuložili na pevný disk, přijdete o ni.

Při přechodu do **režimu spánku** se data neukládají do operační paměti, ale na pevný disk. Počítač se zcela vypne, takže neodebírá žádnou energii a při výpadku elektřiny o nedokončenou práci nepřijdete. Ale probouzení z režimu spánku trvá déle než přechod z úsporného režimu (cca do 30 sekund). Windows XP nic mezi režimem spánku a úsporným režimem nenabízejí.

Existuje několik různých funkcí pro uložení nedokončené práce a pro pozdější pohodlný návrat k ní.

PROBLÉMY VYLOUČIT NELZE

Ve výjimečných případech se tu a tam objeví nějaký problém po probuzení počítače. Notebooky zvládají spánek bez obtíží (je to původně funkce navržená právě pro ně), ale neplatí to o všech stolních počítačích. Někdy se může stát, že třeba některé USB komponenty je třeba po probuzení odpojit a zase zapojit, aby s nimi počítač komunikoval.

Ve vzácných případech se nemusí probuzení povést – pak se počítač zapne běžným způsobem. Jsou to skutečně jen výjimky, ale přesto doporučujeme režim spánku raději několikrát vyzkoušet, než mu začnete zcela důvěřovat.

WINDOWS VISTA: NA PRVNÍ POHLED TROCHU ZMATEK

Uspávání počítače ve Windows Vista může být pro uživatele zvyklé na Windows XP ze začátku trochu hůře pochopitelné, a to vzhledem k změnám názvů funkcí a principu jejich fungování. Jsou to však změny k lepšímu. Windows Vista mají režim spánku, hluboký režim spánku a hybridní režim spánku.

Režim spánku ve Windows Vista je víceméně totéž co úsporný režim ve Windows XP. Umožňuje tedy rychlé probuzení počítače, ale vyžaduje stálé napájení, byť s minimální spotřebou elektrické energie. Jediný rozdíl je v tom, že Windows Vista po nějaké době automaticky přejdou z režimu spánku do **režimu hlubokého spánku**, což je pro změnu obdoba režimu spánku ve Windows XP. Data jsou v tu chvíli uložena na pevném disku, takže počítač nepotřebuje napájení, ale jeho probouzení trvá o poznání déle.

Výhodnější je **režim hybridního spánku**, který kombinuje výhody režimu spánku i režimu hlubokého spánku. Data se ihned uloží jak do operační paměti, tak na pevný disk. Můžete tak počítač rychle probudit a přitom automaticky využít dat v operační paměti. Pokud se však přeruší napájení počítače, Windows Vista sáhnou při probouzení po záložní kopii práce na pevném disku.

Přesné chování počítače a využívání všech tří podporovaných režimů spánku lze nastavit v ovládacích panelech (položka Možnosti napájení). V nápovědě ve Windows Vista je postup precizně popsán.

■ Jiří Macich ml., *jiri@macich.net*

POWERPOINT 2007

Jazyk: čeština.
Součást balíku MS Office 2007
www.microsoft.com/cze

▶ Jak vytvořit pozadí prezentace.

Jak v prezentaci vytvořit pozadí?

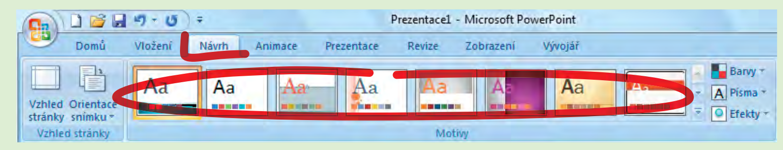

Ve starších verzích programu PowerPoint jste při tvorbě prezentace mohli použít šablony návrhu, nebo pozadí vytvořit přímo, tedy výběrem barvy či textury nebo vložením obrázku. V nové verzi se však místo šablon návrhů pracuje s motivy a se styly pozadí.

1 *Co je to motiv?*

Při tvorbě prezentace si můžete z nabídky programu vybrat určitý motiv. Jedná se vlastně o kombinaci pozadí, barev, písem i různých efektů.

Když si některý motiv vyberete, přejděte do záložky **Návrh**. Na vybraný motiv klikněte myší, a vše se ve vaší prezentaci hned projeví. Výsledek pak můžete ještě doladit pomocí ikon **Barvy**, **Písma** nebo **Efekty**. Pokud se vám motiv líbí, ale nelíbí se vám nabízené pozadí, vyzkoušejte práci se stylem pozadí.

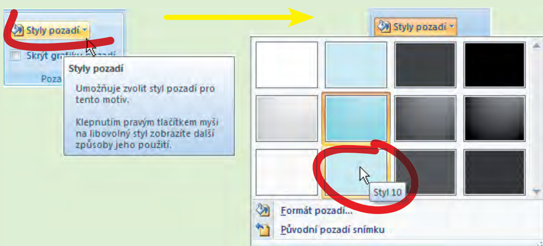

2 *Co je to styl pozadí a jak se přidá do prezentace?*

Styly pozadí jsou různé možnosti výplně pozadí, která je odvozena od použitého motivu. Důležité je, že styl pozadí nemusíte použít vždy pro celou prezentaci, ale třeba jen pro vybrané snímky.

Pokud chcete styl pozadí použít pro celou prezentaci, klikněte na konci záložky **Návrh** na rozbalovací šipku ikony **Styly pozadí**. Zobrazí se nabídka a z ní si kliknutím myší vhodný styl pozadí vyberte.

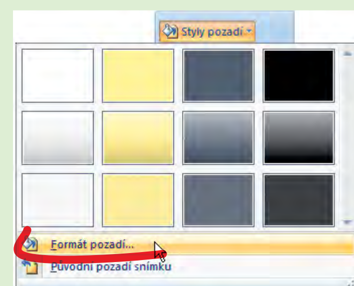
Pokud nechcete styl pozadí uplatnit na všech snímcích prezentace, pak si pomocí klávesy **Ctrl** vyberte jen určité snímky a potom opět otevřete nabídku ikony **Styly pozadí**. Nyní na vybraný styl klikněte pravým tlačítkem myši, a zobrazí se místní nabídka. Z ní vyberte příkaz **Použít u vybraných snímků**.

3 *Kde se vytvoří vlastní pozadí?*

Pokud chcete vytvořit pozadí bez použití různých motivů nebo stylů, pak na záložce **Návrh** klikněte na šipku ikony **Styly pozadí**.

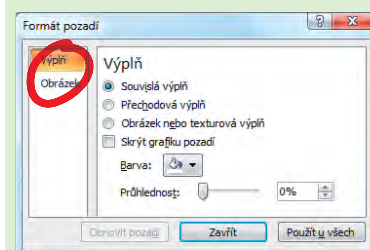
Zde se v dolní části zobrazí příkaz **Formát pozadí**. Po kliknutí na něj se objeví dialogové okno **Formát pozadí**. Toto okno můžete zobrazit také tak, že v rohu karty **Pozadí** na záložce **Návrh** kliknete na malou šipku.

4 *Jak je to s formátem pozadí?*

V zobrazeném dialogovém okně **Formát pozadí** si v levé části povšimněte dvou položek, a to položky **Výplň**, která slouží pro vytvoření vlastního pozadí, a položky **Obrázek**. Položka **Obrázek** je určena pro úpravu vloženého obrázku a můžete ji použít, pokud jste si v možnosti **Výplň** vybrali volbu **Obrázek nebo texturová výplň**.

Vlastní pozadí tedy ve skutečnosti definujete v položce **Výplň**.

CO NABÍZÍ POLOŽKA VÝPLŇ?

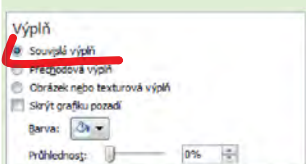
PowerPoint bude nabízet vše pro úpravu právě vybrané možnosti. U **souvislé výplně** to je jen výběr barvy a nastavení její průhlednosti. U **přechodové výplně** je to volba barev a volba způsobu jejich přechodu. Možnosti, které nový PowerPoint nabízí, se s předchozí verzí nedají ani srovnat, protože se nejedná jen o předvolené či základní přechody, ale i o směry či úhly otočení. A u možnosti **Obrázek nebo texturová výplň** zase najdete vše, co se týká vložení obrázku (či textury) a jeho nastavení. Všimněte si, že si můžete přímo vybírat z určitých textur nebo sami vložit obrázek z kliparttu či ze schránky anebo vložit vlastní obrázek, uložený někde na počítači. Pokud opravdu vkládáte vlastní obrázek, vypněte volbu **Vytvořit z obrázku texturu z dlaždic**. Sami to vyzkoušejte, a uvidíte, proč je třeba tuto volbu vypnout.

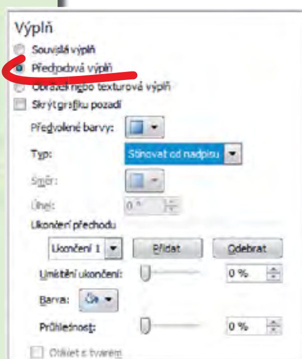
5 *Jak se položkou Výplň pracuje?*

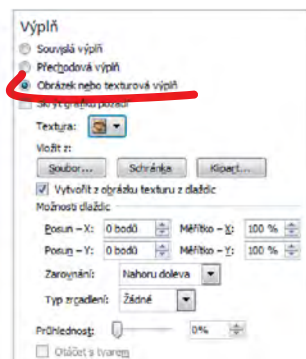
Všimněte si, že se v pravé části dialogového okna **Formát pozadí** nachází tři možnosti: **Souvislá výplň**, **Přechodová výplň** a **Obrázek nebo texturová výplň**. Podle toho, kterou možnost si vyberete, se pod těmito položkami hned změní dolní část dialogového okna.

6 *Co znamená „skrýt grafiku pozadí“?*

V prezentaci PowerPointu existuje zobrazení **Předloha snímku**. Pokud v rámci tohoto zobrazení umístíte do snímku textové pole nebo libovolnou grafiku, automaticky se začne zobrazovat na všech snímcích prezentace založených na dané předloze. Pokud jsou tedy v prezentaci takové objekty nastaveny, po zatržení volby **Skrýt grafiku pozadí** už nebudou na daném snímku (nebo na daných snímcích) vidět. Jestliže v pozadí předlohy není nastavena žádná grafika, daná volba nemá na nic vliv. ■ Marie Franců

CENY A BODY

Ceny jsou zjištěny v internetových obchodech (e-shopech).

V hodnocení je nejvyšší počet bodů 100.

Rádce nakupujícího

Digitální ultrazoomy

Tentokrát jsme připravili přehled kvalitních fotoaparátů pro náročné uživatele. Všechny mají velký optický zoom a optický stabilizátor obrazu. Nabízejí také pokročilé možnosti pro manuální nastavení a až na model Casio Exilim EX-F1 mají snímače s rozlišením 8 megapixelů a více.

	Orientační cena včetně DPH	Celkové hodnocení	Kvalita fotografií	Výbava/ ovládání	Rychlost snímání	Rozlišení snímače	Optický zoom	Ohnisková vzdálenost (ekv. 35 mm)	Stabilizátor obrazu
Fujifilm FinePix S100fs	14 300 Kč	90	100	94	58	11,1 Mpx	14,3×	28–400 mm	optický (čočka)
Panasonic Lumix DMC-FZ50	11 400 Kč	89	90	94	81	10 Mpx	12×	35–420 mm	optický (čočka)
Casio Exilim EX-F1	19 000 Kč	85	87	94	60	5,9 Mpx	12×	36–432 mm	optický (senzor)
Panasonic Lumix DMC-FZ18	8 000 Kč	84	87	97	46	8 Mpx	18×	28–504 mm	optický (čočka)
Olympus SP-560 UZ	6 500 Kč	82	83	99	31	8 Mpx	17,9×	27–486 mm	optický (senzor)
Olympus SP-570 UZ	10 000 Kč	81	79	100	31	10 Mpx	20×	26–520 mm	optický (senzor)
Sony Cyber-shot DSC-H50	8 500 Kč	80	74	91	75	9 Mpx	15×	31–465 mm	optický (čočka)
Canon PowerShot S5 IS	7 600 Kč	79	70	92	74	8 Mpx	12×	36–432 mm	optický (čočka)

Inkoustové tiskárny

Ceny inkoustových tiskáren, které nabízejí velmi kvalitní tisk fotografií, klesly na velmi příjemné hodnoty. Důkazem tohoto tvrzení i je pohled do tabulky – vybrali jsme do ní ty tiskárny, které si s tiskem fotografií (a nejen jich) výborně poradí. Za nejlevnější model z našeho výběru zaplatíte pouze 1 500 Kč, za nejlépe hodnocenou tiskárnu 2 100 Kč. Některé z uvedených tiskáren lze připojit i k ethernetové počítačové síti a jeden model je vybaven adaptérem Wi-Fi, díky němuž můžete do tiskárny posílat data bezdrátově. Jedna tiskárna je vybavena i rozhraním FireWire.

	Orientační cena včetně DPH	Celkové hodnocení	Kvalita tisku fotografií	Kvalita tisku textu	Rychlost tisku	Tiskové náklady	Maximální rozlišení	Rychlost tisku čb/barevně	Rozhraní
Canon Pixma iP4500	2 100 Kč	95	100	100	94	85	9 600 × 2 400 dpi	31/24 str./min.	USB 2.0
HP Photosmart D7360	3 400 Kč	92	94	88	100	71	4 800 × 1 200 dpi	32/31 str./min.	USB 2.0
HP Photosmart D7260	3 400 Kč	90	94	96	87	74	4 800 × 1 200 dpi	34/33 str./min.	USB 2.0, Ethernet
HP Photosmart D7160	2 300 Kč	89	90	88	85	77	4 800 × 1 200 dpi	32/31 str./min.	USB 2.0
Canon Pixma iP3500	1 500 Kč	89	95	100	74	86	4 800 × 1 200 dpi	25/17 str./min.	USB 2.0
HP Officejet Pro K5400dn	3 900 Kč	88	74	92	89	100	4 800 × 1 200 dpi	36/35 str./min.	USB 2.0, Ethernet
Epson Stylus Photo R800	7 700 Kč	87	98	96	60	48	5 760 × 1 440 dpi	17/8 str./min.	USB 2.0, FireWire
HP Deskjet 6980	3 300 Kč	86	85	96	74	79	4 800 × 1 200 dpi	36/27 str./min.	USB 2.0, Wi-Fi, Ethernet
Epson Stylus Photo R285	2 000 Kč	85	99	92	74	64	5 760 × 1 440 dpi	37/30 str./min.	USB 2.0
HP Deskjet 6940	2 200 Kč	85	81	96	74	80	4 800 × 1 200 dpi	36/27 str./min.	USB 2.0, Ethernet

Angličtina v malíčku

Ceny pro pět výherců věnuje společnost LANGMaster. Vyhrát můžete program LANGMaster Angličtina ELEMENTS – kompletní kurz angličtiny pro začátečníky až pokročilé a překladový slovník. Ať pojedete kamkoli, (dokončení v tajence).

LANGMaster International je nejvýznamnějším českým výrobcem multimediálních výukových titulů a vzdělávacího obsahu pro e-learning. Produkty LANGMaster jsou dostupné ve více než 70 zemích světa a jsou lokalizovány do 25 jazykových verzí. Za více než čtrnáctiletou existenci společnosti bylo celosvětově prodáno přes čtyři miliony licencí.

Společnost byla v letech 2002, 2003, 2004 a 2005 zařazena do prestižního hodnocení „Českých 100 nejlepších".

Objednávky a informace:
LANGMaster International, s. r. o.
Branická 107, 147 00 Praha 4
tel.: 244 460 807, fax: 244 463 411
e-mail: *sales@langmaster.cz*
e-shop: *www.langmaster.cz*.

DNEŠNÍ OTÁZKA

Jak se jmenuje kompletní kurz němčiny LANGMaster pro začátečníky až pokročilé s překladovým slovníkem?

a) Německy snadno a rychle SPECIÁL.
b) Němčina Sprechen Sie Deutsch?.
c) Němčina TANGRAM.

Odpověď hledejte na *www.langmaster.cz*.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději **do 6. října 2008** na korespondenčním lístku označeném heslem **LANGMaster** na adresu:
Burda Communications, redakce PPK, Přemyslovská 2845/43, 130 00 Praha 3
nebo **e-mailem** na adresu *krizovka18@ppk.cz*.
Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu!

Můžete také zaslat na tel. číslo **903 3303** SMS v následujícím tvaru: **SOUTEZ PPK18 X TAJENKA Jmeno Prijmeni Ulice Mesto PSC**. Místo X uveďte písmeno správné odpovědi (a, b nebo c) a místo slova TAJENKA napište tajenku křížovky. SMS může obsahovat max. 160 znaků, a to bez diakritiky. Cena SMS je 3 Kč včetně DPH. Službu SMS technicky zabezpečuje společnost Airtoy, a. s.

Jména výherců uveřejníme v PPK č. 21/2008.

Účastí v soutěži souhlasíte s poskytnutím osobních údajů (jméno, příjmení, adresa, popř. e-mailová adresa) zadavateli soutěže za účelem zasílání nabídky obchodu nebo služeb.

POMŮCKY: AKA, ATA, RM, YS
PYGMEJSKÝ KMEN V ZAIRU
ROMÁN K. ČAPKA
DŘEVĚNÁ DESKA
BLANKYT
JMÉNO MAFIÁNA CAPONA
ÚZKÝ A DLOUHÝ VÝBRUS DRAHÝCH KAMENŮ
ČÁST SVÍČKY
ÚTOČNÉ JEDNÁNÍ PROTI DRUHÉ OSOBĚ
MPZ MADAGASKARU
RÝNSKÝ ČLUN
KNIHA MAP
HLE (NÁŘEČNĚ)
VOZKOVO CITOSL.
STRUNNÝ DRNKACÍ NÁSTROJ (HARFA)
METROPOLE TURECKA
OZN. LET. SALVADORU
ZLÝ SKŘÍTEK
SEVERSKÝ PAROHÁČ
STŘED TAJENKY
OBLOUK
PLAVIDLO Z KLÁD
KOŘIST
OKOLO (KNIŽNĚ)
VRKOČ
KONEC TAJENKY
MĚSÍČNÍ KÁMEN
PRIMITIVNĚ OPRACOVANÝ KÁMEN
CIZÍ ZKR. ČÍSLA
ZAČÁTEK TAJENKY
PILOT
TAMTO
KONTRABAS
SPZ KOLÍNA
VYSOKÁ KARTA
TAROKOVÉ HLÁŠENÍ
KULOVITÝ BACIL
SOUPEŘ
TĚLOCVIČNÝ PRVEK
RYBÁŘSKÝ PYTEL
PŘEDEK ŽEBŘIŇÁKU
60 KUSŮ
TLAK
EPOPEJ
INU
MYSLIVECKÉ ZAŘÍZENÍ
SILNÝ PROVAZ
VÝZVA
BIBLICKÝ PATRIARCHA, SYN ABRAHÁMŮV
DOMÁCÍ ZVÍŘE
DRUH (MODEL)
VŘENÍ
ZKRATKA STRÁNKY
DOMÁCKY DANIEL
KUJNÝ NEROST
ŠTVÁT
NĚMECKY "TEN"
HMATAT
VYSOKÝ KOPEC
DRUH PCHÁČE
POZDRAV
NAPADENÍ
JEMNÝ LIKÉR
ŘÍMSKY 6
EVIN DRUH
NASYCENÝ UHLOVODÍK
INICIÁLY HERCE VÍZNERA
SUROVÁ NAFTA
OZNAČENÍ KAMIONŮ
SVISLÁ JESKYNĚ
RUSKY "TO"
SPZ TÁBORA
ČASOVÁ JEDNOTKA
SPOJOVACÍ SOUČÁST
DRUŽICE
PŘEDLOŽKA
PODĚKOVÁNÍ
OBECNÝ SOUHLAS
PRONIKÁNÍ KOUŘE NA CIZÍ ÚZEMÍ
TURECKÉ POJMENOVÁNÍ OTCE
JMÉNO ZPĚVAČKY LANGEROVÉ
SPOJOVNÍK
PROUTĚNÁ NÁDOBA
FRANC. MALÍŘ

LANGMaster®
International

Tajenka křížovky z PPK **15/2008** zní: viry, trojské koně, červy, adware, phishing nebo spam.

Správná odpověď na soutěžní otázku: Unikátní proaktivní technologie produktů ESET, která dokáže zachytit i zcela nové a dosud neznámé škodlivé kódy, se jmenuje ThreatSense (odpověď b).

Ceny od společnosti ESET dostanou tito výherci:
Bezpečnostní balík ESET Smart Security obdrží M. Bláha z Prahy, F. Mrázek z Chomutova, A. Perinová ze Říčan, J.Baranowská z Přímětic a P. Gudz z Mostu.
Antivirový program ESET NOD32 Antivirus dostanou P. Kukula z Pravlova, M. Kvasnák z Přerova, J. Korolenko z Litvínova, L. Matoušek z Havířova a K. Bouzek z Liberce.

Blahopřejeme!

Za redakci odpovídal Aleš Havlas.

redakce@ppk.cz

Mám Windows XP Professional. Když se snažím najít Service Pack 2 (SP2) pro Windows XP Professional, naleznu pouze SP2 pro Windows XP. Nevíte, jak najít SP2 pro Windows XP Professional?

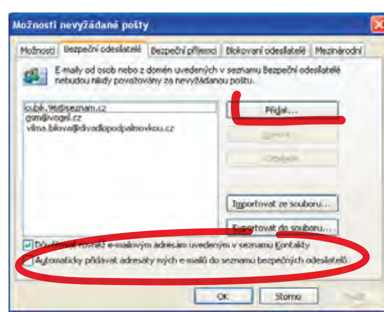
Opravné balíčky (service packy) jsou univerzální pro všechny edice daného operačního systému. SP2 pro Windows XP tedy můžete nainstalovat do Windows XP Professional, do Windows XP Home i do Windows XP Media Center Edition.

V Outlooku se mi občas stane, že pošta z důvěryhodného zdroje je označena jako spam. Je možné nastavit Outlook tak, aby z některých adres poštu nefiltroval a automaticky ji považoval za „čistou“?

Spusťte Outlook a z menu **Akce / Nevyžádaná pošta** vyberte příkaz **Možnosti nevyžádané pošty**. V otevřeném okně přepněte na záložku **Bezpeční odesílatelé** (**obr. 1**). Zde můžete po kliknutí na tlačítko **Přidat** vložit e-mailovou adresu důvěryhodného odesílatele. Všechny zprávy přicházející z této adresy pak budou automaticky považovány za vyžádané.

Všimněte si také dvou voleb u dolního okraje okna – **Důvěřovat rovněž adresám uvedeným v seznamu Kontakty** a **Automaticky přidávat adresáty mých e-mailů do seznamu bezpečných uživatelů**. Obě tyto volby zautomatizují výběr „ověřených“ odesílatelů.

Musím však upozornit, že tento princip filtrování není úplně spolehlivý. E-mailová adresa odesílatele se dá relativně snadno zfalšovat, a tudíž není zaručeno, že zpráva, která vypadá (například) jako odeslaná vaším kolegou, je skutečně odeslaná jím a že nejde o nevyžádanou poštu, či dokonce o zprávu obsahující virus.

▲ Obr. 1

Přečetl jsem si článek „Otázky a odpovědi: počítač a televize“, ale nenašel jsem tam, jak mám postupovat, když chci sledovat televizi na počítači přes pevnou telefonní linku.

Předpokládám, že máte na mysli službu O_2TV. Ke sledování tohoto TV vysílání musíte mít příslušný speciální set-top box od O_2, který nelze nahradit ani jiným zařízením, ani žádným softwarem. Z tohoto set-top boxu už pak jde běžný TV signál (výstupy jsou HDMI a SCART). A tak chcete-li O_2TV sledovat v počítači, budete kromě zmíněného set-top boxu (ten dostanete od O_2) potřebovat v počítači i TV kartu se vstupem pro kompozitní video nebo pro S-video (těmito vstupy jsou vybaveny také některé grafické karty) a propojovací kabely s redukcí ze SCART na kompozitní video nebo na S-video. Volbu programů a další funkce O_2TV však budete muset ovládat prostřednictvím dálkového ovládání set-top boxu, nikoli přes počítač. ■ ihe

Mám nainstalováno ICQ, verzi 6.0, ale vůbec se mi nelíbí – neuvěřitelným způsobem mi zpomaluje počítač. Chtěl jsem se vrátit ke starší verzi 5.1, ale když jsem ji začal instalovat, dozvěděl jsem se, že jestli chci používat ICQ, musím (!!!) mít verzi 6.0. Zdá se mi to divné – podle mě má uživatel právo si nainstalovat verzi, která mu (a výkonu jeho počítače) nejlépe vyhovuje. Existuje nějaká možnost, jak nainstalovat ICQ 5.1?

Bohužel v tomto ohledu nemáte tak úplně pravdu. Autoři zdarma dostupných programů a služeb si mohou pro použití svých výtvorů nastavit docela libovolné podmínky. Pokud se tedy tvůrci ICQ jednoho krásného dne rozhodli, že starší verze programu už nebude fungovat a že ten, kdo chce komunikovat, musí mít verzi novou, prostě to tak bude. Zkuste se na problém podívat i z druhé strany – v nové verzi může být například lepší reklamní systém, tudíž více příjmů pro autory (aniž byste musel něco platit), a tedy i možnost dalšího rozvoje služeb. Pro vás je situace bohužel taková, že jste za starou verzi nic neplatil, tudíž nemáte zaručenu její funkčnost.

Na druhé straně vaše rozhořčení chápu – ICQ skutečně patří k náročným programům a na slabších počítačích představuje docela velký výkonový problém. Také proto vzniklo mnoho alternativních programů, s nimiž lze po ICQ komunikovat. Velmi oblíbené jsou zejména programy **QIP** (*http://download.chip.eu/cz/QIP_288597.html*) a **Miranda IM** (*http://download.chip.eu/cz/Miranda-IM_98055.html*) – tyto programy jsou koneckonců ještě méně náročné než ICQ 5.1. Takže místo boje s větrnými mlýny bych vám doporučil nainstalovat a používat jeden z nich.

Počítačovou sestavu mám zapojenou přes prodlužovací kabel s vypínačem. Když vypnu počítač, vypnu i prodlužovací kabel – tedy všechno odpojím od zdroje elektrického proudu. Kamarád tvrdí, že je to blbost. Jaký na to máte názor?

Jako v mnoha jiných situacích i zde záleží na úhlu pohledu. Na jedné straně máte pravdu vy, že mnohé počítače odebírají elektrickou energii i po vypnutí přívodu – tomu odpojením zabráníte. Odpojíte-li vypnutá zařízení od sítě, zabráníte tím také např. problémům při úderu blesku do elektrického vedení. Na druhé straně má pravdu i váš kamarád: Opakované vypínání a zapínání přívodu elektrického proudu méně kvalitním počítačům nesvědčí (může to vést i k poškození napájecího zdroje). A navíc, máte-li kvalitnější počítač, příliš tím neušetříte – odběr v pohotovostním režimu je zpravidla minimální, takže jde o částky řádově v korunách za rok. (Nemluvě o tom, že některé modernější – „zelené" – komponenty i celé sestavy neodebírají při vypnutém stavu vůbec žádnou elektřinu.)

Osobně bych se k celé problematice stavěl kompromisně – pokud počítač běžně denně používáte, neodpojoval bych jej. Ale chystáte-li se nepoužívat jej delší dobu (např. o dovolené), raději bych jej odpojil, a to i v případě, že je připojen přes přepěťovou ochranu.

Jakým programem mohu zformátovat externí disk?

Na formátování disku nepotřebujete žádný speciální program, tuto funkci mají Windows vestavěnu. Připojte externí disk k počítači, otevřete okno **Tento počítač**, na ikonu reprezentující příslušný disk klikněte pravým tlačítkem myši a zvolte možnost **Naformátovat** (obr. 2). Otevře se okno. V něm klikněte na tlačítko **Spustit** (obr. 3) a posléze svou volbu ještě odsouhlaste kliknutím na tlačítko **OK**. Stejným postupem můžete formátovat i paměťové karty a podobná média. Upozorňuji však, že formátováním se z daného média smažou všechna data!

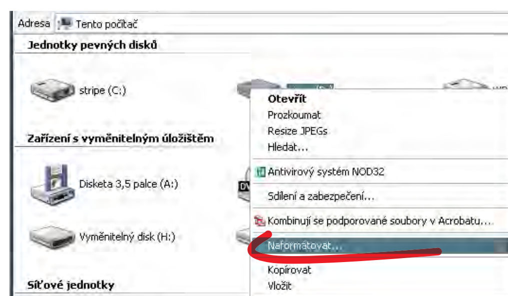
Při pokusu o defragmentaci pevného disku se mi vždy (i u různých programů) objeví věta *Byl překročen maximální počet tajných údajů, které lze uložit v jednom systému*. Vůbec netuším, kde je problém a jak jej řešit.

Problém je v tom, že je na disku příliš mnoho zašifrovaných souborů a/nebo složek. Dlouhodobé řešení problému samozřejmě neexistuje (pokud tedy nechcete některá zašifrovaná data smazat nebo zrušit jejich šifrování), ale pro účely defragmentace postačí, když některou složku dočasně nastavíte jako nešifrovanou.

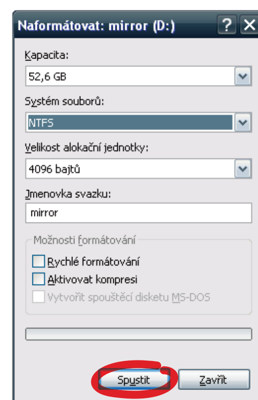
Po zakoupení nového počítače s OS Windows Vista Premium jsem se marně pokoušel připojit a oživit periferie používané dosud u předcházejícího počítače s Windows 98. Jde o plně funkční tiskárnu Lexmark 5000 a o Scanner Umax AstraSlim 1200SE. S původními ovladači odmítá Windows Vista spolupracovat, nové ovladače pro tyto typy periferií jsem u výrobců nenašel. Opravdu nezbývá nic jiného než obě zařízení vyhodit, i když stávající plnila svou funkci výborně?

Windows Vista přinesla mnoho změn, zejména na poli bezpečnosti. Vedlejším efektem těchto změn je bohužel i to, že nespolupracují se starými (neověřenými) ovladači hardwaru. Pokud výrobce nové ovladače pro Windows Vista nevydal, je dost dobře možné, že skutečně nebude možné tato zařízení pod Vistou zprovoznit. Než ale tuto možnost úplně vyloučíte, zkuste te zapátrat na internetu, zde neexistují nějaké ovladače neoficiální (dotaz pro vyhledávač bude „*(přesný název zařízení) Vista driver*"). Je totiž možné (a pravděpodobné), že stejný problém jako vy mělo více lidí a některý z nich byl i programátor, který jej dokázal vyřešit.

▼ Obr. 2

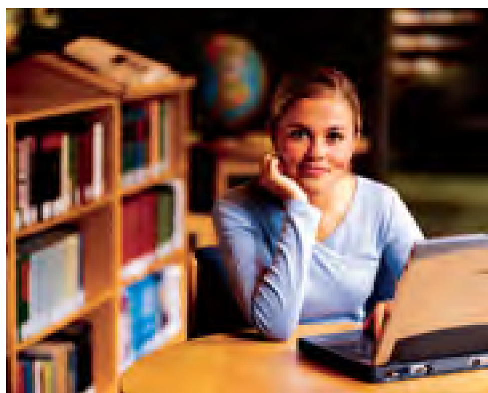

▶ Obr. 3

PPK CD 19/2008

Hlavním tématem PPK CD 19/2008 jsou „multimediální programy“ – v připravované rubrice tedy najdete sbírku multimediálních přehrávačů, programy pro editaci ID3-štítků, programy pro úpravu audio- a videosouborů, programy pro převod formátů, potřebné kodeky a mnoho dalších užitečných nástrojů. Dále se můžete těšit na programy pro stahování a přehrávání videa z populárního serveru YouTube a nebudou chybět ani pravidelné rubriky Novinky, Servis a Zajímavosti ze světa softwaru.

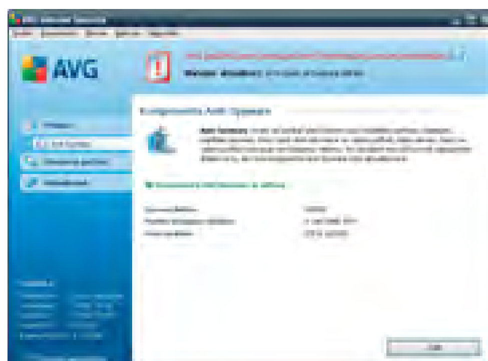

LEVNÉ NOTEBOOKY

Přenosné počítače upřednostňuje před tradičními, stolními počítači stále více uživatelů, a to i domácích. Na několik levných modelů se tedy v příštím vydání PPK zaměříme – představíme vám jejich výbavu a přineseme informace o jejich výkonu.

ŠPIONI A PODVODNÍCI

V tomto čísle jsme vám vysvětlili, co jsou, kde se berou a jak škodí viry, internetové červy a trojské koně. Bohužel jsme tím zdaleka nevyčerpali portfolio „breberek“, které může váš počítač chytit, a proto se v PPK 19/2008 k tématu bezpečnosti (nejen) na internetu vrátíme a popíšeme další typy hrozeb. Samozřejmě nezapomeneme přidat informaci, jak se jim bránit.

NOVINKY OD NIKONU

Představíme vám žhavé novinky společnosti Nikon, které právě přicházejí na trh. Konkrétně se jedná o kompaktní fotoaparáty Coolpix S560, Coolpix S610c a Coolpix S710. Model S560 mimo jiné nabízí pětinásobný zoom, model S610c propojení s Wi-Fi směrovači a model S710 plně manuální nastavení expozice záběru. Všechny mají optickou stabilizaci a minimálně 2,7″ displej a záznam ukládají na paměťové karty SD/SDHC. Modely S610c i S710 mají mírně širokoúhlé nejkratší ohnisko, a to od 28 mm v přepočtu na kinofilmové políčko. S610c ostří od 3 cm a S710 má 14,5Mpx rozlišení a velikost snímače 1/1,72″. Určitě se tedy máte na co těšit.

počítač pro každého

Toto číslo vyšlo 15. 9. 2008
ISSN 1212-0723 MK ČR E 7931
Vydává: Burda Communications s. r. o.
Tel.: 225 018 566

Jednatel: Ing. Pavel Filipovič
Publisher: Ing. Jiří Palyza
Šéfredaktor: Ivan Heisler (ihe)
Redakce (redakce@ppk.cz):
Aleš Havlas (aha), Jan Jírovec (vrba), David Nesiba (dee), Martin Semrád (mse), Miroslav Ziegler (mzi)
Grafická úprava: Michal Rett, Helena Bodláková
Foto: Martin Tryščuk
Jazyková úprava: Richard Straberger
Externí spolupracovníci:
Marie Franců, Martin Kadlec, Jiří Lapáček, Jiří Macich, Milan Pola, Martin Taneček, Martin Ziegler

Osvit a tisk: TISKÁRNA REPROPRINT, s. r. o.

Předplatné: SEND Předplatné, spol. s r. o., P. O. Box 141, 140 21 Praha 4
tel.: 225 985 225 (prac. doba 8–18 hod.)
fax: 225 341 425
e-mail: ppk@send.cz
Předplatné na Slovensku:
Magnet-Press Slovakia, s. r. o.,
Šustekova 10, P. O. BOX 17, 850 00 Bratislava 5
tel.: +421 267 201 931
fax: +421 267 201 910
e-mail: predplatne@press.sk
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3
tel.: +421 244 458 816
fax: +421 244 458 819
e-mail: predplatne@abompkapa.sk

Inzerce (inzerce@ppk.cz): Zuzana Hošková
tel.: 225 018 762
fax: 225 018 600

Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje:
ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1

V prodejní síti rozšiřuje:
V České republice: Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s. r. o.
Na Slovensku: Mediaprint & Kapa, s. r. o.

Vydavatelství Burda Communications s. r. o. vydává časopisy Chip, Level, Mediashop, Počítač pro každého.
Sídlíme na adrese:
Přemyslovská 2845/43, 130 00 Praha 3.